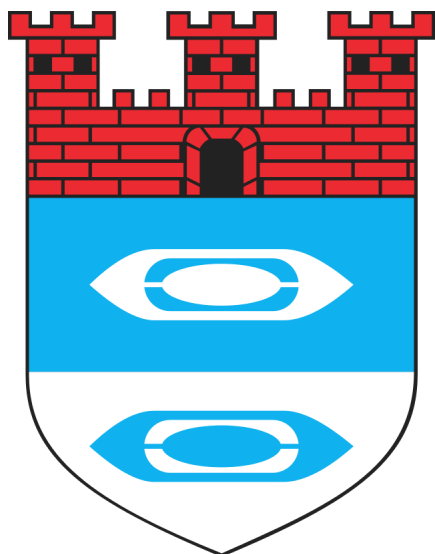




Raport o stanie Miasta Bielawa za 2023 r.





Urząd Miejski w Bielawie
Pl. Wolności 1
ul. Piastowska 1
58-260 Bielawa
powiat dzierzoniowski
województwo dolnośląskie
tel.: 74 833 42 55
fax: 74 833 58 38
<https://um.bielawa.pl>
e-mail: um@um.bielawa.pl

Opracowanie: Urząd Miejski w Bielawie
Fot.: <https://um.bielawa.pl> BIELAWA MIASTO

SPIS TREŚCI

01. Wstęp.....	5	12.1. Ochotnicza Straż Pożarna.....	43
02. Charakterystyka Miasta Bielawa.....	6	12.2. Straż Miejska.....	44
03. Samorząd Miasta.....	9	12.3. Komisariat Policji.....	44
03.1. Rada Miejska.....	9	13. Oświata i wychowanie.....	46
03.2. Młodzieżowa Rada Miasta.....	10	13.1. Miejski Zarząd Placówek Oświaty.....	46
03.3. Urząd Miejski.....	11	13.2. Przedszkola i żłobki.....	46
03.3.1. Władze Miasta.....	11	13.3. Szkoły.....	47
03.3.2. Dokumenty regulujące pracę Urzędu w 2023 r.	12	13.4. Stypendia i nagrody Burmistrza.....	48
03.3.3. Urząd w liczbach.....	12	13.5. Egzamin ósmoklasisty.....	49
03.3.4. Komunikacja z Urzędem.....	12	13.6. Inwestycje i działania.....	49
03.3.5. Zestawienie jednostek organizacyjnych i komunalnych osób prawnych Gminy Bielawa.....	13	13.7. Realizacja programów.....	50
04. Dokumenty strategiczne i programowe.....	16	13.7.1. Strategia Rozwoju Oświaty w Gminie Bielawa do roku 2030.....	50
04.1. Strategia Rozwoju Gminy Bielawa na lata 2022–2030.....	17	14. Ochrona zdrowia.....	52
04.2. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielawa do roku 2030.....	17	14.1. Inwestycje i działania.....	52
05. Gospodarka finansowa.....	18	14.2. Realizacja programów.....	53
06. Środki zewnętrzne.....	25	14.2.1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Bielawie na lata 2023–2025.....	53
07. Transport i komunikacja.....	28	15. Pomoc i polityka społeczna.....	60
07.1. Inwestycje i działania.....	28	15.1. Pomoc społeczna.....	60
08. Turystyka.....	31	15.2. Inwestycje i działania.....	60
09. Gospodarka mieszkaniowa.....	32	15.2.1. Zespół Ośrodków Wsparcia.....	60
09.1. Inwestycje i działania.....	32	15.2.2. Ośrodek Pomocy Społecznej.....	61
09.2. Realizacja programów.....	34	15.3. Edukacyjna opieka wychowawcza.....	68
09.2.1. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Bielawa na lata 2019–2024.....	34	15.4. Rodzina.....	68
10. Działalność usługowa.....	36	15.5. Realizacja projektów i programów Klub Wolontariatu.....	69
11. Administracja publiczna.....	37	15.6. Pomoc dla Ukrainy.....	75
11.1. Sprawy obywatelskie.....	37	16. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.....	76
11.2. Dostępność.....	38	16.1. Inwestycje i działania.....	76
11.3. Współpraca partnerska.....	38	16.2. Realizacja programów.....	79
11.4. Roczny Program Współpracy Gminy Bielawa z Organizacjami Pozarządowymi w 2023 r.	39	16.2.1. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Bielawa na lata 2015–2032.....	79
11.5. Program pn. „Bielawa Sprzyja Seniorom”.....	41	16.3. Założenia do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Bielawa.....	80
11.6. Program pn. „Bielawska Karta Dużej Rodziny”	41	16.4. Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędów Wodociągowych i Urzędów Kanalizacyjnych dla Gminy Bielawa na lata 2022–2025 w 2023 r.	81
11.7. Program pn. „KARTA BIELAWIANINA”.....	41		
12. Obrona narodowa, bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa.....	43		

Raport o stanie Miasta Bielawa za 2023

16.5. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2023 r.....	83	18. Kultura fizyczna.....	91
17. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego.....	84	18.1. Ośrodek Sportu i Rekreacji.....	91
17.1. Miejska Biblioteka Publiczna.....	84	19. Przedsiębiorczość.....	94
17.2. Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki.....	87	19.1. Inwestycje i działania.....	94
		20. Indeks tabel.....	95

01. Wstęp

Szanowni Radni i Mieszkańcy,

Niniejszy Raport o stanie Miasta Bielawa za 2023 r. stanowi podsumowanie działalności bielawskiego samorządu w 2023 r. i obejmuje informacje na temat zadań realizowanych na rzecz naszej lokalnej wspólnoty. Zebrane w tym opracowaniu dane dotyczą nie tylko gminnych finansów, zarządzania majątkiem, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska czy zrealizowanych inwestycji. Odnoszą się również do życia społecznego i dziedzin, takich jak ochrona zdrowia, pomoc społeczna, edukacja, kultura, sport, bezpieczeństwo i porządek publiczny. Raport jest nie tylko podsumowaniem naszych wspólnych działań ale też źródłem wiedzy o tym, jak szeroka jest skala zagadnień, za które odpowiada samorząd gminny.

W ubiegłym roku udało się uzyskać rekordowe wydatki majątkowe, które osiągnęły poziom 52.659.857 zł i stanowiły one aż 27,2 % wydatków ogółem. Było to możliwe dzięki także najwyższym w historii Bielawy dochodom związanym z pozyskiwaniem środków zewnętrznych oraz sprzedażą mienia (31.342.460 zł).

Należy również wyjaśnić, iż stosunkowo niewysoki wskaźnik realizacji wydatków majątkowych tj. na poziomie 86,35 %, ma związek z opóźnieniem we wdrażaniu rządowych programów, dotyczących inwestycji drogowych. W związku z powyższym Gmina Bielawa, realizując wielomilionowe zadania dofinansowane z budżetu państwa, zmuszona była częściowo przenieść na pierwsze półrocze 2024 r.

Jednym ze wskaźników, budzących najwięcej emocji wśród mieszkańców, jest kwota zadłużenia. Dzięki rozsądnej realizacji planu wydatków, przy jednoczesnym bardzo skutecznym aplikowaniu o środki zewnętrzne, udało się realizując w bieżącej kadencji inwestycje za 155.157.301 zł, zwiększyć zadłużenie jedynie o 14.122.702 zł (tj. z poziomu 43.368.918 zł w 2018 r. do kwoty 57.491.620 zł w 2023 r.). Widać więc, że kwota wzrostu zadłużenia stanowi zaledwie 9,1 % poniesionych nakładów majątkowych, co oznacza, że były one finansowane głównie ze środków zewnętrznych. Co ważne, z uwagi na konsekwentne zwiększanie dochodów Gminy (głównie majątkowych), wskaźnik zadłużenia spadł z poziomu 34,4 % w 2018 r. do poziomu 32,3 % w 2023 r.

Od momentu wprowadzenia obowiązku przedstawiania raportu o stanie miasta przykładamy szczególną uwagę do tego, by raport był dla Państwa przejrzystym dokumentem, ukazującym jakie decyzje były podejmowane w bieżącym roku i jaka jest kondycja finansowa Gminy Bielawa, z uwzględnieniem dochodów i wydatków w roku bieżącym.

Serdecznie dziękuję Radzie Miejskiej, pracownikom samorządowym oraz mieszkańcom za zaangażowanie i wspólną pracę na rzecz rozwoju Bielawy. Po raz szósty zapraszam do lektury.

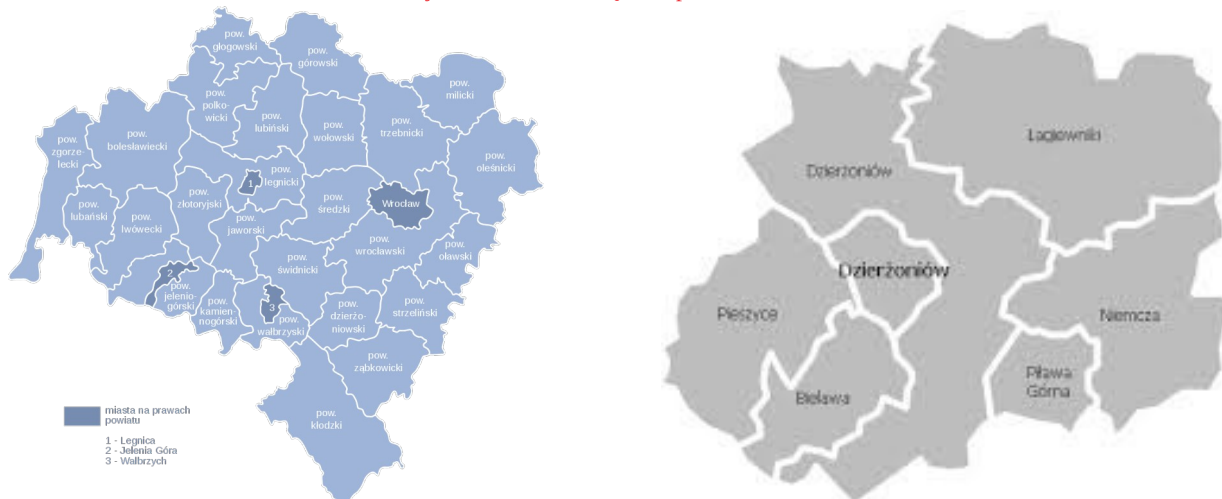


Burmistrz Bielawy
Andrzej Hordyj

02. Charakterystyka Miasta Bielawa

Bielawa to gmina zlokalizowana w południowo–zachodniej Polsce, w południowo–wschodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie dzierzoniowskim. Od północno–zachodu graniczy z Gminą Pieszycy, od północy z Miastem Dzierżoniów, od wschodu z Gminą Dzierżoniów, a od południowego–zachodu z Gminą Nowa Ruda w powiecie kłodzkim. Stolicę regionu – Wrocław – dzieli od Bielawy ok. 60 km.

Schemat 1. Położenie Miasta Bielawa – województwo dolnośląskie i powiat dzierzoniowski



Źródło: Plan Zarządzania Kryzysowego Gminy Bielawa

Bielawa znajduje się w zasięgu obsługi lotnisk cywilnych zlokalizowanych na terenie województwa dolnośląskiego oraz Republiki Czeskiej. W promieniu około 140 km i maksymalnym czasie dojazdu ok. 2 h, znajdują się dwa porty lotnicze o znaczeniu krajowym i międzynarodowym: Wrocław–Strachowice oraz Airport–Pardubice. Do autostrady A4 i do Wrocławia z Bielawy można dostać się drogą krajową nr 35 lub drogą wojewódzką nr 384, a następnie drogą krajową nr 8. W przeciwnym kierunku droga wojewódzka nr 384, a następnie nr 385 i 386 prowadzą do przejścia granicznego do Czech – Tłumaczów–Otovice. Pod względem komunikacyjnym strategiczne znaczenie dla Miasta posiada Obwodnica Bielawy, znajdująca się w ciągu drogi wojewódzkiej nr 384, która ma ulec rozbudowie. W planach jest także budowa przebiegającej przez Bielawę Południowej Obwodnicy Dzierżoniowa, która ułatwi dojazd do Świdnicy, autostrady A4, Ząbkowic Śląskich i drogi krajowej nr 8. Od 2019 r. w Bielawie wznowiony został ruch pasażerski na linii kolejowej łączącej Bielawę z Wrocławiem poprzez m.in. Dzierżoniów i Świdnicę. Pasażerowie mogą skorzystać z dwóch przystanków dostępnych na terenie Miasta: stacji kolejowej Bielawa Zachodnia oraz przystanku kolejowego Bielawa Centralna. Planowana jest rozbudowa linii kolejowej, która prowadzić ma do bielawskiego Campingu „Sudety” i dalej do stacji Nowa Bielawa. W szerszej perspektywie linia ta może także prowadzić do Srebrnej Góry, a nawet do Czech. Należy podkreślić, że Gmina Bielawa znajduje się w granicach: Wałbrzyskiego Obszaru Funkcjonalnego, w tym w granicach strefy I Wałbrzyskiego Obszaru Funkcjonalnego, Sudeckiego Obszaru Funkcjonalnego, w tym w granicach strefy górskiej w Sudeckim Obszarze Funkcjonalnym, przygranicznego obszaru funkcjonalnego, obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo. W granicach proponowanych stanowisk dokumentacyjnych: Kamieniołom w Kamieniczkach, Skałka serpentynitowa. Bielawa znajduje się w graniach i zasadach zagospodarowania obszarów funkcjonalnych w zakresie obszaru funkcjonalnego cennego przyrodniczo, obszarów

uzupełniających – granic lądowego korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym GKZ –7B Góry Złote – Góry Sowie.

Potencjał demograficzny. Na dzień 31 grudnia 2023 r. Bielawę zamieszkiwało **26.886 mieszkańców**, czyli o 454 osób (1,70 %) mniej niż w 2022 r. Gmina w swoich administracyjnych granicach obejmuje powierzchnię 36,21 km². Pod względem liczby ludności Bielawa plasuje się na 2. miejscu w powiecie dzierżoniowskim.

Zielone miasto. Południowo–zachodnia część Gminy leży w Górach Sowich, a północno–wschodnia na Przedgórzu Sudeckim – obie części są ze sobą silnie powiązane krajobrazowo. Bielawa to kraina ciszy, spokoju i malowniczych krajobrazów. Jako Miasto budzi emocje zarówno wśród tych, którzy tu mieszkają, pracują lub uczą się, jak również wśród tych, którzy ją odwiedzają. To tu łączą się dwa żywioły – góry i woda. Bielawa położona jest bowiem na wysokości od 280 do 345 m n.p.m., a jej podstawowym atutem jest usytuowanie u podnóża najstarszych gór Europy – Gór Sowich. Część terenów Miasta leży w granicach Parku Krajobrazowego Gór Sowich. Na terenie Gminy Bielawa obszarowymi formami ochrony przyrody objęto 1,3 tys. ha, tj. 38,3 % Gminy. Tereny gminnych parków, zieleńców i zieleni osiedlowej w Bielawie zajmują 2,8 % powierzchni. Najwyższym szczytem jest Kalenica (964 m n.p.m.). Na południe od centrum Miasta położona jest Góra Parkowa (455 m n.p.m.) z wieżą widokową. W granicach Gminy usytuowana jest też Łysa Góra (364 m n.p.m.), funkcjonująca w starszej nomenklaturze topograficznej także jako Strażnik – roztacza się stąd panorama Miasta z widokiem na Góry Sowie. Obszar odwadniany jest przez potok Bielawica oraz potok Brzęczek, będące lewymi dopływami Piławy. Występują tu liczne cieki naturalne, dla których nie wyznaczono obszarów szczególnego zagrożenia powodzią na aktualnie obowiązujących mapach zagrożenia powodziowego i mapach ryzyka powodziowego, a także gęsta sieć urządzeń melioracji wodnych – sieć drenarska oraz rowy melioracyjne. Ujęciem wody, z którego zaopatrywani są mieszkańcy Bielawy jest Jezioro Bystrzyckie. W granicach Miasta brak naturalnych zbiorników wód stojących, natomiast występuje kilka obiektów sztucznych, a największy to Jezioro Bielawskie – jeden z najpiękniej położonych w Polsce akwen wodny o powierzchni blisko 24 ha. Na terenie Jeziora zwrócić uwagę należy na m.in.: dwie piaszczyste plaże, molo, wyspę, wypożyczalnię sprzętu wodnego, otwarty basen z wodnym placem zabaw i zjeżdżalnią, boiska do piłki nożnej, siatkówki i koszykówki oraz siłownię plenerową czy piaszczysty plac zabaw. W pobliżu dostępna jest baza hotelowo–gastronomiczna. Bielawa to atrakcje wodne, ale także miejsce do aktywnego wypoczynku w Górach Sowich. Tutaj czeka blisko 500 km tras MTB, ścieżki piesze i do nordic walking. Góry Sowie to również raj dla biegaczy oraz narciarzy zjazdowych i biegowych. Będąc w Bielawie skorzystać można z traktu linowego i trasy kajakowej w Parku Miejskim oraz ze zdobycia wież widokowych – kościoła pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny (101 m wysokości) oraz na Górze Parkowej. Atrakcje architektury oraz szlaki turystyczne, trasy biegowe, basen i wyciągi narciarskie w Górach Sowich stwarzają możliwość rodzinnego wypoczynku przez cały rok.

Bielawa ma aspiracje funkcjonowania jako **Modelowe Miasto Ekologiczne**, dlatego od wielu lat stawia na poszanowanie środowiska naturalnego oraz edukację ekologiczną. W praktyce oznacza to m.in. kształtowanie wśród mieszkańców poczucia odpowiedzialności za przyrodę, realizację kierunkowych i proekologicznych inwestycji oraz kształcenie ekologiczne na wszystkich poziomach miejskiej oświaty. Funkcjonują tu placówki edukacyjne o zasięgu ponadregionalnym takie, jak: Szkoła Leśna, Interaktywne Centrum Poszanowania Energii, Centrum Odnawialnych Źródeł Energii oraz Inkubator Technologiczny Efektywności Energetycznej w Budownictwie. Bielawa posiada bogatą **ofertę inwestycyjną** w postaci dobrze przygotowanych terenów dla małych, średnich i dużych firm. To Miasto, które przyciąga do siebie inwestorów z różnych branż. Z jednej strony inwestują tu przedsiębiorstwa produkcyjne, a z drugiej Bielawą interesują się

inwestorzy z branży turystycznej. Wszystko dlatego, że oprócz w pełni uzbrojonych terenów pod tradycyjną przedsiębiorczość, Miasto posiada tereny do rozwoju oferty turystycznej. Zachętą dla przedsiębiorców, którzy chcieliby zainwestować w Bielawie i utworzyć nowe miejsca pracy, jest m.in. Podstrefa Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „Invest–Park” oraz Bielawski Park Przemysłowy. Gmina posiada również ofertę w postaci Bielawskiego Inkubatora Przedsiębiorczości oraz Dolnośląskiego Inkubatora Art Przedsiębiorczości. Ponadto w 2023 r. w budynku administracyjnym po byłych zakładach włókienniczych „Bielbaw” utworzono Dolnośląski Inkubator Przedsiębiorczości ICT, który jest uzupełnieniem działalności Dolnośląskiego Inkubatora Art– Przedsiębiorczości, mieszczącego się w 2 sąsiadujących budynkach.

Na terenie Gminy Bielawa działa 1.387 zarejestrowanych przedsiębiorców. W 2023 r. swoją działalność zakończyło 66 podmiotów, a rozpoczęło 75.

Tabela 1. Przedsiębiorstwa w 2023 r.

Przedsiębiorcy	szt.
liczba działających przedsiębiorców	1.387
liczba zawieszonych działalności	387
liczba przetworzonych wniosków CEIDG–1 w tym:	536
założenie działalności	75
zmiany	202
zawieszenie działalności	116
zmiany ze wznowieniem	75
zmiany z zakończeniem	2
zakończenie działalności	66

Źródło: Referat Spraw Społecznych i Działalności Gospodarczej

03. Samorząd Miasta

03.1. Rada Miejska

Rada Miejska jest organem stanowiącym i kontrolnym Gminy. W ramach swoich kompetencji kontroluje bieżącą działalność Burmistrza oraz gminnych jednostek organizacyjnych. Organizację wewnętrzną, tryb pracy rady i jej organów określa statut gminy.

Rada Miejska Bielawy liczy 21 radnych:

Tabela 2. Skład Rady Miejskiej Bielawy w 2023 r.

Imię i nazwisko	Funkcja/Komisja	Klub radnych
Ryszard Dźwiniel	Przewodniczący Rady Miejskiej Komisja Budżetu i Finansów	Klub Radnych Ponad Podziałami
Jarosław Florczak	Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Komisja Budżetu i Finansów	Klub Radnych Projekt Bielawa
Leszek Staszewski	Wiceprzewodniczący Rady Miejskiej Komisja Planowania i Rozwoju Gospodarczego	Klub Radnych Projekt Bielawa
Dagmara Aleksandrowicz	Komisja Rewizyjna Komisja Planowania i Rozwoju Gospodarczego	Klub Radnych Ponad Podziałami
Magdalena Czapla	Komisja Planowania i Rozwoju Gospodarczego Komisja Oświaty, Spraw Społecznych i Zdrowia Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Ponad Podziałami
Zbigniew Dragan	Komisja Budżetu i Finansów Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Platformy Obywatelskiej
Alicja Dźwiniel	Komisja Planowania i Rozwoju Gospodarczego Komisja Promocji Miasta i Współpracy Europejskiej	Klub Radnych Ponad Podziałami
Łukasz Fedorowicz	Komisja Planowania i Rozwoju Gospodarczego Komisja Oświaty, Spraw Społecznych i Zdrowia	Klub Radnych Projekt Bielawa
Rafał Januszkiewicz Radny do dnia 25 stycznia 2023 r.	Komisja Planowania i Rozwoju Gospodarczego Komisja Budżetu i Finansów	Klub Radnych Projekt Bielawa
Anna Grzebieluch Radna od dnia 20 lutego 2023 r.	Komisja Planowania i Rozwoju Gospodarczego Komisja Oświaty, Spraw Społecznych i Zdrowia	Klub Radnych Platformy Obywatelskiej
Tomasz Jazowski	Komisja Promocji Miasta i Współpracy Europejskiej Komisja Planowania i Rozwoju Gospodarczego	Klub Radnych Ponad Podziałami
Władysław Kroczak	Komisja Rewizyjna Komisja Planowania i Rozwoju Gospodarczego	Klub Radnych Ponadpartyjnego Forum Samorządowego
Rafał Kuśmierk	Komisja Rewizyjna Komisja Budżetu i Finansów	Klub Radnych Platformy Obywatelskiej
Piotr Łyżwa	Komisja Budżetu i Finansów Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Ponadpartyjnego Forum Samorządowego
Krzysztof Molasy	Komisja Oświaty, Spraw Społecznych i Zdrowia Komisja Planowania i Rozwoju Gospodarczego	Klub Radnych Platformy Obywatelskiej
Krzysztof Możejko	Komisja Budżetu i Finansów Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Projekt Bielawa
Barbara Pachura	Komisja Rewizyjna Komisja Oświaty, Spraw Społecznych i Zdrowia Komisja Skarg, Wniosków i Petycji	Klub Radnych Ponad Podziałami
Marcin Rak	Komisja Rewizyjna Komisja Planowania i Rozwoju Gospodarczego	Klub Radnych Projekt Bielawa
Sebastian Runowicz	Komisja Oświaty, Spraw Społecznych i Zdrowia Komisja Promocji Miasta i Współpracy Europejskiej	Klub Radnych Platformy Obywatelskiej
Beata Saj	Komisja Oświaty, Spraw Społecznych i Zdrowia Komisja Promocji Miasta i Współpracy Europejskiej	Klub Radnych Ponadpartyjnego Forum Samorządowego
Tomasz Tkacz	Komisja Oświaty, Spraw Społecznych i Zdrowia Komisja Promocji Miasta i Współpracy Europejskiej	Klub Radnych Projekt Bielawa
Tomasz Wojciechowski	Komisja Oświaty, Spraw Społecznych i Zdrowia Komisja Promocji Miasta i Współpracy Europejskiej	Klub Radnych Ponad Podziałami

Źródło: <https://bielawa.finn.pl/bipkod/14181155>

W 2023 r. Rada Miejska Bielawy obradowała na 14 posiedzeniach. W sprawach należących do jej kompetencji podjęła łącznie 141 uchwał. Obrady Rady Miejskiej Bielawy były transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, a nagrania dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem internetowym https://esesja.tv/transmisje_z_obrad/690/rada-miejska-w-bielawie.htm.

W Radzie Miejskiej funkcjonowało 6 stałych komisji, które w 2023 r. odbyły 69 posiedzeń/kontroli:

1. **Komisja Budżetu i Finansów,**
2. **Komisja Planowania i Rozwoju Gospodarczego,**
3. **Komisja Oświaty, Spraw Społecznych i Zdrowia,**
4. **Komisja Promocji Miasta i Współpracy Europejskiej,**
5. **Komisja Rewizyjna,**
6. **Komisja Skarg, Wniosków i Petycji.**

W 2023 r. Radni złożyli 9 zapytań/interpelacji/wniosków do Burmistrza, których rejestr dostępny jest w wewnętrznym systemie obiegu dokumentów. Wykaz uchwał Rady Miejskiej Bielawy, podjętych w 2023 r. wraz ze stanem realizacji udostępniony został w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem internetowym: <https://bielawa.finn.bipkod/15579340>.

W 2023 r. zainteresowane osoby miały możliwość uczestnictwa on-line w sesjach Rady Miejskiej. Udostępniane relacje spełniały również wymogi ustawy o Dostępności Cyfrowej. Relacje były zamieszczane na stronie internetowej (https://esesja.tv/transmisje_z_obrad/690/rada-miejska-w-bielawie.htm) i w związku z tym, możliwe jest ich odtworzenie także w późniejszym czasie.

03.2. Młodzieżowa Rada Miasta

Młodzieżowa Rada Miasta tworzona jest przez grupę młodych ludzi, którzy zostali wybrani przez swoich rówieśników w demokratycznych wyborach, według zasad ujętych w statucie Młodzieżowej Rady Miasta oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Pełni ona rolę reprezentacji młodzieży na poziomie lokalnym i ma na celu uwrażliwianie władz samorządowych na potrzeby młodych mieszkańców oraz wyrażanie opinii o działaniach organów samorządu terytorialnego w zakresie dotyczącym młodzieży. Młodzieżowa Rada Miasta Bielawa została reaktywowana po kilku latach przerwy w 2019 r.

W skład Młodzieżowej Rady Miasta Bielawa wchodzi 19 Radnych, którzy zostali wybrani spośród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych:

Tabela 3. Skład Młodzieżowej Rady Miasta Bielawa w 2023 r.

Imię i nazwisko	Funkcja	Szkoła
Magdalena Lara	Przewodnicząca Rady Miejskiej	Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Bolesława Chrobrego
Lena Wójcik	Wiceprzewodnicząca Rady Miasta	Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków
Michał Łakomski	Wiceprzewodniczący Rady Miasta	Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi
Maja Waligóra	Sekretarz Młodzieżowej Rady Miasta	Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima
Marta Szeremeta	Radna	Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi
Patrycja Błachuta	Radna	Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima
Amelia Cichoń	Radna	Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima
Amelia Łękawska	Radna	Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima
Natalia Świągot	Radna	Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima

Nina Wach	Radna	Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima
Sara Kwiatkowska	Radna	Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków
Filip Musiałek	Radny	Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków
Julia Dymurska	Radna	Zespół Szkół Społecznych
Klara Kumiec	Radna	Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Bolesława Chrobrego
Bartosz Walaszczyk	Radny	Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Bolesława Chrobrego
Jakub Bednarz	Radny	Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Bolesława Chrobrego
Milena Jaźwińska	Radna	Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Bolesława Chrobrego
Gabriela Józwiak	Radna	Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Bolesława Chrobrego
Karol Kępczyński	Radny	Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Bolesława Chrobrego

Źródło: Miejski Zarząd Placówek Oświaty w Bielawie

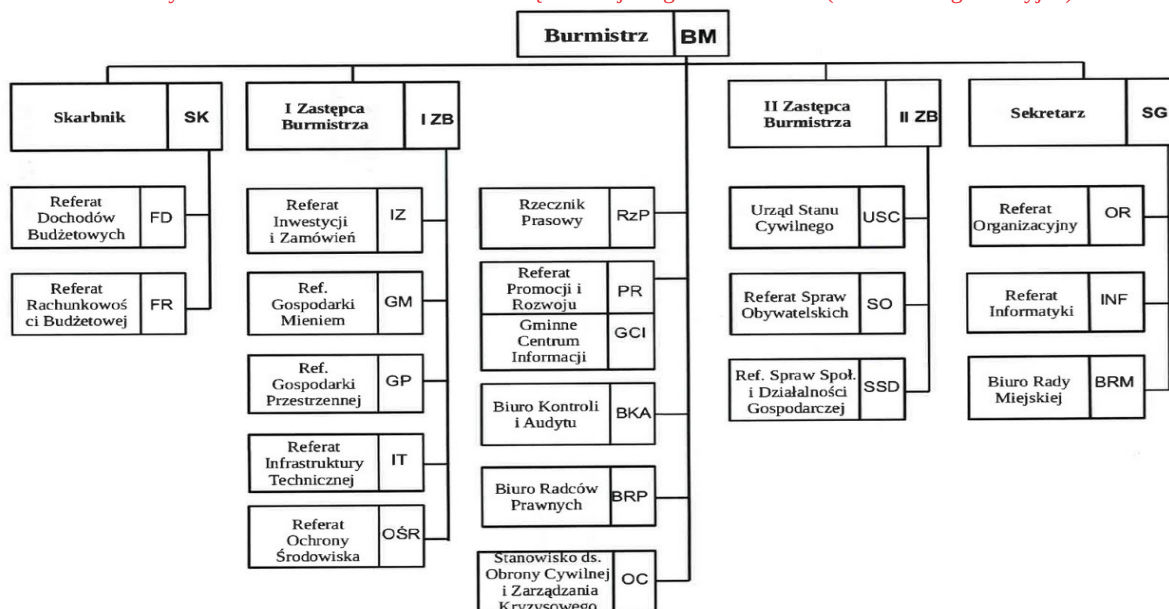
03.3. Urząd Miejski

03.3.1. Władze Miasta

Władze miasta podejmują najważniejsze decyzje wykonawcze i kierują pracą urzędu. Funkcję Burmistrza w 2023 r. pełnił **dr Andrzej Hordyj**. Pierwszym Zastępcą Burmistrza Miasta Bielawa był **Aleksander Siódmak**. Skarbnikiem Miasta Bielawa w 2023 r. była **Izabela Niemczyk**, a Sekretarzem Miasta Bielawa **Aleksandra Szewczyk**.

Burmistrz realizował swoje zadania z pomocą referatów, samodzielnych stanowisk oraz jednostek organizacyjnych Miasta.

Schemat 2. Referaty oraz samodzielne stanowiska Urzędu Miejskiego w Bielawie (struktura organizacyjna) w 2023 r. Źródło:



Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 10/K/23 Burmistrza Miasta Bielawa z dnia 13 grudnia 2023 r.

03.3.2. Dokumenty regulujące pracę Urzędu w 2023 r.

1. Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego

Zarządzenie nr 10/K/23 Burmistrza Miasta Bielawa z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Bielawie.

W 2023 r. obowiązywał Regulamin Organizacyjny Urzędu Miejskiego w Bielawie, który został przyjęty Zarządzeniem nr 2/K/22 Burmistrza Miasta Bielawa z dnia 9 lutego 2022 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Bielawie.

2. Regulamin Pracy w Urzędzie Miejskim

Zarządzenie nr 7/K/18 Burmistrza Miasta Bielawa z dnia 13 lutego 2018 r. w sprawie Regulaminu pracy Urzędu Miejskiego w Bielawie.

W 2023 r. Burmistrz Miasta Bielawa nie dokonywał zmian w Regulaminie pracy.

03.3.3. Urząd w liczbach

Tabela 4. Zatrudnienie w 2023 r.

Zatrudnieni ogółem	81	W 2023 r. w Urzędzie Miejskim w Bielawie
Pełnozatrudnieni	77	zatrudniano 81 osób, z czego 95 %
Niepełnozatrudnieni	4	pracowników zatrudnionych było w pełnym
Przyjęci do pracy w 2023 r.	1	wymiarze czasu pracy. W stosunku do stanu na
Zakończony stosunek pracy w 2023 r.	2	koniec 2022 r. zatrudnienie zmalało o 8 osób.



12.319

dokumentów, które wpłynęły do Urzędu w 2023 r.



5.607

dokumentów dostarczonych do Urzędu elektronicznie (epuap/e-mail)



48

spotkań Burmistrza z mieszkańcami Gminy w 2023 r.



423

wydanych przez Burmistrza zarządzeń

03.3.4. Komunikacja z Urzędem

Strona internetowa Gminy Bielawa (www.um.bielawa.pl) to miejsce, w którym zarówno mieszkańcy, przedsiębiorcy jak i lokalni działacze znajdą szereg ważnych informacji i aktualności. W 2023 r. na stronie internetowej Gminy Bielawa zamieszczano aktualności, komunikaty oraz liczne zaproszenia na wydarzenia organizowane przez Gminę oraz organizacje pozarządowe.

Statystyki gminnej strony internetowej w 2023 r.:

- liczba dodanych artykułów – 480 (tylko aktualności),
- liczba odsłon:
 - liczba użytkowników odwiedzających stronę – 221.000,
 - łączna liczba aktywnych użytkowników – 52.000.

Dodatkowo Gmina prowadziła gminny profil w serwisie społecznościowym Facebook (Bielawa Miasto). Na profilach zamieszczano materiały informacyjne poświęcone działalności samorządu oraz jego jednostek organizacyjnych jak i treści promocyjne np. fotorelacje z wydarzeń czy materiały filmowe. Informacje publikowane tam, trafiają do tysięcy mieszkańców Gminy Bielawa oraz wielu innych internautów.

Statystyki gminnego profilu Facebook w 2023 r.:

- liczba dodanych postów: 500,
- liczba użytkowników odwiedzających profil: 8.579 obserwujących,
 - mężczyźni – 38,50 %,
 - kobiety – 61,50 %.

W 2023 r. wydano **19 numerów** „Wiadomości Bielawskich”, za pośrednictwem których przekazywano najważniejsze informacje o działalności Burmistrza, Rady Miejskiej oraz Urzędu Miejskiego w Bielawie, a także przedstawiano realizowane przez mieszkańców inicjatywy i projekty.

03.3.5. Zestawienie jednostek organizacyjnych i komunalnych osób prawnych Gminy Bielawa

Burmistrz Miasta Bielawa oprócz kierowania pracą Urzędu Miejskiego, zajmuje się także nadzorowaniem zadań realizowanych przez podległe jednostki organizacyjne:

- **zakład budżetowy:**

Ośrodek Sportu i Rekreacji

ul. gen. Grota Roweckiego 8 58-260 Bielawa

Dyrektor: Marcin Samul

Zatrudnienie w 2023 r.: 41 osób

- **jednostki budżetowe:**

Zespół Ośrodków Wsparcia

ul. Lotnicza 5 58-260 Bielawa

Dyrektor: Grażyna Smolińska

Zatrudnienie w 2023 r.: 28 osób

Straż Miejska

ul. Piastowska 1 58-260 Bielawa

Komendant: Mirosław Wysocki

Zatrudnienie w 2023 r.: 7 osób

Żłobek Publiczny

ul. gen. Grota Roweckiego 7 58-260 Bielawa

Dyrektor: Iwona Łęgosz

Zatrudnienie w 2023 r.: 25 osób

Przedszkole Publiczne nr 3

ul. 3 Maja 22 58-260 Bielawa

Dyrektor: Małgorzata Moździeż

Zatrudnienie w 2023 r.: 35 osób

Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. 3 Maja 20 58-260 Bielawa

Dyrektor: Magdalena Szwej

Zatrudnienie w 2023 r.: 37 osób

Miejski Zarząd Placówek Oświaty

ul. Wolności 57 58-260 Bielawa

Dyrektor: Ewa Kowalik

Zatrudnienie w 2023 r.: 9 osób

Żłobek Publiczny nr 2

ul. Wolności 39 58-260 Bielawa

Dyrektor: Katarzyna Czepirska-Chudzik

Zatrudnienie w 2023 r.: 23 osoby

Przedszkole Publiczne nr 4

ul. Stefana Żeromskiego 18 58-260 Bielawa

Dyrektor: Beata Osiewała

Zatrudnienie w 2023 r.: 28 osób

**Szkoła Podstawowa nr 4
z Oddziałami Integracyjnymi**

ul. Ludwika Waryńskiego 50
ul. Ludowa 11
58-260 Bielawa

Dyrektor: Monika Stachowska
Zatrudnienie w 2023 r.: 80 osób

**Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7
im. Juliana Tuwima**

Osiedle Włókniarzy 10
ul. Brzeźna 48
58-260 Bielawa

Dyrektor: Aneta Tyniów
Zatrudnienie w 2023 r.: 71 osób

**Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami
Sportowymi im. Polskich
Olimpijczyków**

ul. gen Grota Roweckiego 6
ul. Parkowa 12
58-260 Bielawa

Dyrektor: Beata Lis
Zatrudnienie w 2023 r.: 88 osób

- samorządowe instytucje kultury**

Miejska Biblioteka Publiczna

ul. Piastowska 19C 58-260 Bielawa

Dyrektor: Paulina Wojciechowska-Cudak
Zatrudnienie w 2023 r.: 12 osób

Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki

ul. Piastowska 19A 58-260 Bielawa

Dyrektor: Paweł Brzozowski
Zatrudnienie w 2023 r.: 10 osób

- spółki gminne i komunalne osoby prawne Gminy**

Spółki o istotnym znaczeniu dla realizacji zadań Miasta:

**Bielawska Agencja
Rozwoju Lokalnego
Sp. z o. o.**

Prezes Zarządu Spółki:
Jolanta Maciątek

udział Gminy: 100 %
46.146 udziały po 500 zł
o łącznej wartości 23.073.000 zł

**Miejski Zarząd
Budynków
Mieszkalnych
Sp. z o. o.**

Prezes Zarządu Spółki:
Daniel Dubas

udział Gminy: 100 %
9.182 udziały po 500 zł
o łącznej wartości 4.591.000 zł

**Towarzystwo
Budownictwa
Społecznego Sp. z o. o.**

Prezes Zarządu Spółki:
Rafał Kwaśny

udział Gminy:
15.906 udziałów po 600 zł
o łącznej wartości 17.257.800 zł

Zestawienie innych niż własność praw majątkowych Gminy Bielawa:

Udziały Gminy Bielawa w spółkach:

- Dolnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Wałbrzychu – udział Gminy: 25 udziałów po 1.000 zł o łącznej wartości 25.000 zł;
- Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Dzierżoniowie – udział Gminy: 18.035 udziałów po 500 zł o łącznej wartości 9.017.500 zł;
- Energia Komunalna Sp. z o.o. w Dzierżoniowie – udział Gminy: 2.100 udziałów po 500 zł o łącznej wartości 1.050.000 zł;

Zestawienie jednostek organizacyjnych i komunalnych osób prawnych, w których Gmina Bielawa jest członkiem:

- Stowarzyszenie Turystycznego Gmin Gór Sowich z siedzibą w Pieszycach;
- Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Glacensis z siedzibą w Kłodzku;
- Stowarzyszenie Bezpieczna Gmina – Bezpieczny Powiat z siedzibą w Dzierżoniowie;
- Stowarzyszenie Gmin Polska Sieć „Energie CITES” z siedzibą w Krakowie (członkostwo do dnia 28 grudnia 2023 r.);
- Stowarzyszenie Ziemia Dzierżoniowska z siedzibą w Dzierżoniowie;
- Związek Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego (ZGPD–7) z siedzibą w Dzierżoniowie;
- Związek Powiatowo–Gminnego „Sowiogórskie Autobusy” z siedzibą w Bielawie.

04. Dokumenty strategiczne i programowe

W 2023 r. na terenie Gminy Bielawa obowiązywały następujące dokumenty strategiczne i programowe:

Tabela 5. Wykaz dokumentów strategicznych i programowych obowiązujących na terenie Gminy Bielawa w 2023 r.

Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Bielawa na lata 2015–2032	Uchwała nr 15/122/15 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 28 października 2015 r.
Założenia do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Bielawa	Uchwała nr 17/159/15 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 30 grudnia 2015 r. (aktualizacja styczeń 2023 r.)
Program „Bielawa Sprzyja Seniorom”	Uchwała nr 54/483/18 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 30 maja 2018 r.
Program „Bielawska Karta Dużej Rodziny”	Uchwała nr 56/496/18 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 21 czerwca 2018 r.
Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Bielawa na lata 2019–2024	Uchwała nr XVI/148/2019 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 30 października 2019 r.
Wieloletni Program „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019–2023”	Przyznano na podstawie „Wieloletniego rządowego programu posiłek w szkole i w domu na lata 2019–2023”
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2023	Uchwała nr XXIV/313/2020 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 30 grudnia 2020 r.
Program wspierania Rodziny na lata 2022–2024	Uchwała nr L/454/2021 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 29 grudnia 2021 r.
Roczny Program Współpracy Gminy Bielawa z Organizacjami Pozarządowymi w 2023 roku	Uchwała nr LXXV/566/2022 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 30 listopada 2022 r.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bielawa na lata 2023 – 2030	Uchwała nr LXXVI/586/2022 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 28 grudnia 2022 r.
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Bielawa	Uchwała nr LXXVI/589/2022 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 28 grudnia 2022 r.
Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Bielawie na lata 2023 – 2025	Uchwała nr LXXVI/588/2022 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 28 grudnia 2022 r.
Program „Opieka wytchnieniowa”	Uchwała nr LXXVIII/605/2023 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 25 stycznia 2023 r.
Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023	Uchwała nr LXXVIII/604/2023 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 25 stycznia 2023 r.
Strategia Oświaty w Gminie Bielawa do roku 2030	Uchwała nr LXIX/620/2023 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 22 lutego 2023 r.
Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w roku 2023	Uchwała nr LXX/626/2023 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 29 marca 2023 r.
Program „Korpus Wsparcia Seniorów” – na rok 2023	Uchwała nr LXX/630/2023 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 29 marca 2023 r.
Strategia Rozwoju Gminy Bielawa na lata 2022 – 2030	Uchwała nr LXXII/649/2023 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 31 maja 2023 r.
Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielawa do roku 2030	Uchwała nr LXXV/676/2023 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 30 sierpnia 2023 r.
Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urządzeń Wodociągowych i Urządzeń Kanalizacyjnych dla Gminy Bielawa na lata 2022 – 2025	Uchwała nr LXXXVI/688/2023 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 27 września 2023 r.
Program „Karta Bielawianina”	Uchwała nr LXXXIX/706/2023 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 29 listopada 2023 r.

04.1. Strategia Rozwoju Gminy Bielawa na lata 2022–2030

Strategia, która obowiązywała w latach 2014–2020, została przyjęta uchwałą Rady Miejskiej Bielawy nr XLVII/458/14 z dnia 29 stycznia 2014 r., a jej układ podporządkowany został osiom priorytetowym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego. Jako filary rozwoju Gminy wskazano innowacyjność, przedsiębiorczość, turystykę, kulturę i ekologię. Realizacja Strategii Rozwoju Społeczno–Gospodarczego Gminy Bielawa na lata 2014–2020 została przedstawiona w corocznych Raportach o stanie Gminy.

Strategia rozwoju gminy to dokument, który diagnozuje uwarunkowania i potencjał rozwojowy oraz definiuje obszary, cele i działania polityki społeczno-ekonomicznej samorządu w perspektywie najbliższych lat. W myśl uchwalonego w dniu 31 maja 2023 r. dokumentu, Bielawa ma stać się innowacyjnym miastem przedsiębiorczości, turystyki, ekologii i kultury, w którym warto mieszkać. Tak określonej wizji podporządkowano 8 celów strategicznych, które mają przyczynić się do jej osiągnięcia do 2030 r.

Z uwagi na okres wdrażania Strategii do 2030 r. zasadne jest przeprowadzenie ewaluacji „połówkowej” tzw. mid–term, tj. w 2026 r. Celem badania w połowie okresu realizacji jest ocena wstępnych wyników realizacji, takich jak: osiągnięte na danym etapie wdrażania produkty, rezultaty, stopień osiągnięcia celów, wykorzystanie środków finansowych oraz system wdrażania i monitorowania. Decyzję o przeprowadzeniu ewaluacji mid–term podejmie Burmistrz.

04.2. Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Bielawa do roku 2030

Celem opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) dla Gminy Bielawa do roku 2030 jest kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze, przestrzenno–funkcjonalne, techniczne lub środowiskowe), integrujące działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych). Jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właściciele nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.

GPR dla Gminy Bielawa do roku 2030 przedstawia aktualną sytuację na obszarze rewitalizacji w sferach społecznej, gospodarczej, przestrzenno–funkcjonalnej, środowiskowej oraz technicznej. Szczegółowa diagnoza opiera się na analizie negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji, na podstawie której scharakteryzowane i wyodrębnione zostały czynniki kryzysowe, skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz analizie lokalnych potencjałów, która umożliwia efektywne wykorzystanie silnych stron obszaru rewitalizacji.

Ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Bielawa do 2030 r. polega na badaniu wpływu projektów rewitalizacyjnych na poszczególne aspekty funkcjonowania Gminy oraz eliminowaniu negatywnych zjawisk na obszarze wyznaczonym do rewitalizacji. Z uwagi na okres wdrażania GPR do 2030 r. i przeprowadzanej co 2 lata sprawozdawczości, zasadne jest przeprowadzenie ewaluacji „połówkowej” tzw. mid–term w 2026 r.

05. Gospodarka finansowa

Ze szczegółowym zakresem polityki finansowej prowadzonej przez Gminę można zapoznać się poprzez informacje udostępnione na stronie internetowej: <https://bielawa.finn.pl/bipkod/15823972>.

W 2023 r., Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Bielawa za rok 2022 oraz Raport o stanie Gminy Bielawa za 2022 r., zostały przyjęte przez Radę Miejską Bielawy oraz Regionalną Izbę Obrachunkową we Wrocławiu bez zastrzeżeń, co oznacza akceptację tych podmiotów polityki finansowej Gminy. Burmistrz Miasta na sesji Rady Miejskiej w dniu 28 czerwca 2023 r. otrzymał absolutorium, co jest dowodem pozytywnej oceny efektów działalności organu wykonawczego, przez organ uchwałodawczy.

Plan gospodarki budżetowej na 2023 r. został przyjęty **Uchwałą nr LXVI/575/2022** Rady Miejskiej Bielawy z dnia 28 grudnia 2022 r.

Plan dochodów według uchwały wynosił 149.508.771 zł, a plan wydatków 173.069.146 zł. Założono wystąpienie deficytu budżetu na poziomie 23.560.375 zł i jego sfinansowanie przychodami. Przychody, które miały pochodzić ze sprzedaży papierów wartościowych, ustalono na poziomie 16.366.606 zł, a przychody z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi sfinansowanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach na poziomie 7.193.769 zł. Z kolei rozchody w przyjętej kwocie 4.214.233 zł miały być przeznaczone na wykup papierów wartościowych oraz spłatę otrzymanych pożyczek i kredytów.

Zmiany w budżecie w trakcie omawianego roku wprowadzone zostały **13** Uchwałami Rady Miejskiej oraz **18** Zarządzeniami Burmistrza. Po tych zmianach plan budżetu Gminy na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosił:

- po stronie dochodów w wysokości **186.479.944** zł
- po stronie wydatków w wysokości **213.682.685** zł.

Na dzień 31 grudnia 2023 r., na skutek wprowadzonych zmian, planowana różnica między dochodami a wydatkami wzrosła do (-) **27.202.741** zł. W zakresie planu przychodów i rozchodów również nastąpiły zmiany. Ich efektem było zwiększenie przychodów do poziomu **31.126.935** zł oraz nieznaczne zmniejszenie rozchodów do wartości **3.924.194** zł.

Tabela 6. Zestawienie zmian w planie dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów w 2023 r.

Treść	Plan wg Uchwały Budżetowej na 2023 r.	Plan po zmianach na 2023 r.	Wykonanie	Procent wykonania
Dochody	149.508.771	186.479.944	177.764.128,65	95,33 %
Przychody	27.774.608	31.126.935	27.219.511,96	87,45 %
Wydatki	173.069.146	213.682.685	193.615.766,98	90,61 %
Rozchody	4.214.233	3.924.194	3.924.194	100,00 %
Deficyt	23.560.375	27.202.741	15.851.638,33	58,27 %

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Bielawa za 2023 r.

Wykonanie planu dochodów i wydatków na dzień 31 grudnia 2023 r. prezentuje powyższa tabela i ma się następująco: dochody ogółem zrealizowano w 95,33 % (tj. na kwotę 177.764.128,65 zł), a wydatki ogółem zrealizowano na poziomie 90,61 % (tj. na kwotę 193.615.766,98 zł). W omawianym 2023 r. wystąpił deficyt w wysokości 15.851.638,33 zł. Wykonano 87,45 % planu zakładanych przychodów, osiągając ich poziom w kwocie 27.219.511,96 zł. Rozchody zostały wykonane w 100 %.

Tabela 7. Wykonanie budżetu Gminy w zestawieniu ogólnym za 2023 r.

Treść	Plan po zmianach na 2023 r.	Wykonanie za 2023 r.	% wykonania
Dochody	186.479.944	177.764.128,65	95,33 %
Wydatki	213.682.685	193.615.766,98	90,61 %
Wynik	-27.202.741	-15.851.638,33	58,27 %
Przychody	31.126.935	27.219.511,96	87,45 %
Przychody ze sprzedaży innych papierów wartościowych	24.069.424	20.162.000	83,77 %
Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach	7.057.511	7.057.511,96	100,00 %
Rozchody	3.924.194	3.924.194	100,00 %
Wykup innych papierów wartościowych	3.700.000	3.700.000	100,00 %
Spłata otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów	224.194	224.194	100,00 %

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Bielawa za 2023 r.

W 2023 r. relatywnie wysoki udział w generowaniu dochodów ogółem miały takie obszary jak: Wymiar sprawiedliwości, Działalność usługowa, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych (...). Znaczną zwyżkę dochodów (pow. 10 %) w stosunku do planu uzyskano jedynie w ramach działu Wymiar sprawiedliwości (152,78 %). Niedobory pod względem planowanych dochodów wystąpiły w działach: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (59,39) oraz Edukacyjna opieka wychowawcza (65,65 %). Gmina Bielawa nie przewyższyła planowanych wydatków w żadnym z finansowych działów. Uzyskała znaczne oszczędności (pow. 10 %) w obszarach takich, jak: Rolnictwo i łowiectwo, Gospodarka Mieszkaniowa, Działalność usługowa, Administracja publiczna, Obsługa długu publicznego, Różne rozliczenia, Oświata i wychowanie, Ochrona zdrowia, Edukacyjna opieka wychowawcza oraz Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.

Tabela 8. Wykonanie budżetu Gminy wg działów klasyfikacji budżetowej za 2023 r.

Dział	Nazwa	Dochody			Wydatki		
		Plan	Wykonanie		Plan	Wykonanie	
		kwota	kwota	%	kwota	kwota	%
010	Rolnictwo i łowiectwo	110.499	110.495,06	100,00 %	163.099	142.521,06	87,38 %
150	Przetwórstwo przemysłowe	10.998.226	9.831.858,86	89,39 %	12.929.756	12.767.219,94	98,74 %
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	415.071	415.060,95	100,00 %	428.071	427.975,95	99,98 %
600	Transport i łączność	30.381.125	26.847.650,92	88,37 %	56.211.958	52.595.861,97	93,57 %
630	Turystyka	0	0	-	98.400	87.340,00	92,13 %

Raport o stanie Miasta Bielawa za 2023

700	Gospodarka mieszkaniowa	20.989.906	19.675.406,37	93,74 %	15.421.460	12.938.564,02	83,90 %
710	Działalność usługowa	326.020	393.591,57	108,72 %	736.525	660.058,96	89,62 %
750	Administracja publiczna	544.538	448.877,59	82,43 %	14.772.607	13.161.842,49	89,10 %
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	213.383	212.286,41	99,49 %	213.383	212.286,41	99,49 %
752	Obrona narodowa	400	375,00	93,75 %	400	375,00	93,75 %
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	894.518	889.784,67	99,47 %	2.132.597	2.097.363,39	98,35 %
755	Wymiar sprawiedliwości	1.800	2.750,00	152,78 %	0	0	-
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	41.744.499	42.308.661,31	101,35 %	0	0	-
757	Obsługa długu publicznego	0	0	-	4.471.116	3.702.352,65	82,81 %
758	Różne rozliczenia	51.571.632	51.572.174,35	100,00 %	714.613	18.317,80	2,56 %
801	Oświata i wychowanie	3.008.043	2.655.872,82	88,29 %	51.055.833	45.400.435,84	88,92 %
851	Ochrona zdrowia	17.701	17.723,27	100,13 %	1.314.981	1.137.289,77	86,49 %
852	Pomoc społeczna	5.202.246	5.109.094,01	98,21 %	12.090.563	11.711.679,89	96,87 %
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	514.005	363.468,22	70,71 %	514.005	496.824,22	96,66 %
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	92.815	60.936,38	65,65 %	273.316	228.600,26	83,64 %
855	Rodzina	12.694.407	12.547.204,36	98,84 %	17.223.028	16.888.957,65	98,06 %
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5.390.410	3.201.367,26	59,39 %	11.793.994	7.849.490,81	66,55 %
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	60.000	62.028,81	103,38 %	3.343.280	3.338.976,83	99,87 %
926	Kultura fizyczna	1.272.700	1.037.460,46	81,52 %	7.783.300	7.751.360,07	99,59 %
	OGÓŁEM	186.479.944	177.764.128,65	95,33 %	213.682.685	193.615.766,98	90,61 %

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Bielawa za 2023 r.

W 2023 r. w Gminie Bielawa spośród źródeł dochodów nadal największe znaczenie miały dochody własne (39,15 %). Dotacje stanowiły 32,32 % dochodów ogółem, a subwencje 28,53 %. Dochody własne zrealizowano w 93,48 %, dotacje w 93,70 %, a subwencje w 100 %. Zdecydowanie większy udział w dochodach ogółem miały dochody bieżące (82,37 %) niż dochody majątkowe (17,63 %). W porównaniu z rokiem ubiegłym, w 2023 r. nastąpił wzrost poziomu realizacji dochodów bieżących (98,16 %), jak i majątkowych (83,99 %).

Tabela 9. Realizacja dochodów Gminy wg źródeł i rodzaju za 2023 r.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie za 2023 r.	% wykonania planu	% wykonania ogółem
Dochody własne	74.450.404	69.595.332,76	93,48 %	39,15 %
Dotacje	61.313.209	57.452.465,34	93,70 %	32,32 %
Subwencje z budżetu państwa	50.716.331	50.716.330,55	100 %	28,53 %
Dochody bieżące	149.162.062	146.421.668,21	98,16 %	82,37 %
Dochody majątkowe	37.317.882	31.342.460,44	83,99 %	17,63 %

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Bielawa za 2023 r.

W 2023 r. w Gminie Bielawa w większości przypadków (20/31) poziom realizacji dochodów był wyższy niż plan, co można określić jako wysoce zadowalający. Istotne odchylenia od planu występowały jedynie w obszarach, które niezwykle trudno przewidzieć (np. grzywny, mandaty i kary, pozostałe dochody czy wpływy z różnych opłat).

Tabela 10. Kategorie dochodów własnych w 2023 r.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	% wykonania
udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	23.545.446	23.545.446	100,00 %
podatek od nieruchomości	14.209.618	14.458.880,78	101,75 %
podatek rolny	252.191	263.219,46	104,37 %
podatek leśny	78.380	78.506,05	100,16 %
podatek od środków transportowych	240.000	240.993,59	100,41 %
podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	53.600	79.624,35	148,55 %
podatek od spadków i darowizn	288.550	411.881,01	142,74 %
opłata od posiadania psów	14.500	17.823,00	122,92 %
wpływy z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	721.741	730.348,08	101,19 %
wpływy z opłat za trwałe zarząd, użytkowanie i służebność	97.000	97.910,73	100,94 %
wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	273.842	281.366,26	102,75 %
podatek od czynności cywilnoprawnych	1.400.000	1.431.036,92	102,22 %
wpływy z opłaty skarbowej	100.000	106.642,10	106,64 %
wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw	509.000	515.965,98	101,37 %
dochody jednostek samorządu terytorialnego związane	0	97.622,09	

Raport o stanie Miasta Bielawa za 2023

z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami			
wpływy z opłaty targowej	240.000	258.113,90	107,55 %
odsetki	437.530	478.162,86	109,29 %
dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	10.781.700	10.584.711,60	98,17 %
wpływy z usług i różnych dochodów	10.535.049	6.769.296,89	64,26 %
grzywny, mandaty i kary	48.830	17.151,66	35,13 %
wpływy z różnych opłat	1.481.543	1.210.782,93	81,72 %
wpływy z opłat za koncesje licencje	960	499,00	51,98 %
wpływy z opłaty produktowej	0	0,61	
opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego i żywienia z zakresu wychowania przedszkolnego	685.600	656.464,14	95,75 %
wpływy od rodziców z tytułu opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	1.000	506,14	50,61 %
wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	139.630	146.296,67	104,77 %
wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	78.900	79.018,68	100,15 %
wpływy z opłaty prolongacyjnej	15.000	15.419,00	115,26 %
wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	209.523	209.522,50	100,00 %
pozostałe dochody	236.140	274.968,58	116,44 %
wpływy do budżetu pozostałości środków finansowych gromadzonych na wydzielonym rachunku jednostki budżetowej	0	5.369,83	
wpływy z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości	7.658.156	6.403.212,49	83,61 %
wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności	110.702	122.295,88	110,47 %
wpłata środków finansowych z niewykorzystanych w terminie wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego	6.273	6.273,00	100,00 %

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Bielawa za 2023 r.

Wydatki ogółem zrealizowano na poziomie 90,61 %, tj. na kwotę 193.615.766,98 zł, w tym wydatki bieżące w 92,31 %, tj. 140.955.909,41 zł, a wydatki majątkowe w 86,35 %, tj. 52.659.857,57 zł. Wydatki bieżące stanowiły 72,80 % wydatków ogółem, natomiast udział wydatków majątkowych sięgnął 27,20 %. Wykonane wydatki inwestycyjne stanowiły 26,94 % wydatków ogółem, co jest odzwierciedleniem znaczących nakładów poniesionych na rozwój Gminy.

Tabela 11. Realizacja wydatków Gminy wg rodzaju w 2023 r.

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	% wykonania planu	% wykonania ogółem
Wydatki ogółem	213.682.685	193.615.766,98	90,61 %	100,00 %
Wydatki bieżące	152.696.687	140.955.909,41	92,31 %	72,80 %
Wydatki majątkowe	60.985.998	52.659.857,57	86,35 %	27,20 %
wydatki na zakup udziałów	502.000	502.000,00	100 %	0,26 %
wydatki inwestycyjne	60.483.998	52.157.857,57	86,23 %	26,94 %

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Bielawa za 2023 r.

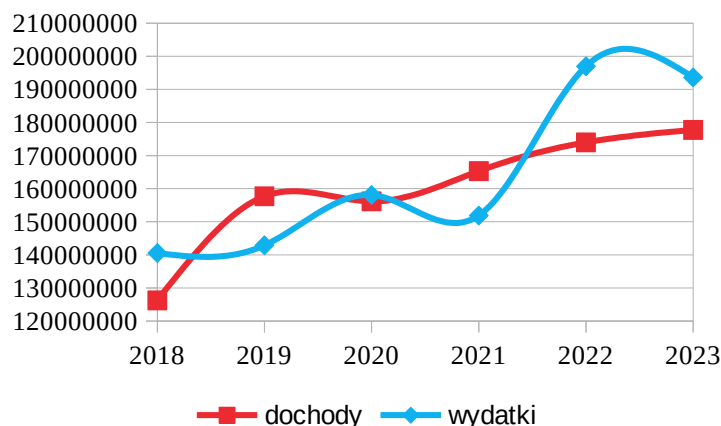
Analizując zmiany dochodów i wydatków Gminy w czasie, zaobserwować można wzrostowy trend obu kategorii, przy czym dynamika wydatków jest nieco większa, niż dochodów. Dochody Gminy osiągnęły poziom wyższy, ale wydatki także osiągnęły swój rekordowy poziom.

Na koniec roku sprawozdawczego wystąpiły **zobowiązania w łącznej kwocie 5.014.776,17 zł** w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

- Transport i łączność – 26.484,95 zł;
- Gospodarka mieszkaniowa – 1.015.155,20 zł;
- Działalność usługowa – 24.600,00 zł;
- Administracja publiczna – 799.442,73 zł;
- Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – 46.345,58 zł;
- Obsługa długu publicznego – 29.520,00 zł;
- Oświata i wychowanie – 2.024.862,99 zł;
- Ochrona zdrowia – 1.547,23 zł;
- Pomoc społeczna – 344.091,93 zł;
- Rodzina – 281.806,23 zł;
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 420.919,33 zł.

Zobowiązania zostały sfinansowane w 2024 r.

Wykres 1. Dynamika dochodów i wydatków Gminy w latach 2018–2023



Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Bielawa za 2023 r.

Do dnia 31 grudnia 2023 r. Gmina Bielawa wyemitowała na realizację zadań inwestycyjnych obligacje komunalne o łącznej wartości **56.962.000** zł, a w 2023 r. wyemitowała obligacje o łącznej wartości **20.162.000** zł. Gmina wykupiła obligacje serii C 11 o wartości **1.500.000** zł, serii D 11 o wartości **1.500.000** zł oraz serii A 22 o wartości **700.000** zł.

Poniższa tabela przedstawia wykaz aktywnych pożyczek oraz kredytów udzielonych Gminie o łącznej wartości: **1.382.573,46** zł. Łączny kapitał pozostały do spłaty wynosi **529.620,13** zł.

Tabela 12. Wykaz aktywnych pożyczek wraz z kwotą pozostałą do spłaty na dzień 31 grudnia 2023 r.

Pożyczkodawca	Całkowita kwota pożyczki	Kwota pozostała do spłaty	% kapitału pozostającego do spłaty
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	108.000,00	27.192,00	25,18 %
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	361.276,00	164.056,00	45,41%
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	187.222,67	74.018,67	39,54 %
Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	260.843,36	175.285,36	67,12 %
Kredytodawca	Całkowita kwota kredytu	Kwota pozostała do spłaty	% kapitału pozostającego do spłaty
Bank Ochrony Środowiska	465.231,43	89.068,10	19,14 %

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Bielawa za 2023 r.

06. Środki zewnętrzne

Od początku obecnej kadencji bielawskiego samorządu dużo uwagi poświęca się opracowaniu wniosków aplikacyjnych do programów pomocowych zarówno krajowych, jak i Unii Europejskiej. Z jednej strony jest to aktywność pracowników Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych Gminy, którzy przygotowują projekty, a z drugiej intensywna praca radnych, którzy uczestniczą zarówno w sesjach zwyczajnych Rady Miejskiej, jak i zwołanych w trybie nadzwyczajnym, głównie w związku z wnioskami o dotacje. W efekcie, w 2023 r. Gminie Bielawa udało się pozyskać aż **38.168.394,21** zł. Dzięki zdobytym dotacjom zapewniono finansowanie dla **40** projektów o łącznej wartości **48.607.582,00** zł.

Tabela 13. Wykaz środków zewnętrznych pozyskanych przez Gminę w 2023 r.

Nazwa zadania	Nazwa Programu	Wartość projektu	Pozyskane środki	% dofinansowania
Roboty publiczne w Urzędzie Miejskim w Bielawie	Fundusz Pracy	303.954,23	252.936,00	83,22 %
Płynę dalej 2023 – edycja I	Budżet państwa	21.200,00	17.200,00	81,13 %
Rozbudowa drogi gminnej nr 117931 D (ul. Wysoka) łączącej Camping "Sudety" w Bielawie z drogą wojewódzką nr 384 – etap I	Fundusz Rozwoju Dróg	3.995.511,00	3.196.408,80	80,00 %
Przebudowa drogi gminnej nr 117957 D (ul. Stefana Żeromskiego – etap II) oraz drogi gminnej nr 117896 (ul. Bankowa) i drogi gminnej nr 117902 D (ul. Henryka Sienkiewicza) w Bielawie	Fundusz Rozwoju Dróg	3.980.800,00	3.184.640,00	80,00 %
Spotkania sąsiedzkie Bielawy i Hronov	Euroregion Glacensis	57.117,00	48.550,00	85,00 %
Roboty publiczne w Zespole Ośrodków Wsparcia w Bielawie	Fundusz Pracy	177.306,64	14.546,00	83,22 %
Zakup sprzętu sportowego dla Szkoły Podstawowej nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków w Bielawie	#AleAkcja#	10.000,00	10.000,00	100,00 %
Program modernizacji kompleksów sportowych Moje Boisko – ORLIK 2012	Ministerstwo Sportu	820.600,00	410.300,00	50,00 %
Umiem pływać 2023 – edycja I	Budżet państwa	18.720,00	18.720,00	100,00 %
Przebudowa na turbinowe ronda Miast Partnerskich, na skrzyżowaniu drogi wojewódzkiej nr 384 (al. Jana Pawła II oraz ul. Gen. W. Sikorskiego) z drogą powiatową nr 3007 D (ul. Wojska Polskiego)	Programu Infrastruktury Drogowej	525.000,00	257.530,28	49,05 %
Szkolny Klub Sportowy	Ministerstwo Sportu	36.810,00	35.640,00	96,82 %
Roboty publiczne w Miejskim Ośrodku Kultury i Sztuki	Fundusz Pracy	25.304,52	21.078,00	83,30 %
Opieka wychowawcza w Gminie Bielawa	Budżet państwa	89.760,00	89.760,00	100,00 %
Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej w Gminie Bielawa	Budżet państwa	166.668,00	166.668,00	100,00 %
Utrzymanie Dziennego Domu „Senior+”	Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	384.000,00	326.400,00	85,00 %
Utrzymanie Klubu „Senior+”	Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	108.000,00	91.800,00	85,00 %
Program funkcjonalno-użytkowy dla zadania pn. "Dolnośląski Kolarski Tor Szosowy"	Budżet Województwa Dolnośląskiego	98.400,00	98.400,00	100,00 %

Raport o stanie Miasta Bielawa za 2023

Poznaj Polskę – edycja 2023	Ministerstwo Edukacji	110.076,00	68.800,00	62,50 %
Modernizacja ul. Nowobielawskiej w Bielawie – etap I	Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych Wrocław	2.144.600,00	1.072.300,00	50,00 %
Utworzenie Żłobka Publicznego nr 3 w Gminie Bielawa	„MALUCH+” 2022–2029	6.796.464,00	6.796.464,00	100,00 %
Budowa hali sportowej OLIMPIA przy ul. Wesołej w Bielawie	Program OLIMPIA	3.315.000,00	2.320.000,00	69,98 %
Konserwacja potoku Bielawica	Państwowe Gospodarstwo Wodne "Wody Polskie"	50.000,00	30.000,00	60,00 %
Budowa Dolnośląskiego Rowerowego Parku Umiejętności przy ul. Parkowej w Bielawie	Ministerstwo Sportu i Turystyki, Budżet Województwa Dolnośląskiego	1.367.870,47	535.100,86	39,12 %
Modernizacja budynku Szkoły Podstawowej 4 z Oddziałami Integracyjnymi przy ul. Ludowej 11 w Bielawie	Polski Ład	1.063.157,90	1.010.000,00	95,00 %
Remont dróg gminnych łączących Camping "Sudety" w Bielawie z drogą wojewódzką nr 384 (drogi gminne nr 117931D – ul. Słowiańska, nr 117936D – ul. Fryderyka Chopina, nr 117941D – ul. Wysoka)	Fundusz Rozwoju Dróg	3.996.922,00	3.197.537,60	80,00 %
Modernizacja bielawskiego zasobu mieszkaniowego	BGK	888.439,63	710.757,70	80,00 %
Wzbogacenie księgozbioru Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bielawie	Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0	76.000,00	38.000,00	50,00 %
Modernizacja bielawskiego zasobu mieszkaniowego	BGK	427.942,34	342.358,87	80,00 %
Umiem pływać 2022 – edycja II	Budżet państwa	12.480,00	12.480,00	100,00 %
Płynę dalej – edycja II	Budżet państwa	15.900,00	12.900,00	81,13 %
Rewitalizacja terenów wokół byłego zbiornika wody przemysłowej „Sudety” w Bielawie – etap I	Polski Ład	2.040.900,00	2.000.000,00	98,00 %
Termomodernizacja budynku wielorodzinnego, zlokalizowanego przy ul. Wolności 131 A	BGK	221.665,40	132.999,24	60,00 %
Budowa bezpiecznych przejść dla pieszych w Gminie Bielawa	Budżet państwa	76.000,00	76.000,00	100,00 %
Przebudowa dróg gminnych łączących drogę powiatową nr 2877D i nr 3017D w Bielawie z drogą wojewódzką nr DW 384 etap I – ul. Szkolna (117949D) i ul. 3 Maja (117879D).	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	2.985.452,00	2.388.361,60	80,00 %
Przebudowa drogi gminnej nr 11957D – ul. Stefana Żeromskiego w Bielawie – etap III	Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg	5.572.322,00	4.457.857,60	80,00 %
Budowa drogi łączącej Camping "Sudety" z ul. Lotniczą w Bielawie	Polski Ład	2.105.263,00	2.000.000,00	95,00 %
Budowa Systemu Informacji Przestrzennej na terenie powiatów dzierzoniowskiego, strzebińskiego, ząbkowickiego	Fundusze Europejskie na rzecz Przedsiębiorczego Dolnego Śląska	3.991.336,47	2.271.492,30	56,91 %
Jak Żywioty działają z Energią	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu	82.810,40	74.529,36	90,00 %

Raport o stanie Miasta Bielawa za 2023

Budowa bezpiecznych ciągów komunikacyjnych, łączących Centrum Przesiadkowe typu „Parkuj i jedź” ze stacją kolejową Bielawa Centralna	UMWD	247.829,00	46.878,00	18,92 %
Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia	Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa	200.000,00	200.000,00	100,00 %
	OGÓŁEM	48.607.582,00	38.168.394,21	78,52 %

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Referat Promocji i Rozwoju

07. Transport i komunikacja

WYDATKI ZREALIZOWANE W RAMACH TRANSPORTU I ŁĄCZNOŚCI w 2023 r.

plan **56.211.958 zł**
wykonanie **52.595.861,97 zł**
+ 83.62 % do roku 2022

Na obszar związany z transportem i komunikacją w 2023 r. wydatkowano **2.595.861,97 zł**, czyli 27,17 % ogółu wydatków Gminy. Środki te przeznaczono m.in. na:

- obsługę linii komunikacji miejskiej,
- zakup usług kontrolerskich,
- e-service prowizja za płatność kartą,
- zasilanie monitoringu,
- zakup usług remontowych,
- zakup usług telefonii komórkowej
- opłata za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe.

07.1. Inwestycje i działania

W 2022 r. został utworzony Związek Powiatowo–Gminny „Sowiogórskie Autobusy”, którego celem jest wspólna organizacja publicznego transportu zbiorowego na obszarze powiatu i gmin tworzących związek powiatowo–gminny. Podejmowane w ramach związku działania będą obejmowały zarówno planowanie rozwoju transportu, jak i zarządzanie istniejącymi liniami komunikacyjnymi poprzez stworzenie spójnego systemu komunikacji publicznej.

W dniu 14 grudnia 2023 r. podpisane zostało porozumienie pomiędzy Gminą Bielawa, Związkiem Powiatowo–Gminnym "Sowiogórskie Autobusy" oraz konsorcjum spółek transportowych "KŁOSOK" Sp. z o.o. oraz "A 21" Sp. z o.o., na mocy którego, z dniem 1 stycznia 2024 r., bielawski samorząd, za zgodą Konsorcjum, przeniósł na Związek wszystkie prawa i obowiązki wynikające z roli organizatora komunikacji autobusowej na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego. Tym samym z dniem 31 grudnia 2023 r., po 28 latach funkcjonowania, zakończył działalność bielawski Zarząd Komunikacji Miejskiej (ZKM). Warto wspomnieć, że od 1995 r. autobusową komunikację miejską na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego, pod szyldem ZKM, organizowała Gmina Bielawa. Na podstawie zawartych porozumień międzygminnych, jednostki samorządu terytorialnego dotychczas współfinansowały cały proces obsługi pasażerów. Niestety ta forma prawna nie dawała możliwości uzyskania dofinansowania z budżetu państwa. Dlatego też ciężar utrzymania ZKM spoczywał na kupujących bilety pasażerach oraz na samorządach gminnych. Aby zmienić tę niekorzystną sytuację, od początku bieżącej kadencji samorządu, podjęte zostały działania, które miały doprowadzić do włączenia w proces organizacji komunikacji autobusowej także Powiat Dzierżoniowski. Okazały się one skuteczne i w efekcie w IV kwartale 2022 r. wszystkie samorządy, na terenie których funkcjonowała komunikacja ZKM, podjęły uchwały o utworzeniu Związku Powiatowo–Gminnego pn. „SOWIOGÓRSKIE AUTOBUSY”. Proces rejestracji Związku został zakończony, a kolejnym krokiem do rozpoczęcia jego statutowej działalności było przekazanie przez Gminę Bielawa prowadzenia komunikacji miejskiej do "Sowiogórskich Autobusów".

Podjęmowane w ramach związku działania będą obejmowały zarówno planowanie rozwoju transportu, jak i zarządzanie istniejącymi liniami komunikacyjnymi poprzez stworzenie spójnego systemu transportu publicznego. Wykonywanie połączeń w powiatowo-gminnych przewozach pasażerskich pozwoli na objęcie ich dopłatami z budżetu państwa, zapewniając dalsze podnoszenie jakości usług przewozowych oraz rozwój sieci komunikacyjnej. Szacuje się, że dzięki tej zmianie organizacyjnej, bielawski samorząd oszczędzi każdego roku ok. 1.000.000 zł.

Na podstawie zawartych porozumień z Województwem Dolnośląskim, których przedmiotem jest powierzenie zadań w zakresie letniego i zimowego utrzymania drogi wojewódzkiej nr 384 na odcinku Wolibórz–Bielawa (w tym ulic: Dzierżoniowskiej, Piastowskiej, alei Św. Jana Pawła II, gen. Władysława Sikorskiego, Ludwika Waryńskiego) w ramach otrzymanych środków w 2023 r. sfinansowano:

- zimowe i letnie utrzymanie drogi (sprzątanie, odśnieżanie, sypanie piaskiem, bieżące utrzymanie zieleni w obrębie pasa drogowego) – 263.863,26 zł,
- wykonanie remontów cząstkowych drogi (uzupełnienie ubytków w jezdni masą bitumiczną na gorąco oraz na zimno, wyrównanie poboczy), oznakowanie drogi (montaż, demontaż, regulacja i naprawa znaków drogowych pionowych, wykonanie nowego i odnowienie istniejącego oznakowania poziomego) – 96.695,12 zł.

W 2023 r. wydatkowano:

- kwotę w wysokości 504.489,68 zł na remonty jezdni masą bitumiczną na gorąco i na zimno, remonty dróg gruntowych kruszywem i destruktem bitumicznym, remonty chodników, regulacje urządzeń infrastruktury podziemnej, oznakowanie dróg oraz konserwacje sygnalizacji świetlnej;
- kwotę w wysokości 166.817,46 zł na usługi, w tym pomiary natężenia ruchu na przejazdach kolejowych i wykonanie nowego oznakowania poziomego na terenie Gminy Bielawa, przegląd techniczny dróg;
- kwotę w wysokości 46.125,00 zł na wykonanie tymczasowego zjazdu z ul. Wysokiej do działki nr 1219/7 o/Fabryczna w Bielawie wraz z wykonaniem utwardzania terenu oraz na naprawę nawierzchni drogi wewnętrznej w ciągu ul. Pocztovej w Bielawie (działka nr 170 o/Północ);
- kwotę w wysokości 2.152,50 zł w związku z usługą geodezyjną oraz montażem oznakowania pionowego;
- kwotę w wysokości 4.395,00 zł jako opłata roczna za wyłączenie z użytku rolniczego działki.

Na wydatki inwestycyjne w obszarze transportu i komunikacji wydatkowano 32.966.491,90 zł (z tego współfinansowanie 16.128.867,06 zł). Sfinansowano następujące przedsięwzięcia:

- budowa bezpiecznych przejść dla pieszych na drodze wojewódzkiej nr 384 w Bielawie 86.800,00 zł ze środków własnych;
- przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 384 (al. Św. Jana Pawła II) z drogą powiatową nr 3007D (ul. Wojska Polskiego) w Bielawie – 274.327,63 zł ze środków własnych, 6.027,00 zł oraz 257.519,79 zł z innych źródeł (Województwo Dolnośląskie);
- rozbudowa drogi gminnej nr 117899D (ul. 1 Maja) wraz z przebudową drogi gminnej nr 117885D w Bielawie – 43.359,86 zł ze środków własnych;
- budowa dróg łączących ROD im. Stanisława Staszica, Gospodarstwo Ogrodnicze „BALON S.C.” oraz tereny po byłym PGR w Bielawie – 272.317,34 zł ze środków własnych;

- przebudowa dróg i infrastruktury komunalnej – projekty – 771.245,58 zł ze środków własnych;
- przebudowa i rozbudowa dróg gminnych łączących Camping „Sudety” oraz Jezioro Bielawskie z drogą wojewódzką nr 384 – 599.999,27 zł ze środków własnych oraz 7.193.768,27 zł z innych źródeł (Fundusz Przeciwdziałania COVID–19);
- rozbudowa drogi gminnej nr 117931D (ul. Wysoka) łączącej Camping „Sudety” w Bielawie z drogą wojewódzką nr 384 – etap I – 820.032,48 zł ze środków własnych oraz 1.600.000,00 zł z innych źródeł (Fundusz Rozwoju Dróg);
- przebudowa dróg gminnych łączących obiekty użyteczności publicznej z drogą wojewódzką nr 384 w Bielawie – 7.339.594,77 zł ze środków własnych oraz 5.000.000,00 zł z innych źródeł (Rządowy Fundusz Polski Ład);
- modernizacja ul. Nowobielawskiej w Bielawie – etap I – 1.801.116,85 zł ze środków własnych oraz 1.072.300,00 zł z innych źródeł (Fundusz Leśny);
- przebudowa drogi gminnej nr 117957D (ul. Stefana Żeromskiego – etap I) oraz drogi gminnej nr 117878 (ul. Przedwiośnie) w Bielawie – 4.449.998,18 zł ze środków własnych oraz 999.252,00 zł z innych źródeł (Fundusz Rozwoju Dróg);
- przebudowa i rozbudowa dróg gminnych – 13.200,00 zł ze środków własnych;
- przebudowa ciągów komunikacyjnych położonych na terenach wokół budynków mieszkalnych – 330.281,57 zł ze środków własnych;
- budowa miejsc postojowych na działkach nr: 423 i 421/14 o/Południe w Bielawie – 35.450,21 zł ze środków własnych.

08. Turystyka

WYDATKI ZREALIZOWANE W RAMACH TURYSTYKI

w 2023 r.

plan **94.800** zł

wykonanie **87.340,00** zł

– 78% do roku 2022

Na turystykę w 2023 r. wydatkowano 87.340,00 zł, czyli 0,05 % ogółu wydatków Gminy. Środki przeznaczono na:

- obsługę Centrum Informacji Turystycznej prowadzoną przez BARL Sp. z o.o. w Bielawie;
- składkę członkowską, z tytułu przynależności do Stowarzyszenia Turystycznego Gmin Gór Sowich.

Ponadto w odrębnej kategorii budżetowej (Administracja publiczna – pozostała działalność) w ramach promocji Miasta wydatkowano kwotę 90.003,61 zł m.in. na:

- wykonanie banerów promocyjnych;
- wykonanie tablic informacyjnych;
- wykonanie filmu promującego atrakcje turystyczne Bielawy;
- wykonanie koszulek z nadrukiem Camping „Sudety”;
- medale okolicznościowe;
- wykonanie kalendarzy, breloków i innych gadżetów promujących Gminę Bielawa i Camping „Sudety”;
- nadzór i opiekę techniczną nad stronami internetowymi Urzędu Miejskiego,
- pozostałe usługi (nagrody, karnety na basen, vouchery do Kina MOKiS);
- usługi obejmujące tłumaczenia.

09. Gospodarka mieszkaniowa

WYDATKI ZREALIZOWANE W RAMACH GOSPODARKI MIESZKANIOWEJ

w 2023 r.

plan 15.421.460 zł

wykonanie 12.938.564,02 zł

– 31.4 % do roku 2022

Na obszar związany z gospodarką mieszkaniową i komunalną w 2023 r. wydatkowano 12.938.564,02 zł, czyli 6,68 % ogółu wydatków Gminy. Środki te przeznaczono na:

- działalność jednostek obsługi mieszkaniowej;
- gospodarkę gruntami i nieruchomościami;
- społeczne inicjatywy mieszkaniowe.

09.1. Inwestycje i działania

W 2023 r. Gmina Bielawa dysponowała 126 budynkami komunalnymi o łącznej powierzchni 33.752,33 m². Znajdowało się w nich 2.206 mieszkań i 141 lokali socjalnych. Do pustostanów zaliczono 55 lokali. Dla 32 budynków stan techniczny określono jako „zły”, a dla 98 jako „dobry”. 130 budynków wymagało remontu.

Tabela 14. Zasoby komunalne Gminy w 2023 r.

Nazwa	Jednostka	2023	
budynki komunalne będące własnością Gminy Bielawa w 100 %	liczba budynków	126	
	powierzchnia m ²	33.752,33	
mieszkania komunalne	liczba mieszkań	2.206	
	powierzchnia m ²	91.502,88	
lokale socjalne	liczba lokali	141	
	powierzchnia m ²	3.181,46	
pustostany	liczba mieszkań	55	
	powierzchnia m ²	1.569,98	
sprzedaż mieszkań	liczba mieszkań	88	
	powierzchnia m ²	4.847,46	
kwota sprzedaży mieszkań	zł	2.055.357,25	
średnia stawka czynszu komunalnego	zł/m ² / miesiąc	4,58	
minimalna	zł/m ² / miesiąc	3,25	
maksymalna stawka czynszu komunalnego		6,30	
stawka czynszu socjalnego	zł/m ² / miesiąc	0,67	
zaległości w opłatach za mieszkania (zasądzone+odsetki, niezasądzone+odsetki)	zł	5.285.967,99	
liczba mieszkań (mieszkalne+socjalne), których lokatorzy zalegają z opłatami	liczba lokali	1.655	
wydatki na remonty w budynkach i lokalach komunalnych (udział Gminy)	zł	1.467.578,96	
ocena aktualnego stanu technicznego budynków pozostających w zarządzie (dotyczy budynków będących własnością Gminy Bielawa w 100 % oraz budynków wspólnot mieszkaniowych)			
	zły	liczba budynków	32
	dobry	liczba budynków	98
	bardzo dobry	liczba budynków	4

Raport o stanie Miasta Bielawa za 2023

budynki wymagające remontów	liczba budynków	130
nakazy rozbiórek budynków	liczba budynków	0
rozbiórki budynków	liczba budynków	0
liczba eksmisji		wyroków – 25 wykonanych – 3

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Referat Gospodarki Mieniem

Gmina Bielawa w 2023 r. sprzedała w sumie 88 mieszkań i lokali użytkowych, a łączna wartość transakcji sprzedaży wyniosła 2.055.357,25 zł.

Tabela 15. Gospodarka nieruchomościami w 2023 r.

Rodzaj działalności	szt.
Sprzedaż:	
działki budowlane	19
działki zabudowane	1
działki na poprawę zagospodarowania	9
lokale mieszkalne i niemieszkalne	88
użytkowanie wieczyste na własność	1
opłata adiacencka, ocena zasadności procesu	30
postępowania odszkodowawcze za przejęcie gruntów do zasobu Gminy	39
nabycie nieruchomości do zasobu Gminy	7
podział nieruchomości	24
zaświadczenia o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	4
zaświadczenia o nadaniu numeru budynku, zmiana numeracji na nieruchomości	28
postępowania przetargowe	80
informacja o opłatach jednorazowych z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	5
zaświadczenia o spłacie opłaty jednorazowej z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	5
uzgodnienia przebiegu trasy urządzeń infrastruktury	58
zarządzenia o rezygnacji z prawa pierwokupu	40
zlecone wyceny	195
zlecone świadectwa charakterystyki energetycznej	113
ustalenie służebności przejazdu, przechodu lub przesyłu	1
zlecone czynności geodezyjne: podziały, okazania granic	17
zlecone wypisy i wyrisy	86
zaświadczenia o wykreśleniu hipoteki z księgi wieczystej w związku z udzieleniem bonifikaty przy sprzedaży lokali mieszkalnych	24
regulacja udziałów we wspólnotach mieszkaniowych z udziałem Gminy	16
zawarcie nowych umów dzierżawy, użyczenia	71
umowy na dzierżawę i użyczenie gruntów – w toku	204
decyzje o przekazaniu w trwałe zarząd	2
udostępnianie informacji publicznej	2
rozpatrywanie wniosków związanych ze zbyciem nieruchomości	141
udział w posiedzeniach Społecznej Komisji Mieszkaniowej	3
sporządzanie deklaracji na podatek od nieruchomości	25
prowadzenie procedur o zamówienie publiczne poniżej 130 000,00 zł	6
renta planistyczna, ocena zasadności procesu	9
aktualizacja opłaty za użytkowanie wieczyste	5
regulacja stanu prawnego nieruchomości np. komunalizacja, zakładanie KW itp.	35
utworzenie społecznej agencji najmu (SAN) – uchwały, zarządzenia, umowy remontowe, umowy dzierżawy, postępowanie w sprawie wyłonienia operatora itp.	1
waloryzacja opłaty przekształceniowej	203

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Referat Gospodarki Mieniem

Plan realizacji sprzedaży na koniec roku wyniósł – 7.658.156,00 zł, a wpływy z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości – 6.403.212,49 zł.

Wydatki inwestycyjne w obszarze gospodarki mieszkaniowej wydatkowano 1.608.571,44 zł (z tego współfinansowanie 125.920,91 zł). Sfinansowano następujące przedsięwzięcia:

- skorzystano z prawa pierwokupu działek nr 56/3, 56/4 o/Północ – 823.866,68 zł;
- przejęto za odszkodowanie od osób fizycznych działkę nr 1363/1 o/Południe na podstawie decyzji Burmistrza Miasta Bielawa pod drogę z mocy prawa – 5.325,00 zł;
- przejęto za odszkodowanie od osób fizycznych i prawnych działki nr 97/8 o/Fabryczna na podstawie decyzji Starosty Dzierżoniowskiego dotyczącej przebudowy dróg gminnych łączących zdegradowane tereny po byłych zakładach włókienniczych „Bielbaw” z drogą wojewódzką nr 384 – wypłata na rzecz 53 podmiotów – 2.711,04 zł;
- zakupiono działki gruntu poprzez zniesienie współwłasności działek nr 37/5 i 37/6 o/Nowa Bielawa – 17.013,44 zł;
- przeprowadzono modernizację zasobu mieszkaniowego Gminy Bielawa – 530.321,45 zł;
- przeprowadzono termomodernizację gminnych budynków wielorodzinnych (w ramach zadania przeprowadzono audyty energetyczne dla budynków) – 39.900,00 zł;
- przebudowano lokale mieszkalne stanowiące własność Gminy Bielawa – 40.116,51 zł;
- wykonano częściową izolację oraz wybudowano kanalizację deszczową dla budynku przy ul. kmdr Stefana Frankowskiego 11 i 12 w Bielawie – 11.702,39 zł oraz 14.694,01 zł;
- przeprowadzono termomodernizację budynku gminnego przy ul. Wolności 131A w Bielawie – 125.920,91 zł z innych źródeł (Fundusz Dopłat).

09.2. Realizacja programów

09.2.1. Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Bielawa na lata 2019–2024

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Bielawa na lata 2019–2024 został przyjęty Uchwałą nr XVI/148/2019 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 30 października 2019 r. Jego realizacja pokrywa się w dużej mierze z przyjętymi wskaźnikami w części dotyczącej dbałości o stan techniczny budynków i lokali mieszkalnych. Istnieją natomiast pewne rozbieżności w zakresie potrzeb remontowych i modernizacyjnych. Jest to związane z przyjęciem zbyt wysokich założeń dotyczących tych potrzeb. Ich realizacja „za wszelką cenę” mogłaby okazać się niezgodna z zasadami racjonalnego gospodarowania budżetem Gminy.

Tabela 16. Realizacja gospodarki nieruchomościami w 2023 r.

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika – plan	Wartość wskaźnika – wykonanie 31.12.2023
Stan techniczny budynków:		
bardzo dobry	3	4
dobry	92	98
zły	39	32
Stan techniczny lokali mieszkalnych:		
bardzo dobry	1.962	1.971
dobry	468	252
zły	133	124
Wymiana pokryć dachowych z remontem kominów	24	0
Remont i naprawa elewacji	74	1

Raport o stanie Miasta Bielawa za 2023

Odwodnienia budynków	89	3
Wymiana instalacji elektrycznej	57	5
Wymiana instalacji gazowej	57	3
Wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnej	43	1
Remont klatek schodowych	85	3
Roboty stolarskie	76	7
Roboty ciesielskie	76	0
Remont lokali	54	9
Remont pomieszczeń tymczasowych	3	0

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Referat Gospodarki Mieniem

10. Działalność usługowa

WYDATKI ZREALIZOWANE W RAMACH DZIAŁALNOŚCI USŁUGOWEJ

w 2023 r.

plan 763.535 zł

wykonanie 660.058,96 zł

+ 53,5 % do roku 2022

Na obszar związany z działalnością usługową w 2023 r. wydatkowano 660.058,96 zł, czyli niespełna 0,34 % ogółu wydatków Gminy. Środki te przeznaczono głównie na wynagrodzenia bezosobowe z tytułu wynagrodzeń dla członków Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej (43.590,00 zł) oraz umów o dzieło na wykonanie planu zagospodarowania przestrzennego (20.300,00 zł). A także:

- kwotę 72.117,00 zł przeznaczono na zakup usług z zakresu sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego;
- kwotę 46.430,00 zł wydatkowano na zakup usług z tytułu podziału działek i scalenia gruntów oraz wypisy, wyrisy i mapy.

W 2023 r. dokonano następujących nowych wpisów do Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP):

1. Uchwała nr LXXIII/664/2023 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 28 czerwca 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie Alei Św. Jana Pawła II i przedgórza Łysej Góry w Bielawie – Dz. Urz. Woj. Doln. z 13 lipca 2023 r. poz. 4262. pow. ok. 96 ha.
2. Uchwała nr LXXX/717/2023 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ulic Plażowej i Wysokiej w Bielawie – Dz. Urz. Woj. Doln. z 12 stycznia 2024 r. poz. 330. pow. ok. 4,4 ha (*ten plan został uchwalony w grudniu 2023r., ale zaczął obowiązywać dopiero w styczniu 2024r.*)

Tekst jednolity Uchwały nr XXXIV/360/13 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 27 marca 2013 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru w rejonie ulic Kwiatowej i Stefana Żeromskiego w Bielawie, ogłoszony został w Dz. U. Woj. Doln. z 17 marca 2023 r. poz. 1907 (obwieszczenie nr 1/2023 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 22 lutego 2023 r.)

W ramach obszaru działalności usługowej Gmina Bielawa ponosi koszty związane z realizacją umowy zawartej na administrowanie i utrzymanie Cmentarza Komunalnego w Bielawie. Zakres umowy obejmuje m.in. zorganizowanie i prowadzenie biura Cmentarza, prowadzenie ewidencji grobów, wyznaczanie miejsc do pochówku, prowadzenie Domu Pogrzebowego, pobieranie opłat cmentarnych, utrzymanie czystości, porządku i estetyki na terenie całego Cmentarza Komunalnego. Łącznie na ten cel wydatkowano środki w wysokości 266.910,00 zł.

Na wydatki inwestycyjne związane z Cmentarzem Komunalnym przeznaczono 202.551,14 zł na wykonanie dwóch betonowych bloków kolumbarium z 16 niszami, każde z granitowymi wykończeniami. Ponadto wykonano utwardzoną powierzchnię wokół kolumbariów z kostki betonowej oraz sfinansowano nadzór inwestorski, przyłącze energetyczne dla potrzeb Cmentarza.

11. Administracja publiczna

WYDATKI ZREALIZOWANE W RAMACH ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

w 2023 r.

plan 14.772.607 zł

wykonanie 13.161.842,49 zł

+ 1,70 % do roku 2022

Na obszar związany z administracją publiczną w 2023 r. wydatkowano 13.161.842,49 zł, czyli 6,80 % ogółu wydatków Gminy. Środki te przeznaczono głównie na obsługę Urzędu Miejskiego, realizację zadań zleconych oraz obsługę Rady Miejskiej.

11.1. Sprawy obywatelskie

Urząd Miejski w Bielawie prowadzi szereg działań, które związane są bezpośrednio z mieszkańcami Miasta. W ramach realizowanych działań należy przedstawić dane statystyczne Urzędu Stanu Cywilnego oraz Referatu Spraw Obywatelskich:

Tabela 17. Dane Urzędu Stanu Cywilnego Urzędu Miejskiego w Bielawie za 2023 r.

Zadanie	szt.
Sporządzanie aktów stanu cywilnego (urodzenia, małżeństwa, zgonu)	440
Wydawanie decyzji administracyjnej o zmianie imienia i nazwiska	15
Czynności materialno–techniczne z zakresu rejestracji stanu cywilnego nie skutkujące sporządzaniem aktu stanu cywilnego (sprostowanie, uzupełnienie)	226
Wydawanie zaświadczeń, zezwoleń oraz przyjmowanie oświadczeń	109
Migracja aktów stanu cywilnego do Rejestru Stanu Cywilnego	2.360
Wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego (zupelne, skrócone, na druku dwujęzycznym)	3.640
Usuwanie niezgodności w Rejestrze PESEL	3.635
Wpisywanie wzmianek marginesowych (rozwoy, separacje, przysposobienia, śmierć współmałżonka)	652
Wpisywanie przypisków	1.776
Wysyłanie wniosków o przyznanie medali z okazji jubileuszu 50–lecia pożycia małżeńskiego	57 par

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Urząd Stanu Cywilnego

Jak wynika ze statystyk prowadzonych przez bielawski Urząd Miejski, w dalszym ciągu następuje regres demograficzny. Na przestrzeni 5 lat liczba mieszkańców Bielawy zmniejszyła się o 2.075 osób i na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosła 26.886 osób.

Tabela 18. Dane Referatu Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Bielawie za 2023 r.

Zadanie	szt.
Liczba mieszkańców na dzień 31 grudnia 2023 r.	26.886
Decyzje administracyjne w sprawach meldunkowych	86
Udostępnianie danych z Rejestru PESEL, Rejestru Mieszkańców, Rejestru Zamieszkania Cudzoziemców, udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi	815
Wydawanie zaświadczeń zawierających pełny wykaz danych osoby, której wniosek dotyczy, z Rejestru Mieszkańców, z Rejestru Zamieszkania Cudzoziemców oraz wydawanie zaświadczeń z Rejestru Dowodów Osobistych zawierający pełny wykaz osoby, której wniosek dotyczy	351
Wydawanie decyzji administracyjnej o odmowie udostępnienia danych osobowych oraz wydawanie decyzji administracyjnej o odmowie udostępnienia danych osobowych z Rejestru Dowodów Osobistych	12

Unieważnienia dowodu osobistego w Rejestrze Dowodów Osobistych	100
Ilość wydanych dowodów osobistych	2.746
Usuwanie niezgodności w Rejestrze PESEL	3.562
Nadanie numeru PESEL	45
Czynności materialno–techniczne z zakresu obowiązku meldunkowego	978
Wydawanie decyzji administracyjnej w sprawach dowodów osobistych	1
Nadanie numeru PESEL dla uchodźców z Ukrainy	74

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Referat Spraw Obywatelskich

11.2. Dostępność

W 2023 r. w myśl postanowień art. 14 w związku z art. 6 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, Urząd Miejski w Bielawie wdrożył plan działań na rzecz poprawy dostępności dla osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności. Plan zakładał serię inicjatyw mających na celu eliminację barier architektonicznych, informatycznych i cyfrowych, przyczyniających się do zwiększenia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Raport z realizacji poszczególnych działań w roku 2023 obejmował:

- montaż zewnętrznej platformy schodowej przy budynku Urzędu Miejskiego;
- montaż wewnętrznej platformy schodowej w budynku Urzędu Miejskiego;
- realizację nowego serwisu internetowego dla Referatu Komunikacji Miejskiej;
- montaż systemów pętli indukcyjnych w budynkach Urzędu Miejskiego;
- montaż tablic wewnętrznych w budynkach Urzędu Miejskiego dostosowanych do potrzeb osób z wadami wzroku;
- montaż tabliczek informacyjnych w budynkach Urzędu Miejskiego dostosowanych do potrzeb osób z wadami wzroku;
- weryfikację stanu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami – ponownie przeprowadzono audyt wewnętrzny, sprawdzając stan zapewnienia dostępności.
- przegląd i aktualizację deklaracji dostępności na stronach internetowych należących do Urzędu Miejskiego;
- zapewnienie szkolenia dla pracowników Urzędu z zakresu zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

W ramach wydatków inwestycyjnych w obszarze dostępności wykonano dostawę i montaż zewnętrznej i wewnętrznej platformy schodowej w budynku Urzędu Miejskiego w Bielawie przy ul. Piastowskiej 1. Na inwestycje przeznaczono 26.416,00 zł ze środków własnych oraz 60.176,00 zł ze środków z Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020, Oś Priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, działanie 2.18 „Wysokiej jakości usługi administracyjne”. Kwotę 3.399,10 zł (ze środków własnych) przeznaczono na wykonanie instalacji elektrycznej do montowanych platform schodowych.

11.3. Współpraca partnerska

Gmina Bielawa w ramach współpracy między miastami w różnych krajach, która ma na celu wymianę kulturalną, gospodarczą i informacyjną, posiada umowy z 5–cioma miastami partnerskimi. Są nimi: Lingen (Niemcy), Hronov i Kostelec nad Orlicą (Czechy), Chatham–Kent (Kanada) oraz polski Ciechanów.

W dniu 1 maja 2023 r. Rada Miejska Bielawy podjęła uchwałę w sprawie wyrażenia woli ponownego nawiązania współpracy partnerskiej pomiędzy Gminą Bielawa i czeskim miastem

Kostelec nad Orlicą. W związku z tym, w dniu 3 czerwca, Burmistrz Bielawy uczestniczył w uroczystym podpisaniu umowy o wzajemnej współpracy między Bielawą a Kostelcem, która została zawarta na czas nieokreślony. Po oficjalnych uroczystościach zorganizowano wizytę studyjną, w trakcie której delegacje zagraniczne odwiedziły m.in. kostelecką Szkołę Artystyczną, remizę Ochotniczej Straży Pożarnej oraz wystawę zabytkowych pojazdów policyjnych. Podpisanie nowej umowy o partnerstwie pomiędzy Bielawą i Kostelcem nad Orlicą wzmocni efekt transgraniczny realizowanych wspólnie projektów oraz umożliwi zdobywanie środków z Unii Europejskiej na realizację wspólnych projektów.

W dniach 8 – 11 czerwca 2023 r. Burmistrz Bielawy odbył kolejną oficjalną wizytę w partnerskim mieście – Lingen (Niemcy). Podczas wizyty miało miejsce uroczyste wkopanie drzewka partnerstwa pomiędzy Lingen i miastem Lanivtsi z Ukrainy. Stosowna umowa z nowym partnerem Lingen została parafowana w 2022 r., a okolicznościowe przemówienia pod "Jabłonią współpracy" wygłosili Burmistrz Dieter Krone oraz Burmistrz Roman Kaznovetskyi. Podczas oficjalnej kolacji powitalnej była okazja do rozmów z Wiceburmistrzem Lingen – Stefanem Wittlerem oraz specjalistą ds. współpracy z zagranicą – Petrą Bayer, a także z przedstawicielami Lanivtsi oraz innego miasta partnerskiego Lingen – Marienbergu (Niemcy). Punktem kulminacyjnym wizyty był aktywny udział w zawodach wioślarskich pn. "Drachenboot Regatta". Na specjalne zaproszenie Burmistrza Lingen, w XVII edycji tej imprezy – w jednej drużynie wystąpili przedstawiciele wszystkich 4 miast partnerskich. Tym razem 18-osobowa załoga pn. "Lingen Canales", wywalczyła 8 miejsce wśród 16 startujących osad. Kolejne spotkanie przedstawicieli Bielawy i Lingen zaplanowane zostało na sierpień 2024 r. w Bielawie. Tym razem powodem do świętowania będzie 30. rocznica podpisania deklaracji partnerstwa.

W dniach 10 – 13 sierpnia 2023 r. do Bielawy przyjechały delegacje z czeskiego Kostelca nad Orlicą oraz delegacja z ukraińskiego miasta Lanivtsi, które w 2022 r. nawiązało kontakty z niemieckim partnerem Bielawy – Lingen. Goście uczestniczyli w wydarzeniu – Regałowisko Reggae Rock Festival oraz w wycieczkach autokarowych po Bielawie, podczas których zostały zaprezentowane i omówione kluczowe inwestycje realizowane w mieście. W ramach agendy odbyły się wizyty studyjne w Bielawskim Inkubatorze Przedsiębiorczości, Dolnośląskim Inkubatorze Art-Przedsiębiorczości, Bielawskim Parku Przemysłowym, Bielawskiej Podstrefie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej "INVEST-PARK", Parku Miejskim, na Campingu "Sudety" oraz w Szkole Leśnej i w Interaktywnym Centrum Poszanowania Energii.

W dniach 29 września – 3 października 2023 r. grupa seniorów z Hronova brała udział w święcie seniorów w ramach „Bielawskich Senioraliów 2023”. Podczas obchodów zaproszeni goście uczestniczyli w spotkaniu seniorów z Burmistrzem Bielawy, podczas którego delegacja seniorów otrzymała klucz do miasta. Zaproszeni goście wzięli udział w konkursach oraz zabawach sprawnościowych i kulturalnych organizowanych w Parku Miejskim (m.in. występy artystów na scenie, dyskoteka dla Seniorów prowadzona przez DJ WIKI, międzynarodowe potyczki sportowo-rekreacyjne, ZUMBA 60+, gra miejska). Obecni byli również na Koncercie „Śląskie Szlagiery” w Miejskim Ośrodku Kultury i Sztuki oraz na mszy dla Seniorów w kościele pw. WNMP.

11.4. Roczny Program Współpracy Gminy Bielawa z Organizacjami Pozarządowymi w 2023 r.

W 2023 r. współpraca z organizacjami pozarządowymi Gminy Bielawa odbywała się w oparciu o obowiązujące przepisy:

1. Ustawę z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,

2. Uchwałę nr LXV/566/2022 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie Roczego Programu Współpracy Gminy Bielawa z Organizacjami Pozarządowymi w 2023 r.

W § 10 w/w Uchwały zostały określone następujące wskaźniki realizacji programu:

1. liczba organizacji pozarządowych, które podjęły się we współpracy z Gminą realizacji zadania publicznego na rzecz lokalnej społeczności – **33**;
2. wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu Gminy na realizację zadań publicznych (w rezerwie celowej dla organizacji pozarządowych) – **1.350.000,00** zł (rozdysponowano kwotę 1.348.480,00 zł; rozliczono 1.342.762,61 zł), natomiast ze środków przeznaczonych na profilaktykę uzależnień – **110.000,00** zł (rozdysponowano łącznie 95.000,00 zł). Wszystkie środki finansowe na realizację zadań publicznych zostały rozdysponowane głównie w trybie konkursów na realizację zadań publicznych, jak również w tzw. trybie pozakonkursowym (na podstawie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie);
3. liczba umów zawartych na realizację zadań publicznych – **59**;
4. liczba umów, które nie zostały zrealizowane lub zostały rozwiązane przez Gminę z przyczyn realizatora – **0**;
5. liczba organizacji podejmujących po raz pierwszy zadanie publiczne w oparciu o dotację – **1**;
6. liczba zrealizowanych umów w ciągu roku budżetowego, na które udzielono dotacji:
 - a) do 5.000 zł – **18**,
 - b) powyżej 5.000 zł – 20.000 zł – **27**,
 - c) powyżej 20.000 zł – **14**.

Cele programu zostały określone w § 3 w/w Uchwały. Były to:

1. budowanie społeczeństwa obywatelskiego, poprzez umacnianie w świadomości bielawian poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną, swoje otoczenie i tradycje,
2. pobudzanie innowacyjności i konkurencyjności poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym indywidualnego wystąpienia z ofertą realizacji konkretnych zadań publicznych,
3. wzmocnienie merytoryczne i instytucjonalne organizacji,
4. wzmacnianie różnorodności oferty, w szczególności kulturalnej, sportowej i edukacyjnej w Bielawie,
5. wspieranie działań zmierzających do integracji podmiotów realizujących zadania własne Gminy.

Realizując cel wymieniony w punkcie 3, Gmina wspierała organizacje pozarządowe pozafinansowo (była to np. pomoc w pisaniu pism, umożliwianie korzystania z zasobów lokalowych, umieszczanie informacji o działaniach organizacji w "Wiadomościach Bielawskich" oraz na stronie www.um.bielawa.pl, umożliwienie promocji lokalnych organizacji w trakcie imprez miejskich). Poza tym, Gmina Bielawa, współpracując z Gminami Powiatu Dzierżoniowskiego, partycypowała również w kosztach utrzymania punktu konsultacyjnego dla organizacji pozarządowych, w tym z terenu Bielawy. W ramach punktu dla organizacji świadczone były usługi szkoleniowo-edukacyjne. Organizacje, po wcześniejszym umówieniu, mogły uzyskać wszelką pomoc merytoryczną dotyczącą ich funkcjonowania.

Organizacje pozarządowe były angażowane do działań zmierzających do integracji podmiotów realizujących zadania własne Gminy, w związku z czym były zaproszone np. do współdziałania w Jarmarku Wielkanocnym i Jarmarku Bożonarodzeniowym (co wpisywało się w cel 5 Programu).

Pozostałe cele Gmina osiągnęła dofinansowując realizację zadań publicznych (zarówno w trybie konkursowym, jak i pozakonkursowym). Organizacje miały również możliwość wzięcia udziału w przygotowaniu projektu uchwały Roczno Programu Współpracy Gminy Bielawa z Organizacjami Pozarządowymi w 2024 r. Na bazie udzielonych informacji o plany na kolejny rok, zaplanowano priorytetowe do realizacji zadania publiczne w 2024 r.

Z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wynika obowiązek konsultowania z organizacjami pozarządowymi rocznego programu współpracy. Konsultacje projektu Roczno Programu Współpracy Gminy Bielawa z Organizacjami Pozarządowymi w 2024 r. trwały od dnia 1 listopada 2023 r. do dnia 13 listopada 2023 r. Projekt uchwały wraz z formularzem konsultacyjnym został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej oraz rozesłany do wszystkich zaproszonych na spotkanie organizacji. W trakcie konsultacji nie wpłynęły żadne uwagi. Podsumowanie konsultacji miało miejsce w trakcie spotkania zorganizowanego w dniu 14 listopada 2023 r.

11.5. Program pn. „Bielawa Sprzyja Seniorom”

Program przyjęty Uchwałą nr 54/483/18 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 30 maja 2018 r. Regulamin korzystania w Gminie Bielawa z uprawnień w ramach programu „Bielawa Sprzyja Seniorom” został wprowadzony Zarządzeniem nr 198/18 Burmistrza Miasta Bielawa z dnia 4 lipca 2018 r. Koordynatorem programu jest Stowarzyszenie MANKO, Międzynarodowy Instytut Rozwoju Społecznego z siedzibą w Krakowie, z którym w 2018 r. zostało podpisane Porozumienie o partnerstwie, aktualizowane raz w roku. W ramach zawartego porozumienia Gmina Bielawa systematycznie otrzymuje materiały reklamowe, miesięczniki „Głos Seniora”, informacje o aktywacyjno–edukacyjnych konkursach i innych wydarzeniach kierowanych do Seniorów, które przekazywane są Seniorom po wydaniu Ogólnopolskiej Karty Seniora oraz bielawskim senioralnym organizacjom pozarządowym. W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. wydano łącznie 112 kart.

11.6. Program pn. „Bielawska Karta Dużej Rodziny”

Aktualny program działań na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą „Bielawska Karta Dużej Rodziny” został wprowadzony Uchwałą nr 56/496/18 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 21 czerwca 2018 r. Katalog ulg i zwolnień w ramach programu „Bielawska Karta Dużej Rodziny” jest na bieżąco aktualizowany i umieszczany na stronie www.um.bielawa.pl w zakładce „Karta Dużej Rodziny”. Wykaz ten jest również umieszczany w odstępach czasowych w Wiadomościach Bielawskich.

W okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. wpłynęły 193 wnioski:

- 23 wnioski dotyczyły zgłoszenia nowej rodziny,
- 146 wniosków dotyczyło zgłoszenia rodziny składającej się tylko z rodziców,
- 15 wniosków dotyczyło przedłużenia ważności karty,
- 3 wnioski dotyczyły dodania nowej osoby w rodzinie/uzupełnienie rodziny (narodziny dziecka/ dodanie małżonka),
- 6 wniosków dotyczyło wydania duplikatu karty.

11.7. Program pn. „KARTA BIELAWIANINA”

Program ten został wprowadzony Uchwałą nr LXXIX/706/2023 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 29 listopada 2023 r., która uchyliła program wprowadzony Uchwałą nr XLVI/416/2021 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 27 października 2021 r. Program stworzony został z myślą o osobach,

których miejscem zamieszkania jest Gmina Bielawa. Jego wprowadzenie jest elementem polityki społecznej Gminy Bielawa oraz wzmocnieniem promocji Miasta w celu zachęcenia osób spoza Bielawy do osiedlania się na jej terenie. Ulgi dla posiadaczy KARTY BIELAWIANINA są realizowane przez gminne jednostki organizacyjne.

W okresie 1 stycznia 2023 r. – 31 grudnia 2023 r. przyjęto **783** wnioski o wydanie Karty Bielawianina, a na ich podstawie wydano **1.537** kart.

12. Obrona narodowa, bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

WYDATKI ZREALIZOWANE W RAMACH OBRONY NARODOWEJ, BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO I OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ w 2023 r.

plan 2.132.997 zł
wykonanie 2.097.738,39 zł
– 43 % do roku 2022

Na obszar związany z zapewnieniem bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej w 2023 r. wydatkowano 2.097.738,39 zł, czyli 1,08 % ogółu wydatków Gminy. Środki te przeznaczono głównie na działalność Ochotniczej Straży Pożarnej, Straży Miejskiej, obronę cywilną, a także zarządzanie kryzysowe.

12.1. Ochotnicza Straż Pożarna

Operacyjnym zabezpieczeniem Gminy Bielawa w zakresie posiadanych sił i środków niezbędnych do ratowania życia, mienia, środowiska oraz ograniczania, usuwania i likwidacji zagrożeń (pożarów, wypadków drogowych, powodzi i innych) jest jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP) w Bielawie. Gmina Bielawa zapewniając gotowość bojową, wydatkowała na działalność OSP kwotę 173.771,69 zł.

Ochotnicza Straż Pożarna w Bielawie powstała w 1945 r., a od 1995 r. włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Stan osobowy OSP wynosi 48 członków zwyczajnych, w tym 8 członków honorowych.

W 2004 r. utworzona została Jednostka Operacyjno-Techniczna, która składa się ze strażaków OSP i liczy 34 aktywnie działających strażaków. Posiadają oni ukończone niezbędne kursy i szkolenia, badania lekarskie, szkolenie BHP oraz ubezpieczenie. Biorą także udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych, ćwiczeniach, zabezpieczeniach imprez oraz startują w zawodach.

Każdy strażak Jednostki OSP wyposażony jest w umundurowanie specjalne, maskę Ochrony Układu Oddechowego, rękawice, kominiarke, buty specjalne oraz hełm. Dodatkowe wyposażenie to aparaty Ochrony Układu Oddechowego, sygnalizatory bezruchu, radiotelefony, latarki oraz pasy.

Tabela 19. Dane dotyczące działań Ochotniczej Straży Pożarnej w Bielawie w 2023 r.

Nazwa	szt.
Pożary	88
Miejscowe zagrożenia	109
Fałszywe alarmy	7
Zabezpieczenia rejonu	3
Wyjazdy gospodarcze	8
Ćwiczenia	3

Źródło: Ochotnicza Straż Pożarna w Bielawie

W działaniach ratowniczych wzięło udział 29 strażaków łącznie to około 1.267 godzin spędzonych w akcji, nie licząc ćwiczeń, wyjazdów gospodarczych i alarmów fałszywych. Najwięcej godzin

w działaniach ratowniczych, w których uczestniczył jeden strażak to 156 godz., a najmniej 1 godz.

Na wydatki inwestycyjne w obszarze bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej wydatkowano 11.000,00 zł na dofinansowanie zakupu sprzętu dla Ochotniczej Straży Pożarnej w Bielawie. OSP Bielawa pozyskała środki z Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w kwocie 8.000,00 zł na zakup kamery termowizyjnej do działań ratowniczo-gaśniczych wraz z ładowarką, akumulatorem i walizką transportową. Całość projektu to 19.000,00 zł.

12.2. Straż Miejska

Na działalność Straży Miejskiej Gmina Bielawa wydatkowała 1.017.766,42 zł. W 2023 r. Straż Miejska podjęła 1.485 interwencji, które zgłaszane były wyłącznie przez mieszkańców Bielawy. Funkcjonariusze Straży Miejskiej uprawnieni są do stosowania pouczeń, zwracania uwagi, ostrzegania lub zastosowania innego środka oddziaływania wychowawczego, nakładania mandatów karnych oraz kierowania wniosków do sądu w związku z ujawnionymi wykroczeniami. W ubiegłym roku zostały wylegitymowane 1.432 osoby, nałożono 193 mandaty karne na łączną kwotę – 19.859,00 zł, a 1.281 osób pouczono, zwrócono uwagę, ostrzeżono lub zastosowano inny środek oddziaływania wychowawczego.

Tabela 20. Struktura interwencji Straży Miejskiej Bielawy w 2023 r.

Nazwa	szt.
Zakłócanie porządku publicznego	299
Zagrożenia w ruchu drogowym	259
Ochrona środowiska i gospodarki odpadami	203
Zagrożenie życia i zdrowia	133
Zagrożenia pożarowe (katastrofy)	26
Awarie techniczne	99
Zwierzęta	265
Pozostałe zgłoszenia	201

Źródło: Straż Miejska Bielawy

Straż Miejska Bielawy w 2023 r. prowadziła szereg działań związanych z zadaniami statutowymi. Przeprowadzała kontrole stanu sanitarno-porządkowego wszystkich terenów miejskich oraz wiele innych działań, mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa i porządku na terenie Miasta. W ramach prelekcji funkcjonariusze Straży Miejskiej odwiedzali szkoły i przedszkola. Podstawowymi celami spotkań i pogadanek z uczniami było przekazywanie dzieciom informacji o istniejących zagrożeniach we współczesnym społeczeństwie i skutkach zachowań ryzykownych oraz podstawowych zasad współżycia społecznego. Straż Miejska Bielawy zabezpieczała imprezy i wydarzenia o charakterze kulturalnym, sportowym i religijnym. Także w 2023 r. nawiązała współpracę z jednostkami policji, straży pożarnej, specjalistycznymi formacjami np. Grupą Realizacyjną Komendy Powiatowej Policji w Dzierżoniowie, grupą ratowników drogowych i innymi organizacjami samorządowymi.

12.3. Komisariat Policji

Dane Komisariatu Policji w Bielawie pokazują, że w 2022 r. odnotowano 596, a w 2023 r. 644 przestępstwa we wszystkich kategoriach. Wykrywalność przestępstw wzrosła o 3 % w stosunku do poprzedniego roku. Wzrost ilości kradzieży (121 w 2022 r./132 w 2023 r.) podyktowany jest zwiększeniem kradzieży na terenie sklepów. W celu zapewnienia bezpieczeństwa na terenie Gminy, w 2023 r. zwiększono ilość wykonanych służb patrolowych do 2.932, czyli o około 50 więcej niż w 2022 r. – głównie w rejonie Campingu „Sudety”. Odnotowano wzrost liczby wylegitymowanych

osób z 7.086 do 8.343 w 2023 r. Ponadto funkcjonariusze z Komisariatu Policji w Bielawie na rzecz utrzymania i poprawy bezpieczeństwa w różnych obszarach życia, przeprowadzili programy prewencyjne, takie jak: „Bezpieczny senior”, „Bezpieczne wakacje”, „Bezpieczne ferie”, „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą”, „Kręci mnie bezpieczeństwo na stoku”. Nadto prowadzono kampanię ostrzegawczą, dotyczącą oszustw na wnuczka, policjanta, na blik, na pracownika banku i inne. Bielawscy Policjanci zabezpieczali wszystkie publiczne imprezy i wydarzenia sportowe odbywające się na terenie Gminy Bielawa. W 2023 r. w Komisariacie Policji utworzono punkt, w którym mieszkańcy mogą bezpłatnie sprawdzić stan trzeźwości.

Tabela 21. Dane dotyczące bezpieczeństwa publicznego w 2023 r.

Nazwa	jednostka	2023
Liczba przestępstw ogółem	szt.	644
Wykrywalność przestępstw	%	80
Przestępstwa ogólne, w tym:		
kradzieże i uszkodzenia mienia	szt.	132
kradzieże z włamaniem	szt.	37
bójki, pobicia, uszkodzenia ciała	szt.	7
zatrzymania nietrzeźwych kierujących	szt.	25
Liczba wykonywanych służb patrolowych	szt.	2.932
Ilość przeprowadzonych interwencji	szt.	1.272
Liczba osób zatrzymanych, w tym:		
na gorącym uczynku	szt.	101
doprowadzone	szt.	86
poszukiwane przez wymiar sprawiedliwości	szt.	171
Liczba wylegitymowanych osób	szt.	8.343
Liczba wykroczeń ogółem	szt.	1.638
Liczba czynów karalnych ogółem	szt.	644
Liczba wypadków drogowych	szt.	9
Liczba kolizji drogowych	szt.	168
Odnaleziono osób zaginionych	szt.	46
Procedura „Niebieskiej Karty”	szt.	44
Zabezpieczono mienie u podejrzanych	zł	78.510
Odzyskano mienie	zł	183.381

Źródło: Komisariat Policji w Bielawie

Na wydatki inwestycyjne w obszarze bezpieczeństwa publicznego wydatkowano 38.177,40 zł na dofinansowanie zakupu samochodu osobowego w wersji oznakowanej na potrzeby Komisariatu Policji w Bielawie. Udział środków własnych Gminy w sfinansowaniu przedmiotowego zadania wyniósł 24,42 %. Pozostała część środków pochodziła w ramach akcji „sponsoring 2023” z KWP Katowice. Całość projektu to 156.354,81 zł.

13. Oświata i wychowanie

WYDATKI ZREALIZOWANE W RAMACH OŚWIATY I WYCHOWANIA

w 2023 r.

plan 51.055.833 zł

wykonanie 45.400.435,84 zł

+ 12,4 % do roku 2022

Na obszar związany z oświatą i wychowaniem w 2023 r. wydatkowano 45.400.435,84 zł, czyli 23,45 % ogółu wydatków Gminy. Środki te przeznaczono m.in. na:

- zapewnienie utrzymania szkół podstawowych, w tym wynagrodzenia – 22.649.470,27 zł;
- zapewnienie utrzymania przedszkoli, w tym wynagrodzenia – 10.835.651,32 zł;
- zapewnienie oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych – 138.162,21 zł;
- inne formy wychowania przedszkolnego – 66.294,90 zł;
- organizację świetlic szkolnych oraz stołówek szkolnych i przedszkolnych – 1.359.759,24 zł;
- dowożenie uczniów do szkół – 340.837,13 zł;
- doszkąlanie i doskonalenie nauczycieli – 85.605,66 zł;
- realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego – 3.057.533,65 zł;
- realizację zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży w szkołach podstawowych – 5.710.358,13 zł;
- zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych – 240.976,07 zł;
- pozostałą działalność w zakresie oświaty i wychowania (m.in. dotacja dla Stowarzyszenia Bielawski Uniwersytet Trzeciego Wieku, wydatki na opiekuna Młodzieżowej Rady Miasta i specjalistów przy egzaminie na stopień awansu zawodowego, dotacja dla Stowarzyszenia Bielawska Akademia Umiejętności Zawodowych, zakup materiałów i wyposażenia – zakup złotych sów, nagród za udział w konkursach, artykułów na uroczystości wręczenia dla uczniów „Złotych Sów”, „Stypendiów artystycznych”, kubków z nadrukiem Młodzieżowa Rada Miasta) i inne, środki wydatkowane na prowadzenie Interaktywnego Centrum Poszanowania Energii oraz Szkoły Leśnej przez BARL Sp. z o.o., projekt pn. „Poznaj Polskę” oraz „Bielawska Dziesiątka w Europie” – 909.787,26 zł.

13.1. Miejski Zarząd Placówek Oświaty

Podmiotem obsługującym jednostki oświatowe i żłobki prowadzone przez Gminę Bielawa jest Miejski Zarząd Placówek Oświaty. Na obsługę jednostki organizacyjnej przeznaczono 1.251.601,09 zł.

13.2. Przedszkola i żłobki

Sieć przedszkoli, w skład której wchodzi: **Przedszkole Publiczne nr 3** z siedzibą przy ul. 3 Maja 22, z oddziałami przedszkolnymi zlokalizowanymi w Szkole Podstawowej nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków (ul. Parkowa 12), **Przedszkole Publiczne nr 4** z siedzibą przy ul. Stefana Żeromskiego 18, z oddziałami przedszkolnymi zlokalizowanymi w Ekologicznej Szkole Podstawowej nr 7 im. Juliana Tuwima (Osiedle Włókniarzy 10) oraz w Szkole Podstawowej

nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków (ul. Parkowa 12) oraz **wszystkie przedszkola niepubliczne**, dały możliwość korzystania w roku szkolnym 2022/2023 z wychowania przedszkolnego 996 dzieciom.

Natomiast sieć żłobków, w której skład wchodzi: Żłobek Publiczny, Żłobek Publiczny nr 2 oraz Niepubliczny Żłobek „Żyrafka” dały możliwość objęcia opieką 185 dzieciom.

Tabela 22. Liczba dzieci w przedszkolach i żłobkach w 2023 r.

Placówka	Liczba dzieci
Przedszkole Publiczne nr 3	196
Przedszkole Publiczne nr 4	152
Ekologiczne Przedszkole Niepubliczne	117
Niepubliczne Przedszkole Montessori	161
Przedszkole Niepubliczne z Oddziałami Integracyjnymi	88
Sportowe Przedszkole Niepubliczne	116
Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Chatka Puchatka”	14
Publiczne Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi prowadzone przez zgromadzenie Sióstr Augustianek	107
Niepubliczne Przedszkole „Miś”	25
Oddział Przedszkolny STO	17
Oddział Przedszkolny NSP AUXILIUM	3
RAZEM	996
Żłobek Publiczny	86
Żłobek Publiczny nr 2	85
Niepubliczny Żłobek „Żyrafka”	14
RAZEM	185

Źródło: Miejski Zarząd Placówek Oświaty w Bielawie

W przypadku placówek funkcjonujących na potrzeby dzieci najmłodszych (tj. żłobki i przedszkola), liczba dzieci w placówkach niepublicznych (662) stanowi 48,68 % ogólnej liczby dzieci przebywających we wszystkich placówkach (1.366).

13.3. Szkoły

Gmina Bielawa w roku szkolnym 2022/2023 prowadziła 3 szkoły podstawowe:

- Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi,
- Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima,
- Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków,

do których uczęszczało łącznie **1.797** uczniów.

Tabela 23. Liczba dzieci w szkołach w 2023 r.

Placówka	Liczba dzieci
Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi	454
Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima	613
Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków	730
RAZEM	1.797
Szkoła Podstawowa STO	126
Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przesposabiającymi do Pracy	12
Auxilium	26
RAZEM	164

Źródło: Miejski Zarząd Placówek Oświaty w Bielawie

W przeciwieństwie do edukacji przedszkolnej i żłobkowej, szkolnictwo w Bielawie realizowane jest głównie w obszarze oświaty publicznej. Łączna liczba uczniów uczęszczających do szkół niepublicznych (164) stanowi około 8,36 % ogólnej liczby uczniów pobierających naukę w placówkach na terenie Gminy Bielawa (1.961).

Ponadto w Szkole Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Bielawie prowadzony jest oddział przygotowawczy, do którego uczęszcza 69 uczniów z Ukrainy.

13.4. Stypendia i nagrody Burmistrza

Stypendium Burmistrza „Złota Sowa”

W roku szkolnym 2022/2023 Stypendium Burmistrza Miasta Bielawa „Złota Sowa” otrzymało 18 uczniów. Laureaci nagrodzeni zostali za wybitne wyniki w nauce, szczególne osiągnięcia artystyczne i sportowe. Ponadto, spośród bielawskich szkół podstawowych została wybrana i nagrodzona klasa z najwyższą średnią ocen. Na wypłatę nagród przeznaczono środki w wysokości 18.500,00 zł.

Stypendium artystyczne

Zgodnie z Uchwałą nr XXVII/254/2020 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 29 lipca 2020 r. w sprawie regulaminu przyznawania stypendium Burmistrza Miasta Bielawa w zakresie twórczości artystycznej, do Miejskiego Zarządu Placówek Oświaty w Bielawie, istniała możliwość złożenia wniosku o przyznanie stypendium artystycznego.

Po dokonaniu analizy złożonych wniosków Komisja powołana Zarządzeniem nr 258/20 Burmistrza Miasta Bielawa z dnia 9 września 2020 r. w sprawie powołania Komisji Stypendialnej, rekomendowała 27 osób do przyznania stypendium Burmistrza Miasta Bielawa w zakresie twórczości artystycznej w roku szkolnym 2022/2023 r., które zdobyły wymaganą liczbę punktów przyznanych za dokonania i osiągnięcia artystyczne uzyskane w roku szkolnym 2022/2023 r. Na wypłatę nagród przeznaczono środki w wysokości 64.800,00 zł (całość kwoty wypłaconej przez 10 miesięcy wszystkim stypendystom).

Stypendium motywacyjne

Zgodnie z art. 90 d ustawy o systemie oświaty, uczniowie mogą otrzymywać stypendia motywacyjne służące wspieraniu edukacji uczniów zdolnych. Szkoły przyznają stypendia za wyniki w nauce i sporcie, fakultatywnie i uznaniowo, biorąc pod uwagę możliwości finansowe Gminy i dokonaną ocenę osiągnięć.

Tabela 24. Stypendia w 2023 r.

Szkoła	I półrocze				II półrocze			
	Stypendia za wyniki w nauce		Stypendia za osiągnięcia sportowe		Stypendia za wyniki w nauce		Stypendia za osiągnięcia sportowe	
	Liczba uczniów	Kwota w zł	Liczba uczniów	Kwota w zł	Liczba uczniów	Kwota w zł	Liczba uczniów	Kwota w zł
SP 4	89	7.820,00	16	1.250,00	116	10.670,00	34	1.800,00
ESP 7	94	8.270,00	6	420,00	108	9.960,00	23	1.510,00
SP 10	85	7.360,00	22	1.580,00	120	11.960,00	49	3.250,00
Ogółem	268	23.450,00	44	3.250,00	344	32.490,00	96	6.560,00

Źródło: Miejski Zarząd Placówek Oświaty w Bielawie

13.5. Egzamin ósmoklasisty

W dniach 23–25 maja 2023 r., dla uczniów ósmej klasy szkół podstawowych, przeprowadzony został egzamin sprawdzający wiedzę z przedmiotów: język polski, matematyka i języki obce nowożytny. W Gminie Bielawa do egzaminu z języka polskiego przystąpiło 328 uczniów. Z kolei matematykę zdawało 325 uczniów. Spośród języków obcych nowożytnych najpopularniejszy był język angielski, z którym mierzyło się 314 uczniów. 12 osób przystąpiło do egzaminu z języka niemieckiego.

Tabela 25. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2023 r.

Placówka	Liczba uczniów	Język polski (średni wynik %)	Matematyka (średni wynik %)	Język angielski (średni wynik %)	Język niemiecki (wynik %)
SP 4	77	53,30	30,39	55,79	x
ESP 7	113	64,64	45,84	65,02	x
SP 10	113	66,37	50,73	65,43	x
Europejska Szkoła Podstawowa z Oddziałami Przystosowania do Pracy	12	18,75	12,33	X	21,60
Szkoła Podstawowa Cechu Rzemiosł Różnych w Bielawie	–	–	–	–	–
ZSS STO	13	68,08	59,38	73,62	x

Źródło: Miejski Zarząd Placówek Oświaty w Bielawie

13.6. Inwestycje i działania

Na wydatki inwestycyjne w obszarze oświaty i wychowania ze środków własnych przeznaczono 69.965,29 zł. Wykonano remont sanitariatu uczniowskiego damskiego na pierwszym piętrze nowej części Szkoły Podstawowej nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków.

Ponadto w odrębnej kategorii budżetowej (Kultura fizyczna):

- zmodernizowano salę gimnastyczną, bieżnię prostą, skocznię do skoku w dal i nawierzchnię sprawnościowego placu zabaw przy Szkole Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi oraz boisko piłkarskie, wielofunkcyjne, bieżnię prostą, skocznię do skoku w dal i zaplecze sanitarno–szatniowe przy Szkole Podstawowej nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków w Bielawie. Na ten cel wydatkowano 634.220,47 zł ze środków własnych oraz 344.200,00 zł z innych źródeł (Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej Sportowa Polska);
- wykonano nową nawierzchnię boiska do gry w piłkę nożną, czyszczenie nawierzchni boiska wielofunkcyjnego wraz z odnowieniem linii oraz zmodernizowano zaplecze socjalno–sanitarne kompleksu sportowego orlik przy Ekologicznej Szkole Podstawowej nr 7 im. Juliana Tuwima w Bielawie – 297.684,00 zł ze środków własnych oraz 292.999,00 zł z innych źródeł (Program Rozwoju Lokalnej Infrastruktury Sportowej Sportowa Polska).

Placówki oświatowe, funkcjonujące w Gminie Bielawa zorganizowały szereg działań w zakresie edukacji i wychowania w 2023 r. Dwa publiczne żłobki podjęły inicjatywy dostosowane do wieku swoich podopiecznych. Obchodzono święta typowe i nietypowe, zabawy rozwijające sferę społeczną, emocjonalną, ruchową, intelektualną m.in. zabawy kultywujące tradycje: Dzień Wiosny, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Mamy i Taty, Dzień Dziecka, Dzień Flagi, zabawy rozwijające z zakresu sensoryki. Również dwa publiczne przedszkola starały się włączać dzieci oraz ich rodziców w różne inicjatywy i akcje o charakterze edukacyjnym, społecznym i charytatywnym.

O rozwój swoich uczniów dbały także bielawskie szkoły podstawowe. Organizowały m.in. obchody świąt z kalendarza (Dzień Babci i Dziadka, Dzień Wiosny, Dzień Komisji Edukacji Narodowej itp.). Starają się również zachęcić swoich podopiecznych do udziału w wielu lokalnych i ogólnokrajowych przedsięwzięciach edukacyjnych, społecznych, charytatywnych czy proekologicznych. Były organizatorami lub uczestnikami licznych konkursów talentów (np. muzycznych, plastycznych, literackich). Realizowały własne projekty edukacyjne oraz warsztaty podnoszące umiejętności dzieci.

13.7. Realizacja programów

13.7.1. Strategia Rozwoju Oświaty w Gminie Bielawa do roku 2030

Strategia Rozwoju Oświaty w Gminie Bielawa do roku 2030 została przyjęta Uchwałą nr 4LXIX/620/2023 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 22 lutego 2023 r. r. W ramach wszystkich czterech przyjętych celów strategicznych realizowane były działania w Gminie w 2023 r.

Tabela 26. Realizacja działań w ramach Strategii Rozwoju Oświaty w Gminie Bielawa do roku 2030 w 2023 r.

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Podjęte działania
1. Stałe podnoszenie poziomu oraz poszerzanie oferty bielawskiej oświaty	<p>1.1. Stały wzrost jakości i pojemności oferty edukacyjnej, uzupełnienia jej o elementy – racjonalnego korzystania z mediów elektronicznych.</p> <p>1.2. Stałe podnoszenie jakości nauczania i wychowania.</p> <p>1.3. Zwiększenie dostępności opieki pielęgniarstwa dla dzieci i młodzieży.</p> <p>1.4. Prowadzenie stałego monitoringu obszaru oświaty i jego otoczenia.</p>	<p>udział w Ogólnopolskim Projekcie Edukacyjnym „Fascynujący Świat”, realizacja projektu „Świat bajek”, „Zdrowo jemy, zdrowo rośniemy”, realizacja Planu Opiekuńczo–Wychowawczo–Edukacyjnego;</p> <p>zatrudniono oraz wprowadzono zajęcia z pedagogiem, psychologiem, logopedą, pedagogiem specjalnym itp.; udział w obozach językowych Euroweek, obozach sportowych, warsztaty pierwszej pomocy, zajęcia rozwijające z języka polskiego oraz z matematyki z elementami robotyki,</p> <p>zajęcia rozwijające z edukacji informatycznej, informatyki, języka angielskiego, tańca, sportowe, plastyczne, teatralne i wokalne; współpraca z miastem partnerskim Lingen, udział w warsztatach fotograficznych, teatralnych, filmowych, krawiecko–rękodzielniczych, dziennikarskich, ekologiczno–chemicznych, rzemiosła domowego, przyrodniczo–kulinarnych, projektowania i reklamy, matematyczno–fizyczno–technicznych; utworzenie w placówce strefy relaksu dla uczniów, salkę relaksacyjną, tętnie, kącik tuwimowski i ekologiczny; wprowadzenie zajęć z brydża sportowego;</p>
2. Systematyczne podnoszenie etosu nauczyciela oraz jego kwalifikacji i umiejętności zarządzania placówkami oświatowymi	<p>2.1. Wspieranie i motywowanie materialne i niematerialne pracowników bielawskiej oświaty.</p> <p>2.2. Ciągły rozwój kadry nauczycielskiej w renomowanych ośrodkach naukowych.</p> <p>2.3. Podnoszenie umiejętności pełnego i bezpiecznego użytkowania Internetu, komputera i funkcjonowania w rzeczywistości wirtualnej.</p> <p>2.4. Kształtowanie postaw szacunku dla wszystkich interesariuszy obszaru oświaty.</p>	<p>zatrudnienie w żłobku Opiekunki Dziecięcej, posiadające kwalifikacje na poziomie magistra, licencjata oraz kursy kwalifikacyjne na stanowisko opiekuna; udział kadry opiekuńczej w szkoleniu z zakresu integracji sensorycznej oraz symptomach autyzmu u dzieci oraz prawidłowego żywienia małych dzieci; studia podyplomowe z zakresu integracji sensorycznej nauczycieli, pedagogika specjalna, edukacja i terapia osób z zaburzeniami ze spektrum autyzmu; w ramach KFS zrealizowano szkolenia: Trening Umiejętności Społecznych, „Terapia ręki”, „Kiznejotaping w terapii logopedycznej”, „Dziecko z niepełnosprawnością w przedszkolu”, „Jak mądrze wychować dzisiejszego ucznia, czyli pozytywna dyscyplina w praktyce”, dostosowanie wymagań edukacyjnych, indywidualizacja pracy, udział w licznych programach, szkoleniach, seminariach i webinarach; udział w Ogólnopolskiej Konferencji Nauczycieli Humanistów,</p>
3. Kształtowanie postaw ekologicznych, umiejętności cyfrowych,	3.1. Poprawa klimatu i ekologia priorytetem w procesie edukacyjnym bielawskich placówek oświatowych.	kształtowanie postaw ekologicznych poprzez zabawę, zbliżając się do natury, ukazując jej piękno i szacunek dla otaczającego świata; wycieczki i spacerki do różnych ekosystemów (Szkoła Leśna, gospodarstwa agroturystyczne), prace hodowlane w kącikach

<p>przedsiębiorczych i innowacyjnych</p>	<p>3.2. Przedsiębiorczość, cyfryzacja i innowacje tematem zajęć w bielawskich placówkach oświatowych.</p> <p>3.3. Solidarność oraz współpraca międzypokoleniowa.</p> <p>3.4. Uczniowie/dzieci, rodzice, nauczyciele – gospodarzami placówek oświatowych.</p>	<p>przyrody, projekty edukacyjne – „Razem przez 4 pory roku”, „Kubusiowi przyjaciele natury”, udział w akcjach ochrony naturalnego środowiska człowieka (np. pierwszy dzień wiosny, sprzątanie świata, dzień drzewa itp.), propagowanie idei ochrony i kształtowania naturalnego środowiska, zabawy badawcze; realizacja programów edukacyjnych: „Skąd się biorą produkty ekologiczne”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Z darami natury świat nie jest ponury”; organizacja akcji „Paka dla zwierzaka”, zbierania kasztanów i żołądki dla zwierząt leśnych; dostęp dla nauczycieli do materiałów edukacyjnych i prawniczych LEX–Oświata; udział w programie „Jestem bezpieczny w cyfrowym świecie”, zakupiono podłogę interaktywną dla dzieci, realizowano zajęcia z kodowania wykorzystując m.in. photona edukacyjnego; przeprowadzenie szkolnego konkursu „Jesień, ach to Ty”, udział w projekcie edukacyjnym „Świat Młodych Badaczy”, lekcje z eksperymentami, udział w zajęciach warsztatowych w ExploraParku w Wałbrzychu, organizacja wycieczek i spotkań zawodoznawczych, przeprowadzanie akcji charytatywnych (np. WOŚP, Góra Grosza, Szlachetna Paczka itp.), udział w kampaniach i akcjach społecznych (np. Światowy Dzień Autyzmu, Światowy Dzień Uśmiechu itp.); zajęcia z wykorzystaniem robotów Lego Spike; realizacja różnego rodzaju projektów edukacyjnych o tematyce proekologicznej.</p>
<p>4. Poprawa infrastruktury i bazy w placówkach oświatowych w miarę potrzeb.</p>	<p>4.1. Tworzenie zespołów szkolno–przedszkolnych.</p> <p>4.2. Modernizacja placówek oświatowych.</p> <p>4.3. Poprawa bazy dydaktycznej w placówkach oświatowych.</p> <p>4.4. Powszechność w korzystaniu komputera i Internetu na wszystkich poziomach nauczania.</p>	<p>realizowano remonty i zakupy pomocy dydaktycznych, zakupiono monitory interaktywne, komputery i programy multimedialne do pracy z dziećmi niepełnosprawnymi, wyposażono gabinet do pracy z dziećmi ze SPE w drabinki, gry sensoryczne, w budynku przedszkola przeprowadzono termomodernizację, przeprowadzono modernizację ogrodu przedszkolnego; bieżące remonty oraz naprawy podnoszące estetykę oraz funkcjonalność placówek</p>

Źródło: Miejski Zarząd Placówek Oświaty w Bielawie

14. Ochrona zdrowia

WYDATKI ZREALIZOWANE W RAMACH OCHRONY ZDROWIA w 2023 r.

plan **1.314.981** zł
wykonanie **1.137.289,77** zł
+ 30,40 % do roku 2022

Na obszar związany z ochroną zdrowia w 2023 r. wydatkowano 1.137.289,77 zł, czyli 0,59 % ogółu wydatków Gminy. Środki te przeznaczono m.in. na:

- zwalczanie narkomanii – 43.953,04 zł,
- przeciwdziałanie alkoholizmowi – 1.056.897,19 zł,
- pozostała działalność w zakresie ochrony zdrowia w tym:
 - kwotę 7.740,11 zł na dotację dla Stowarzyszenia Honorowych Dawców Krwi Rzeczypospolitej Polskiej Miejski Klub HDK w Bielawie na zadanie pn. „Propagowanie idei honorowego krwiodawstwa”;
 - kwotę 4.500,00 zł na dotację dla Stowarzyszenia Kobiet „Amazonki” z siedzibą w Dzierżoniowie na zadanie pn. „Rehabilitacja w wodzie to samo zdrowie”;
 - kwotę 5.000,00 zł na dotację dla ZHP Chorągwi Dolnośląskiej z siedzibą we Wrocławiu na zadanie pn. „Rajd wiosenny”;
 - kwotę 1.500,00 zł na dotację dla Stowarzyszenia Kobiet „Amazonki” z siedzibą w Dzierżoniowie na zadanie pn. „Świąteczna integracja przy warsztatach florystycznych”;
 - kwota 17.699,43 zł stanowiła wydatki związane z wydawaniem decyzji w sprawach bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (całość zadania finansowana z budżetu państwa). W 2023 r. wydano 165 decyzji, w tym 135 decyzji przyznających świadczenie.

14.1. Inwestycje i działania

W ramach działań w zakresie ochrony zdrowia realizowano głównie zadania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Bielawie na rok 2023. Nie realizowano wydatków inwestycyjnych w tym obszarze.

Liczba podmiotów posiadających zezwolenie na sprzedaż alkoholu wynosiła 80. Tyle samo podmiotów było w obrocie handlowym. W 2023 r. wydano 207 zezwoleń stałych oraz 16 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż alkoholu. Środki uzyskane z tego tytułu wyniosły 730.348,08 zł. Do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych nie wpłynęły zgłoszenia dotyczące nadużywania alkoholu.

Tabela 27. Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w 2023 r.

Nazwa	szt.
liczba podmiotów posiadających zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych [szt.]	80
liczba podmiotów w obrocie handlowym	80
liczba wydanych zezwoleń stałych	207
liczba wydanych zezwoleń jednorazowych	16
liczba odebranych zezwoleń	0

środki uzyskane z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu [zł]	730.348,08 zł
liczba zgłoszeń przypadków nadużywania alkoholu, które wpłynęły do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych	23

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Referat Spraw Społecznych i Działalności Gospodarczej

Przeprowadzono 7 kontroli sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych. Złożono 24 wnioski o pozwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych. Decyzji o cofnięciu zezwolenia nie wydano.

Tabela 28. Przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi i ustawy o narkomanii w 2023 r.

Wskaźnik monitoringu	szt.
liczba prowadzonych kontroli przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych	7
liczba złożonych wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	18
liczba decyzji o cofnięciu zezwolenia w przypadku naruszenia zakazu sprzedaży alkoholu	0

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Referat Spraw Społecznych i Działalności Gospodarczej

14.2. Realizacja programów

14.2.1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Bielawie na lata 2023–2025

Tabela 29. Realizacja działań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Bielawie w 2023 r.

Szczegółowe cele	Zadania	Zrealizowane działania
1. Profilaktyka i promocja zdrowia	1.1 Realizacja kampanii społecznych	1. Zakupiono pakiet materiałów w ramach kampanii „Reaguj na przemoc”. Materiały zostały wykorzystane w ramach działań edukacyjnych podejmowanych przez bielawskie placówki oświatowe oraz Ośrodki Pomocy Społecznej w Bielawie. 2. Bielawska policja zrealizowała kampanię skierowaną do kierowców pn. „Jedź bezpiecznie”. W ramach akcji rozdawano materiały informacyjne dla kierowców.
	1.2. Organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych dla mieszkańców, w szczególności dla dzieci i młodzieży	1. Przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Kultury i Sztuki w Bielawie zrealizowano feryjne używki artystyczne oraz wakacyjne imprezy plenerowe pn. Profilaktyczne spotkania kulturalne – Wakacyjne "Używki" Kulturalne, skierowane do dzieci z terenu Bielawy. 2. Przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Kultury i Sztuki w Bielawie przeprowadzono cykl imprez pn. „Świątecznie – Rodzinnie – Bezpiecznie”, które stanowiły formę profilaktycznych spotkań kulturalnych dla dzieci i ich rodzin. 3. Na terenie Campingu „Sudety” zorganizowano festyn dla dzieci i młodzieży, w ramach którego Straż Pożarna, Policja i Straż Miejska prowadziła edukację nt. profilaktyki zachowań bezpiecznych w okresie wakacji (w szczególności nt. konsekwencji spożywania napojów alkoholowych).
	1.3. Edukacja środowisk podwyższonego ryzyka uzależnienia (w szczególności od alkoholu i środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych)	1. W Ekologicznej Szkole Podstawowej nr 7 im. Juliana Tuwima w Bielawie zorganizowano cykl wykładów dla uczniów, nauczycieli i rodziców pn. „Smartfon w kształtowaniu autowizerunku młodych”. 2. Zorganizowano warsztaty kompetencji rodzicielskich dla opiekunów prawnych z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, objętych działaniami Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie.
	1.4. Realizowanie rekomendowanych programów profilaktycznych (np. Program Domowych Detektywów – Jaś i Małgosia na tropie) oraz wspieranie programów profilaktycznych	1. W Szkole Podstawowej nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków w dwóch klasach zrealizowano program UNPLUGGED. 2. W Szkole Podstawowej nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków w czterech klasach zrealizowano program rekomendowany Domowi Detektywi – Jaś i Małgosia na tropie. 3. W Szkole Podstawowej nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków, w Ekologicznej Szkole Podstawowej nr 7 im. Juliana

	<p>(w tym szkolnych programów profilaktycznych), służących w szczególności promocji zdrowia, przeciwdziałających uzależnieniom i przemocy</p>	<p>Tuwima i Szkole Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi (łącznie w 9 klasach) zrealizowano program rekomendowany „Fantastyczne Możliwości”.</p> <p>4. W pięciu oddziałach zerówkowych (umieszczonych w szkołach podstawowych) Przedszkola Publicznego nr 3 w Bielawie oraz Przedszkola Publicznego nr 4 w Bielawie zrealizowano program rekomendowany „Poruszające bajki o emocjach”.</p> <p>5. W sześciu oddziałach Przedszkola Publicznego nr 3 w Bielawie oraz Przedszkola Publicznego nr 4 w Bielawie zrealizowano program rekomendowany „Poruszające bajki o emocjach”.</p> <p>6. W trzech oddziałach Szkoły Podstawowej nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków w Bielawie oraz w trzech oddziałach Szkoły Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Bielawie zrealizowano program o uzależnieniach behawioralnych w procesie uzyskania rekomendacji KCPU: „Stawiam na siebie”.</p> <p>7. W Szkole Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Bielawie zrealizowano Program rekomendowany Ośrodka Rozwoju Edukacji – „Złota Piątka” (program profilaktyczny dedykowany nauczycielom).</p> <p>8. W trzech klasach piątych w Szkole Podstawowej nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków w Bielawie zrealizowano zajęcia wychowawczo–profilaktyczne dotyczące tolerancji dla drugiego człowieka, poprawie komunikacji w grupie i przeciwdziałaniu agresji.</p>
	<p>1.5. Współpraca z jednostkami organizacyjnymi Gminy Bielawa, organizacjami pozarządowymi i związkami wyznaniowymi mająca na celu promocję zdrowia i propagowanie trzeźwego trybu życia</p>	<p>Gmina wsparła realizację przez ZHP Chorągiew Dolnośląską zadania pn. „Harcerska przygoda w Rozewiu”. W trakcie obozu był realizowany program profilaktyczny pn. „Każda używka to fałszywka”.</p>
	<p>1.6. Informowanie mieszkańców o wczesnych oznakach zagrożenia uzależnieniem w szczególności od alkoholu, substancji psychoaktywnych czy uzależnień behawioralnych, a także skłanianie do korzystania z dostępnych form pomocy</p>	<p>Gmina nie zlecała działań w tym obszarze. Osoby szukające informacji na temat dostępnych form pomocy otrzymywali ją na bieżąco w trakcie działań prowadzonych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bielawie, Policję czy bielawskie placówki oświatowe.</p>
	<p>1.7. Przygotowywanie materiałów edukacyjnych na potrzeby promocji zdrowia i profilaktyki, w tym ulotek, broszur lub wykorzystanie gotowych opracowań</p>	<p>Na potrzeby programu UNPLUGGED zlecono wydrukowanie 50 broszur, które zostały wykorzystane w pracy z młodzieżą.</p>
	<p>1.8. Edukowanie przedsiębiorców zajmujących się sprzedażą napojów alkoholowych</p>	<p>Zlecono przeprowadzenie szkolenia dla sprzedawców składającego się z jednego zakupu kontrolowanego metodą tajemniczy klient i jednego szkolenia terenowego dla sprzedawców napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem sprzedaży.</p>
	<p>1.9. Dofinansowanie szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień</p>	<p>1. Zorganizowano seminarium pn. „Kryzysy w życiu dzieci i młodzieży – profilaktyka i interwencja kryzysowa” dla rodziców, opiekunów, pedagogów, nauczycieli, przedstawicieli Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie oraz wszystkich zajmujących się szeroko rozumianą pomocą dzieciom i młodzieży.</p> <p>2. Sfinansowano dwudniowe warsztaty dla nauczycieli z Ekologicznej Szkoły Podstawowej nr 7 im. Juliana Tuwima w Bielawie pn. "Gramy do jednej bramki – dobre relacje z rodzicami".</p>
<p>2. Redukcja szkód i rehabilitacja zdrowotna,</p>	<p>2.1. Wsparcie działających na terenie gminy klubów abstynenckich i grup samopomocowych</p>	<p>W budynku przy ul. Wolności 109 w Bielawie funkcjonuje Klub Abstynenta FENIKS. W klubie tym prowadzone są dyżury interwencyjne (we wtorki) oraz odbywają się mitingi (w czwartki). Na potrzeby Klubu został zatrudniony gospodarz, który koordynuje jego prace. Klub został</p>

społeczna i zawodowa osób z problemami uzależnień		wyposażony w łącze internetowe, środki sanitarne i środki do utrzymania czystości.
	2.2. Współpraca z przychodnią terapii uzależnień w zakresie realizacji programów ukierunkowanych na pomoc osobom uzależnionym	Przy współpracy z NZOZ „EURO MEDICA” realizowany był program w zakresie ochrony zdrowia, mający na celu pomoc osobom zagrożonym uzależnieniem, uzależnionym i ich rodzinom poprzez zapewnienie dostępu do informacji, poradnictwa specjalistycznego oraz programów profilaktyki selektywnej i wskazującej oraz ograniczenie negatywnych, zdrowotnych i społecznych skutków używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych u osób uzależnionych i eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi poprzez realizację programów wczesnej interwencji.
	2.3. Prowadzenie grupy edukacyjnej dla sprawców przemocy lub osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej	Zlecono do realizacji zajęcia edukacyjno – profilaktyczne, z wykorzystaniem elementów metody "DULUTH", dla osób podejrzewanych o stosowanie przemocy domowej. Zajęcia są prowadzone przez dwie osoby.
	2.4. Świadczenie kompleksowej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym (w tym pomocy rzeczowej) przy współpracy z organizacjami pozarządowymi	Zlecono do realizacji zadanie publiczne w zakresie ochrony zdrowia – „Nowe szanse”. W ramach zadania funkcjonował hostel dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, organizowano spotkania terapeutyczne, motywowano do leczenia, do zmiany nawyków higienicznych oraz świadczone pomoc w utrzymaniu ładu w miejscu zamieszkania.
	2.5. Podnoszenie kompetencji osób niezbędnych do realizacji działań	Sfinansowano wynajęcie sali na potrzeby superwizji osób zaangażowanych w pomoc rodzinom, w których występuje przemoc domowa.
3. Działania na rzecz rodzin z problemem uzależnień i przemocy	3.1. Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla ofiar przemocy (z dyżurami radcy prawnego i psychologa)	Kontynuowane było prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Punkt działa w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. 3 Maja 20 w Bielawie. W okresie sprawozdawczym w punkcie zatrudniony był radca prawny, który świadczył dyżury telefoniczne a po rozpoznaniu problemu spotykał się z klientem oraz psychologiem.
	3.2. Zorganizowanie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy	Zorganizowano grupę wsparcia dla osób doświadczających lub zagrożonych doświadczaniem przemocy domowej. Spotkania grupy miały miejsce w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie.
	3.3. Współpraca z Interdyscyplinarnym Zespołem ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	Wpierzano finansowo działania Interdyscyplinarnego Zespołu ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w związku z tym, że są one bezpośrednio związane z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Zakupiono narkotesty, które będą wykorzystywane przez policję w bieżącej pomocy pracownikom socjalnym w środowisku (w związku z podejrzeniem występowania przemocy domowej w kontekście zażywania substancji psychoaktywnych).
	3.4. Rozpowszechnienie informacji na temat możliwości otrzymania pomocy w Bielawie	Informacja na temat pomocy świadczonej przez Gminę dla osób zagrożonych doświadczaniem przemocy domowej jest rozpowszechniana przez przedstawicieli Ośrodka Pomocy Społecznej oraz policji w ramach ich pracy w środowisku, jak również przez przedstawicieli Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych .
	3.5. Podnoszenie kompetencji osób niezbędnych do realizacji działań	1. Zorganizowano szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i grup diagnostyczno–pomocowych. 2. W związku ze zmianą ustawy sfinansowano udział w szkoleniu dwóch członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
	3.6. Prowadzenie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą zaniedbanymi wychowawczo, z rodzin dysfunkcyjnych w placówkach wsparcia dziennego, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania	1. Gmina Bielawa prowadzi w bielawskich placówkach oświatowych kluby profilaktyczne, a dodatkowo są prowadzone dwie świetlice środowiskowe. W klubach profilaktycznych i świetlicach środowiskowych realizowane były autorskie programy socjoterapeutyczne, które były wzbogacane o zajęcia wychowawczo–sportowe z elementami rekreacji. W 2023 r. kluby profilaktyczne funkcjonowały w następujących szkołach: – Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima w Bielawie przy ul. Brzeźnej 48, – Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima w Bielawie na os. Włóknarzy 10,

<p>dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych oraz socjoterapeutycznych, (działanie obejmuje również realizację programów: „Wakacje z poprawką” i „Aktywne wakacje” oraz zagospodarowanie wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży);</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków w Bielawie przy ul. Parkowej 12, – Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków w Bielawie przy ul. gen. Grota Roweckiego 6, – Szkoła Podstawowa nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi w Bielawie przy ul. Ludwika Waryńskiego 50. <p>Oprócz klubów profilaktycznych w mieście prowadzone są dwie świetlice środowiskowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przy Parafii pw. WNMP w Bielawie przy ul. Wolności 130, – przy OHP przy ul. Wolności w Bielawie , <ol style="list-style-type: none"> 2. Dofinansowanie zajęć na Pływalni Miejskiej AQUARIUS dla dzieci z grupy podwyższonego ryzyka zagrożenia uzależnieniem i żyjących w ubóstwie. 3. Zorganizowano pozalekcyjne zajęcia sportowe w ramach zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci z grupy podwyższonego ryzyka. 4. Przy współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Bielawie dofinansowano program profilaktyczny, pod nazwą „Aktywne Wakacje – Wakacje bez alkoholu” skierowany w szczególności do młodzieży objętej działaniami OHP. 5. Zorganizowano profilaktyczne warsztaty plastyczne dla dzieci z klas 1–3 Szkoły Podstawowej nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków w Bielawie. 6. Zorganizowano grupę wsparcia dla nastolatków – dla młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, objętych działaniami Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie. 7. W siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej zorganizowano zajęcia z arteterapii dla dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu nadużywania alkoholu. 8. W siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej zorganizowano zajęcia pn. Akademia Dziecka dla najmłodszych dzieci, których mamy uczestniczyły w zajęciach grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej. 9. Przy współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej zorganizowano festyn dla dzieci p.n. „Wakacje w kolorach tęczy”. 10. Przy współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej zrealizowano projekt socjalny dla dzieci pn. „Wakacje bez smartfona”. Projekt był realizowany w okresie wakacji i miał na celu konstruktywne zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych. 11. Przy współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej zorganizowano zabawę mikołajkową dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. 12. Przy współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Bielawie zorganizowano Turniej Mikołajkowy. Celem turnieju była integracja dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z rówieśnikami pochodzącymi ze środowiska lokalnego. 13. Zorganizowano cykl imprez w ramach działania pn. „Mikołaj na AQUARIUSIE”. Celem działania była integracja dzieci z rodzin dysfunkcyjnych z rówieśnikami pochodzącymi ze środowiska lokalnego. 14. Fundacji „AUXILIUM – Dzieciom” zlecono do realizacji zadania pn. „Pomoc psychologiczna i profilaktyka uzależnień dla młodzieży dotkniętej problemem uzależnień” oraz „Bielawa bez Uzależnień: Razem do Zdrowego Jutra”, w ramach których zapewniono wsparcie psychologa oraz grupę wsparcia dla dzieci z grup ryzyka.
<p>3.7. Organizacja wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przy współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji zrealizowano półkolonie zimowe oraz letnie dla dzieci i młodzieży z bielawskich szkół. 2. Gmina wsparła realizację przez UKS „IRON BULLS” zadania pn. „Udział w profilaktycznym obozie szkoleniowo–sportowym dla dzieci oraz młodzieży”. 3. Gmina wsparła realizację przez Stowarzyszenie KS „Bielawianka BESTER” zadania w zakresie ochrony zdrowia pn. "Profilaktyczny obóz szkoleniowo–wypoczynkowy dla dzieci i młodzieży”. 4. Gmina wsparła realizację przez KP „Bielawianka” zadania pn. „Obóz sportowo–wypoczynkowy z profilaktyką uzależnień dla dzieci i młodzieży”. 5. Gmina wsparła realizację przez Stowarzyszenie ZKS „Bielawianka”

		<p>zadania w zakresie ochrony zdrowia pn. „Profilaktyczny obóz szkoleniowo–sportowy dla dzieci i młodzieży”.</p>
<p>4. Organizacja gminnego programu oraz zapewnienie funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bielawie</p>	<p>4.1. Opiniowanie wniosków dotyczących wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych</p>	<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizując zapis art. 18 ust. 3a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi na bieżąco opiniuje wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miejskiej.</p>
	<p>4.2. Prowadzenie postępowań w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego</p>	<p>Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła postępowania w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego w stosunku do osób podejrzewanych o uzależnienie od alkoholu. W związku z prowadzonymi postępowaniami:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) na podstawie otrzymanych wniosków, wszczynano postępowania w stosunku do osób podejrzewanych o uzależnienie od alkoholu, które nie wyrażały zgody na podjęcie leczenia, b) przygotowywano i składano wnioski do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego wobec osoby uzależnionej od alkoholu, która nie wyraża zgody na dobrowolne podjęcie leczenia, c) kierowano korespondencję do osób podejrzewanych o uzależnienie od alkoholu, członków rodzin i instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych, d) osoby, których dotyczyło postępowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, motywowano do leczenia odwykowego na posiedzeniach Zespołu, e) wnioskowano do biegłych sądowych o przeprowadzenie badań i wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w sprawie osób podejrzewanych o uzależnienie od alkoholu.
	<p>4.3. Podnoszenie kompetencji przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (udział w szkoleniach)</p>	<p>W minionym roku nie organizowano szkolenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Kompetencje podnoszono we własnym zakresie.</p>
	<p>4.4. Uczestniczenie w postępowaniu dotyczącym podejrzenia o występowanie przemocy w rodzinie, w związku z procedurą „Niebieskiej Karty”</p>	<p>Przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczył w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, i grup roboczych powołanych w związku ze sporządzeniem „Niebieskiej Karty” w danej rodzinie.</p>
	<p>4.5. Prowadzenie kontroli przedsiębiorców w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, w tym kontroli rzetelności składanych przez przedsiębiorców oświadczeń o wartości sprzedaży w roku poprzednim ze stanem faktycznym</p>	<p>Od 2019 r. w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych funkcjonuje zespół dokonujący kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Bielawa. W 2023 r. przeprowadzono kontrolę 7 placówek. Nie stwierdzono nieprawidłowości.</p>
	<p>4.6. Opracowanie diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w obszarze uzależnień i przemocy w rodzinie i sporządzenie raportu</p>	<p>W minionym roku nie zlecano opracowania diagnozy.</p>

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Referat Spraw Społecznych i Działalności Gospodarczej

Tabela 30. Realizacja wskaźników Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Bielawie w 2023 r.

Ne celu szczegółowego	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Wartość wskaźnika
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej (zarówno w zakresie profilaktyki uniwersalnej, jak i wskazującej oraz selektywnej), w szczególności dla dzieci i młodzieży, jak również ich rodziców:	liczba realizowanych programów rekomendowanych	szt.	6
	liczba młodzieży, rodziców i nauczycieli uczestniczących w programach profilaktycznych	os.	652 uczniów 250 rodziców 40 nauczycieli
	liczba przeprowadzonych kampanii społecznych	szt.	1
	liczba odbiorców kampanii społecznych	os.	2.000
	liczba osób uczestniczących w szkoleniach	os.	150
	liczba punktów sprzedaży, w których przeprowadzono edukację sprzedawców napojów alkoholowych	szt.	77
	liczba lokalnych imprez profilaktycznych zorganizowanych dla mieszkańców	szt.	4
	KOSZT REALIZACJI DZIAŁAŃ	zł	237.909,00
Redukcja szkód i rehabilitacja zdrowotna, społeczna i zawodowa osób z problemami uzależnień	liczba osób biorących udział w meetingach	os.	30
	liczba osób objętych działaniami podejmowanymi przez przychodnię terapii uzależnień, w tym liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych	os.	70
	liczba osób podejrzewanych o stosowanie przemocy uczestniczących w zajęciach edukacyjnych	os.	10
	liczba osób korzystających z pomocy w ramach działań prowadzonych przez organizacje pozarządowe	os.	250
	KOSZT REALIZACJI DZIAŁAŃ	zł	85.390,00
Działania na rzecz rodzin z problemem uzależnień i przemocy	liczba porad udzielonych przez radcę prawnego	szt.	65
	liczba osób korzystających z pomocy psychologa	os.	15
	ilość osób uczęszczających na grupę wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	os.	8
	ilość postępowań wszczętych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na wniosek Zespołu Interdyscyplinarnego	szt.	9
	liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych	szt.	brak danych
	liczba osób uczestniczących w szkoleniach, kursach, studiach podyplomowych itp.	os.	52
	liczba miejsc w placówkach wsparcia dziennego	szt.	135
	liczba osób korzystających z placówek wsparcia dziennego	os.	135
	liczba osób biorących udział w działaniach profilaktycznych prowadzonych w ramach wypoczynku zimowego i letniego.	os.	250
KOSZT REALIZACJI DZIAŁAŃ	zł	348.106,00	
Organizacja gminnego programu oraz zapewnienie funkcjonowania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bielawie	liczba wszczętych postępowań	szt.	23
	liczba osób skierowanych na badanie do biegłego psychologa i psychiatry w celu wydania opinii, w związku z podejrzeniem uzależnienia od alkoholu	os.	22
	liczba opinii wydanych przez biegłych	szt.	8
	liczba wniosków skierowanych do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego (ambulatoryjnego lub stacjonarnego)	szt.	18
	liczba opinii pozytywnych i negatywnych	szt.	15

Raport o stanie Miasta Bielawa za 2023

	w postępowaniu o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych		
	ilość przeprowadzonych kontroli	szt.	7
	ilość posiedzeń grup roboczych prowadzonych w związku z założeniem „Niebieskiej Karty”, w których uczestniczył przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	szt.	122
	ilość sfinansowanych badań (dot. diagnozy)	szt.	0
	KOSZT REALIZACJI DZIAŁAŃ	zł	52.312,00

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Referat Spraw Społecznych i Działalności Gospodarczej

15. Pomoc i polityka społeczna

WYDATKI ZREALIZOWANE W RAMACH POMOCY I POLITYKI SPOŁECZNEJ w 2023 r.

plan **30.100.912** zł
wykonanie **29.326.062,02** zł
+2,4 % do roku 2022

15.1. Pomoc społeczna

Na pomoc społeczną w 2023 r. wydatkowano 11.711.679,89 zł, czyli 6,05 % ogółu wydatków Gminy. Środki te przeznaczono m.in. na:

- kwotę 1.610.096,09 zł na działalność Domu Pomocy Społecznej (opłata za pobyt w Domu Pomocy Społecznej za 38 osób z terenu Miasta Bielawa. Średni miesięczny koszt ponoszony przez Ośrodek Pomocy Społecznej za 1 osobę wynosi około 3.735,72 zł);
- kwotę 2.182.520,95 zł na działalność Zespołu Ośrodków Wsparcia, obejmujący: Środowiskowy Dom Samopomocy, Dzienny Dom Senior+, Klub Senior+;
- kwotę 2.905.479,93 zł na działalność Ośrodka Pomocy Społecznej;
- kwotę 8.107,66 zł na jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i środki interwencji kryzysowej;
- kwotę 1.689.795,88 zł na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze;
- zasiłki, dodatki mieszkaniowe, dopłaty do czynszu, składki na ubezpieczenie dla zakwalifikowanych osób;
- kwotę 188.501,70 zł na pomoc w zakresie dożywiania;
- kwotę 1.047.346,76 zł na pozostałą pomoc społeczną.

15.2. Inwestycje i działania

15.2.1. Zespół Ośrodków Wsparcia

W ramach Zespołu Ośrodków Wsparcia funkcjonują:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy z Filią (ŚDS typu D) w Bielawie – jako jednostka organizacyjna Gminy przeznaczona dla osób przewlekle psychicznie chorych, osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, jeżeli jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne i osób z innymi przewlekłymi zaburzeniami czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej są zaliczane do zaburzeń psychicznych. Filia ŚDS – to Dom typu D przeznaczony dla osób ze spektrum autyzmu lub niepełnosprawnością sprzężoną. Dom jest ośrodkiem wsparcia dla **59 osób**, w tym placówką **dziennego pobytu dla 55 osób** oraz **pobytu całodobowego dla 4 osób**, służącą utrzymaniu osoby w jej naturalnym środowisku i przeciwdziałaniu instytucjonalizacji. Dom typu D przeznaczony jest dla 18 osób. W sumie w **Środowiskowym Domu Samopomocy z Filią jest 77 miejsc**. Na pobyt całodobowy mogą być skierowane osoby w przypadku wystąpienia potrzeby spowodowanej sytuacją życiową lub rodzinną, bądź osoby wymagające realizacji całodobowego treningu samoobsługi i umiejętności społecznych w ramach indywidualnego planu postępowania wspierająco – aktywizującego. Z usług Środowiskowego Domu Samopomocy korzystają osoby wymagające m.in. wsparcia w przezwyciężeniu ich trudnych sytuacji życiowych i postępowania wspierająco–

aktywizującego, zmierzającego do osiągnięcia przez nich poprawy funkcjonowania i jakości życia. Na dzień 31 grudnia 2023 r. aktualne decyzje administracyjne posiadały 63 osoby.

2. **Dzienny Dom Senior+**, w którym świadczone były usługi pobytu dziennego dla osób w wieku 60+, nieaktywnych zawodowo, mieszkańców Gminy Bielawa. Dom przeznaczony jest dla **80 osób**. Seniorzy korzystali z usług:
 - o socjalnych w tym gorącego posiłku,
 - o edukacyjnych,
 - o kulturalno–oświatowych,
 - o aktywności ruchowej,
 - o sportowo–rekreacyjnych,
 - o aktywizujących społecznie,
 - o terapii zajęciowej.

Na dzień 31 grudnia 2023 r. aktualne decyzje administracyjne posiadało 81 osób.

3. W ramach **Klubu Senior+** świadczone były usługi klubowe przez 5 dni w tygodniu. Klub przeznaczony jest dla **45 osób** również w wieku 60+, nieaktywnych zawodowo, mieszkańców Gminy Bielawa. Na dzień 31 grudnia 2023 r. aktualne decyzje administracyjne posiadało 50 osób.

W okresie od stycznia do grudnia 2023 r. Zespół Ośrodków Wsparcia realizował następujące treningi i zajęcia:

- treningi: dbałości o wygląd zewnętrzny i higienę, trening budżetowy, trening spędzania czasu wolnego w tym: zabawoterapia, ludoterapia i zajęcia świetlicowe, muzyczne i kulturalno–oświatowe, trening kulinarny;
- zajęcia: świetlicowe, teatralne, komputerowe i redakcyjne, stolarskie i ogrodnicze, w pracowni plastycznej, w pracowni ceramicznej, w pracowni rękodzieła, relaksacyjne, relaksacyjne z elementami stymulacji integracji, ruchowe, edukacyjne, plastyczne/rękodzielnicze, porządkowe – terapia przez pracę, grupowe z psychoedukacji z elementami socjoterapii, grupowe z elementami rewalidacji i socjoterapii, grupowe – terapia funkcji poznawczych, grupowe z elementami biblioterapii, grupowe z psychoedukacji;
- spotkania społeczności odbywały się regularnie również raz w tygodniu;
- poradnictwo i praca socjalna;
- spotkania integracyjno – okolicznościowe: w tym zabawy, pikniki, grille, wycieczki itp.;
- w celu zapewnienia integracji Uczestników ze środowiskiem lokalnym Zespół Ośrodków Wsparcia współpracował w ciągu 2023 r. z organizacjami i instytucjami działającymi na terenie Gminy Bielawa.

15.2.2. Ośrodek Pomocy Społecznej

W 2023 r. wydatki poniesione w obszarze pomocy społecznej:

- składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej – 40.497,62 zł – to wydatki z zakresu składek na ubezpieczenia zdrowotne za 79 osób pobierających zasiłki stałe. Kwota 267,61 zł to środki zaplanowane na zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości;
- zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe – 570.195,68 zł;
- zasiłki stałe – 493.159,07 zł;
- dodatki mieszkaniowe – 975.987,55 zł;

- jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej – 8.107,66 zł;
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze – 1.689.795,88 zł;
- pomoc w zakresie dożywiania – 188.501,70 zł;
- pozostała działalność – dotacje, dodatki i programy – 1.047.346,76 zł.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie jest jednostką organizacyjną, realizującą zadania m.in. z zakresu ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o systemie oświaty, ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz o dodatkach mieszkaniowych.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej mają osoby i rodziny, które spełniają określone kryterium dochodowe przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z wymienionych w ustawie okoliczności. Ponadto rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy i mieścić się w możliwościach pomocy społecznej. Osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Rozeznaniem potrzeb osób i rodzin ubiegających się o pomoc, ustaleniem przyczyn ich trudnej sytuacji, diagnozą, przeprowadzeniem wywiadów środowiskowych, ustaleniem form i zakresu pomocy zajmuje się **15 terenowych pracowników socjalnych**. Poza tym do zadań pracowników socjalnych należy prowadzenie szeroko rozumianej właściwej pracy socjalnej.

W Bielawie w 2023 r. z pomocy społecznej skorzystało **911 rodzin**, liczących ogółem **1.236 osób** w tym 112 rodzin korzystało ze świadczeń głównie o charakterze stałym, finansowanych z budżetu państwa (zasiłki stałe – 95 rodzin, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 17 rodzin), natomiast 380 rodzin zostało objętych tylko pracą socjalną. Pomoc udzielana wyłącznie w postaci pracy socjalnej nie wymaga wydania decyzji. Ma na celu przewyciężanie trudnych sytuacji życiowych osób i rodzin, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym i prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Tabela 31. Główne przyczyny korzystania z pomocy finansowej w 2023 r.

Nazwa	Liczba gospodarstw
Ubóstwo	230
Bezrobocie	69
Niepełnosprawność	212
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	28
Długotrwała choroba	184
Potrzeba ochrony macierzyństwa	12
Bezdomność	53
Alkoholizm	61

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie

Zasiłki okresowe są zadaniami własnymi Gminy finansowanymi przez wojewodę do minimalnej wysokości w 2023 r:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – 50 % różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- w przypadku rodziny – 50 % różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem rodziny. Z tej formy pomocy w 2023 r. skorzystało **127 rodzin**, co dało **659 świadczeń**.

Do zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. W zakresie zapewnienia posiłku Ośrodek Pomocy Społecznej wskazuje osoby do korzystania z jadłodajni przy ul. Nowobielawskiej w Bielawie, prowadzonej przez Stowarzyszenie „Nowa Nadzieja”. W 2021 r. na terenie Bielawy powstał sklep socjalny dla mieszkańców Miasta. Sklep został uruchomiony dzięki inicjatywie Wielobranżowej Spółdzielni Socjalnej ARTE. Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie wydaje skierowania osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, doświadczającym stałych lub tymczasowych trudności finansowych i życiowych. Ponadto w grudniu 2021 r. Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna ARTE przy współpracy z marką WINIARY utworzyła jadłodzielnię usytuowaną przy ul. Brzeżnej w Bielawie, z której mogą skorzystać osoby i rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialno-bytowej. Zapewnienie niezbędnego ubrania następuje poprzez przyznanie **zasiłków celowych**, a także współpracę z innymi organizacjami, m.in. „Caritas”, Stowarzyszenie „Nowa Nadzieja”.

Osoby bezdomne z terenu Bielawy w szczególności kierowane są do Schroniska w Świdnicy zgodnie z zawartymi umowami z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta koło Świdnicy. Na terenie Bielawy środowiska zagrożone i miejsca, w których przebywają osoby bezdomne, bezradne życiowo, jak również pod wpływem alkoholu, monitorowane są przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej, Policję i Straż Miejską.

W okresie od 1 października 2022 r. do 30 kwietnia 2023 r. i od 1 października 2023 r. do 30 kwietnia 2024 r. przy ul. Brzeżnej funkcjonowała ogrzewalnia dla bezdomnych mieszkańców Bielawy. Skorzystać z niej mogła każda potrzebująca osoba.

W ramach zadań o charakterze obowiązkowym pokryto koszty pobytu **38 osób** w Domu Pomocy Społecznej na łączną kwotę 1.610.096,09 zł.

W 2023 r. przyznano ogółem:

- zasiłki celowe i w naturze dla **234 rodzin** na kwotę 258.860,00 zł, z przeznaczeniem na żywność, leczenie, opłaty mieszkaniowe, zakup ogrzewania, odzież, obuwie, środki higieniczne itp.,
- zasiłki celowe specjalne dla **24 rodzin** na kwotę 18.251,00 zł (dla rodzin, których dochód nieznacznie przekracza obowiązujące kryterium).

Oprócz pomocy finansowej w ramach zasiłków celowych udzielana jest pomoc w naturze w formie bonów żywnościowych do realizacji w sklepie oraz opłaty za gaz, energię, czynsz, leki itp. w formie bezpośrednich przelewów (np. zakład energetyczny, gazownia).

Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania chorego na terenie Miasta Bielawa. Usługi opiekuńcze są zadaniem własnym Gminy o charakterze obowiązkowym świadczonym osobom, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione z powodu samotności lub niemożności ich zapewnienia przez rodzinę.

Obejmują one pomoc w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną zaleconą przez lekarza, pielęgnację oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Wszystkie czynności pielęgnacyjne wykonują zatrudnione opiekunki. Ogółem pomocą w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w 2023 r. objęto **209 rodzin**, wydatki wyniosły 1.354.827,88 zł – zadania własne, a osoby korzystające z tych świadczeń w zależności od swojej sytuacji materialnej ponoszą częściową odpłatność za usługi według zasad ustalonych Uchwałą Rady Miejskiej Bielawy.

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielawie w 2013 r. powstał Zespół ds. Asysty Rodzinnej. W Zespole zatrudnionych było 4 pracowników socjalnych z czego 1 pełnił funkcję koordynatora Zespołu, 2 psychologów, 3 asystentów rodziny do sierpnia 2023 r. i 2 asystentów rodziny od września 2023 r.

W 2023 r. **56 rodzin** rodzin zostało objętych wsparciem asystenta. Ośrodek pokrył koszty pobytu **36 dzieci** umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 780.464,23 zł oraz **84 dzieci** w rodzinach zastępczych na kwotę 542.250,04 zł.

Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie wypłaca świadczenia rodzinne, zasiłki dla opiekunów, świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego, prowadząc przy tym postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, dodatek osłonowy, dodatek węglowy, dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła, dodatek elektryczny, refundację podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe a także świadczenia rodzinne dla obywateli Ukrainy, którzy przekroczyli granicę w związku z konfliktem zbrojnym na terenie tego państwa. Wszystkie wypłacane świadczenia przez ten Dział są zadaniami zleconymi i środki na ich realizację pochodzą z budżetu państwa.

Na świadczenia rodzinne składają się: zasiłki rodzinne wraz z dodatkami do zasiłków rodzinnych wypłacanych z różnych tytułów, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczenie rodzicielskie.

Do zasiłku rodzinnego wypłaca się poszczególne dodatki pod warunkiem spełnienia wszystkich przesłanek do przyznania zasiłku rodzinnego oraz szczegółowych przepisów dla każdego z dodatków.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje w kwocie 1.000,00 zł jednorazowo przy spełnieniu kryterium dochodowego w wysokości 1.922,00 zł netto.

Specjalny zasiłek opiekuńczy w wysokości 620,00 zł miesięcznie przysługuje osobie z tytułu rezygnacji z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad członkiem rodziny, przy spełnieniu kryterium dochodowego w kwocie 764,00 zł na osobę w rodzinie.

Świadczenie pielęgnacyjne w wysokości 2.458,00 zł miesięcznie do 31 grudnia 2023 r.

Zasiłek pielęgnacyjny w wysokości 215,84 zł miesięcznie przysługuje na niepełnosprawne dziecko do ukończenia 16. roku życia oraz na osoby niepełnosprawne w stopniu znacznym i tym, które ukończyły 75. rok życia, a także dla osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym jeżeli niepełnosprawność tych osób powstała przed 21. roku życia. Należy przy tym pamiętać, że zasiłek ten nie przysługuje mi.in. w sytuacji posiadania uprawnień do dodatku pielęgnacyjnego z ZUS lub innej podobnej instytucji.

Świadczenie rodzicielskie w wysokości 1.000,00 zł miesięcznie przez okres 52 tygodni (od momentu urodzenia się dziecka). Do wspomnianego świadczenia uprawnione są osoby, które nie posiadają prawa do zasiłku macierzyńskiego na dziecko. Świadczenie przysługuje bez względu na kryterium dochodowe.

Zasiłek dla opiekuna w wysokości 620,00 zł miesięcznie przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Świadczenie „Za życiem” w wysokości 4.000,00 zł jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód.

Tabela 32. Wydatki na świadczenia rodzinne i opiekuńcze (wraz z wydatkami dla obywateli Ukrainy ze statusem UKR) w 2023 r.

Nazwa	Kwota (zł)
Zasiłki rodzinne dla 1.169 rodzin w tym 6.738 świadczeń	835.243,00
Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:	
– urodzenia dziecka – 21 świadczeń	21.00,00
– opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 85 świadczeń	32.929,00
– samotnego wychowywania dziecka – 544 świadczenia	108.413,00
– kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 992 świadczenia	105.720,00
– rozpoczęcia roku szkolnego – 396 świadczeń	39.198,00
– podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 328 świadczeń	26.022,00
– wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 1.129 świadczenia	107.255,00
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami ogółem	1.275.780,00
Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych (tzw. zł/zł)	45.717,00
Zasiłki pielęgnacyjne – 8.967 świadczeń	1.935.438,00
Świadczenie pielęgnacyjne 1.995 świadczeń	4.871.664,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 56 świadczeń	56.000,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy – 46 świadczeń	28.520,00
Świadczenie rodzicielskie – 380 świadczeń	348.321,00
Razem	8.561.440,00

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie

Ponadto opłacano **składki na ubezpieczenie społeczne** dla pobierających świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna – **116 osób** na kwotę 835.483,00 zł oraz **składkę na ubezpieczenie zdrowotne** dla osób pobierające w/w świadczenia dla **103 osób** na kwotę 237.287,00 zł.

Świadczenia z Funduszu alimentacyjnego przysługują osobom uprawnionym w kwocie zasądzonych alimentów nie więcej jednak niż 500,00 zł miesięcznie. Kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń wynosiło 900,00 zł miesięcznie netto na osobę w rodzinie do dnia 30 września 2023 r. Natomiast od dnia 1 października 2023 r. kryterium wynosi 1.209,00 zł na osobę. Przyznaje się je do ukończenia 18. roku życia lub do 25. roku życia w przypadku uczęszczania osoby uprawnionej do szkoły lub szkoły wyższej, a nawet bezterminowo do osób uprawnionych posiadających znaczny stopień niepełnosprawności. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego mają charakter zwrotny, bo zobowiązany jest do ich zwrotu dłużnik alimentacyjny. W sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego wydano **260 decyzji administracyjnych**.

Świadczenie wychowawcze tzw. 500+ – w wysokości 500,00 zł miesięcznie przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia bez względu na dochód w rodzinie, po spełnieniu pozostałych przesłanek ustawowych. W roku 2023 Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych w sprawach o świadczenie wychowawcze wydał łącznie **19 decyzji administracyjnych/informacji o przyznaniu świadczenia**. Na świadczenie wychowawcze w 2023 r. wydatkowano kwotę 91.000,00 zł. Ponadto Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych od 1 stycznia 2017 r. realizuje ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w części

dotyczącej ustalania prawa do jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie takie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód w wysokości 4.000,00 zł jednorazowo. Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Świadczenie to przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu (powyższe nie ma zastosowania do osób będących opiekunami prawnymi lub faktycznymi dziecka, a także do osób, które przysposobiły dziecko). W 2023 r. wydano **3 decyzje administracyjne** i wypłacono **3 świadczenia**. Na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę 12.000,00 zł.

Dodatek osłonowy jest świadczeniem pieniężnym, które miało na celu zapewnić wsparcie finansowe osobom o niskich dochodach, a także uchronić ich przed ubóstwem energetycznym. Dodatek osłonowy przysługiwał za okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. Był on wypłacany w dwóch równych ratach: do 31 marca 2023 r. i do 2 grudnia 2023 r. W 2023 r. Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych w sprawach dodatku osłonowego wydał łącznie **4 decyzje administracyjne** Na wypłatę dodatku osłonowego w 2023 r. wydatkowano kwotę 850,00 zł (świadczenie należne za rok 2022).

Dodatek węglowy przysługiwał gospodarstwom domowym, dla których głównym źródłem ogrzewania jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe – zasilane węglem kamiennym, brykietem lub peletem, zawierającymi co najmniej 85 % węgla kamiennego. Dodatek węglowy przysługiwał bez względu na dochód gospodarstwa domowego. Warunkiem otrzymania dodatku jest wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. Wysokość dodatku wynosi 3.000,00 zł dla gospodarstwa domowego. W 2023 r. Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych wydał w tych sprawach łącznie **74 decyzje administracyjne/informacje o przyznaniu świadczenia/postanowień**. Na wypłatę dodatku węglowego w 2023 r. wydatkowano kwotę 159.000,00 zł.

Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych Ośrodka Pomocy Społecznej realizował również wypłatę **dodatku dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystania niektórych źródeł ciepła**.

Dodatek dla gospodarstw domowych przysługiwał bez względu na dochód gospodarstwa domowego. Warunkiem otrzymania dodatku było eksploataowanie głównego źródła ogrzewania oraz wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. W 2023 r. Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych wydał w omawianych sprawach łącznie **5 decyzji administracyjnych/informacje o przyznaniu świadczenia/postanowień**. Na wypłatę dodatku dla gospodarstw domowych w 2023 r. wydatkowano kwotę 2.000,00 zł.

Ponadto Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych Ośrodka Pomocy Społecznej realizował również wypłatę **dodatku elektrycznego** w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej dla mieszkańców Gminy Bielawa. Dodatek elektryczny przysługiwał bez względu na dochód gospodarstwa domowego. Warunkiem otrzymania dodatku było eksploataowanie głównego źródła ogrzewania oraz wpis lub zgłoszenie źródła ogrzewania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków. W 2023 r. Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych wydał w omawianych sprawach łącznie **211 decyzji administracyjnych/informacje o przyznaniu świadczenia/postanowień**. Na wypłatę dodatku elektrycznego w 2023 r. wydatkowano kwotę 225.000,00 zł.

Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe jest świadczeniem pieniężnym, które ma na celu zapewnić wsparcie finansowe osobom o niskich dochodach. W 2023 r. Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych w sprawach dodatku gazowego wydał łącznie **256 decyzji administracyjnych/informacji o przyznaniu świadczeń/postanowień**. Na wypłatę dodatku gazowego w 2023 r. wydatkowano kwotę 32.095,14 zł.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobie posiadającej tytuł prawny do lokalu mieszkalnego lub nie posiadającej tego tytułu na mocy orzeczenia sądowego oczekującej na przysługujący na podstawie tego orzeczenia lokal zamienny lub socjalny przy spełnieniu pozostałych szczegółowych warunków co do lokalu mieszkalnego i jego powierzchni. Wysokość dodatku mieszkaniowego stanowi różnicę między wydatkami przypadającymi na normatywną powierzchnię użytkową zajmowanego lokalu a kwotą stanowiącą wydatki poniesione przez osobę otrzymującą dodatek mieszkaniowy. Do dodatku mieszkaniowego uprawnione były **403 rodziny** i z tego tytułu wypłacono **3.569 świadczeń** oraz wydano **600 decyzji** o przyznaniu dodatku mieszkaniowego. Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych wyniosła 975.987,55 zł.

Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym – stypendium szkolne udzielane jest uczniowi znajdującemu się w trudnej sytuacji materialnej. Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego np.; śmierci jednego lub obojga rodziców, utraty mienia znacznej wartości, wystąpienia wydatków związanych z nagłą i ciężką chorobą w rodzinie i innych szczególnych okoliczności. W roku 2023 stypendium szkolne otrzymało **49 uczniów**, natomiast **2 uczniów** skorzystało z zasiłku szkolnego. Udzielono pomocy na łączną kwotę 30.568,97 zł.

Osoby nieubezpieczone mogą starać się o wydanie decyzji potwierdzającej **prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na okres do 90 dni**. Uprawnione do bezpłatnych świadczeń zdrowotnych są osoby, które spełniają kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej, niemające prawa do ubezpieczenia z innego tytułu. Objęcie prawem do świadczeń opieki zdrowotnej może nastąpić na wniosek osoby nieubezpieczonej a w sytuacjach nagłych na wniosek zakładu opieki zdrowotnej udzielającej świadczeń medycznych. W 2023 r. wydano **165 decyzji**, w tym 135 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej.

Tabela 33. Wydatki z funduszy pomocy społecznej w 2023 r.

Nazwa	Kwota [zł]
Zadania własne OPS	
Zasiłki zostały wypłacone w następujących formach:	
– dożywianie w formie pieniężnej na zakup art. żywnościowych dla 133 osób, pokrycie obiadów w szkole dla 41 dzieci oraz dla 5 osób dorosłych,	188.501,70
– usługi opiekuńcze dla 209 osób, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 17 osób	1.689.795,88
– zasiłki celowe dla 234 osób	258.860,00
– zasiłki okresowe dla 127 rodzin	230.110,38
– składki zdrowotne opłacane za 79 podopiecznych	40.230,01
– opłata za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (36 dzieci) i rodzinach zastępczych (84 dzieci)	1.322.714,27
– zasiłki stałe dla 95 osób	480.912,59
– opłata za pobyt w DPS (38 osób)	1.610.096,09
– wynagrodzenie za sprawowanie opieki	2.436,00
Dodatki mieszkaniowe dla 403 rodzin	975.987,55
Dodatki energetyczne dla 0 Rodzin	0
Zadania zlecone OPS	
Zasiłki wypłacone w następującej formie:	

– składki zdrowotne opłacane za 103 podopiecznych (świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna)	237.287
– świadczenia rodzinne oraz składkami na ubezpieczenia społeczne w ilości dla 1169 rodzin	9.396.923
– fundusz alimentacyjny dla 172 rodzin	1.087.113
– Jednorazowe świadczenie „Za życiem” dla 3 rodzin	12.000
– świadczenia wychowawcze (500+) dla 12 rodzin	91.000
– Zasiłek dla opiekuna dla 1 rodziny	4.380
– Dodatek osłonowy dla 1 rodziny	850
– Dodatek węglowy dla 53 rodzin	159.000
– Dodatek dla gospodarstw domowych z tytułu wykorzystywani niektórych źródeł ciepła dla 2 rodzin	2.000
– Dodatek elektryczny dla 203 rodzin	225.000
– Refundacja podatku VAT za dostarczone paliwa gazowe dla 171 rodzin	32.095,14
Pomoc materialna dla 51 uczniów	30.568,97
Razem	18.077.861,58

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie

15.3. Edukacyjna opieka wychowawcza

Na edukacyjną opiekę wychowawczą w 2023 r. wydatkowano 228.600,26 zł, czyli niespełna 0,12 % ogółu wydatków Gminy. Środki te przeznaczono na:

- kolonie i obozy oraz inne formy wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej, a także szkolenia młodzieży – 97.004,09 zł,
- pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym – 41.806,17 zł,
- pomoc materialną dla uczniów o charakterze motywacyjnym – 83.890,00 zł,
- pozostała działalność:
 - 5.000,00 zł na utrzymanie punktu konsultacyjnego dla organizacji pozarządowych (w tym usługi szkoleniowo–edukacyjne) – zadanie realizowano w ramach współpracy z gminami Powiatu Dzierżoniowskiego;
 - 900,00 zł dotacja dla Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną w Dzierżoniowie na zadanie pn. „Wypoczynek letni dzieci i młodzieży – turnus rehabilitacyjny w Sarbinowie – dowóz”.

15.4. Rodzina

Na obszar związany ze wspieraniem i rozwojem życia rodzinnego w 2023 r. wydatkowano 16.888.957,65 zł, czyli 8,72 % ogółu wydatków Gminy. Środki te przeznaczono na:

- świadczenia wychowawcze i rodzinne, z funduszu alimentacyjnego i składki na ubezpieczenia – 11.107.703,73 zł;
- wspieranie rodzin, w tym rodzin zastępczych – 764.041,19 zł ;
- działalność placówek opiekuńczo–wychowawczych (wniesiono opłatę za 36 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo–wychowawczych) – 780.464,23 zł;
- opiekę nad dziećmi do 3 lat – 3.880.788,90 zł;
- funkcjonowanie Karty Dużej Rodziny – 3.555,00 zł;
- pozostała działalność m.in. – świadczenie społeczne wypłacane obywatelom Ukrainy przebywającym na terenie RP i zakup usług związanych z pomocą obywatelom Ukrainy – 111.702,88 zł.

15.5. Realizacja projektów i programów Klub Wolontariatu

W 2023 r. w Klubie Wolontariatu działającym przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielawie pracowało 15 wolontariuszy. Wszystkie te osoby miały podpisane porozumienie o wykonywaniu pracy wolontarystycznej. W ramach swoich działań wolontariusze angażowali się w różne przedsięwzięcia inicjowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Zespół Interdyscyplinarny oraz Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2023

Program został opracowany z myślą o stworzeniu interdyscyplinarnych działań na rzecz przeciwdziałania i zapobiegania zjawisku przemocy w rodzinie. Działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie koordynuje Zespół Interdyscyplinarny w Bielawie, który został powołany Zarządzeniem nr 305/11 Burmistrza Bielawa z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego podejmującego działania na rzecz przeciwdziałania przemocy. W dniu 30 sierpnia 2023 r. z uwagi na wejście w życie nowej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r., powołano nowy Zespół Interdyscyplinarny (Zarządzenie nr 251/23 Burmistrz Miasta Bielawa z dnia 30 sierpnia 2023 r.).

Celem głównym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2023 jest zwiększanie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszanie skali tego zjawiska w Bielawie.

Tabela 34. Realizacja wskaźników Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021–2023 w 2023 r.

Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika	Jednostka	2023	
Zintensyfikowanie działań profilaktycznych i edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	liczba lokalnych kampanii społecznych i edukacyjnych	szt.	0	
	liczba odbiorców działań edukacyjnych	os.	57	
	liczba upowszechnionych informacji dotyczących problemu przemocy – 5 form przygotowanych informacji: ulotka, plakat, broszura, tablice informacyjne, informacje ustne	szt.	5	
	liczba prowadzonych działań edukacyjnych służących wzmocnieniu umiejętności opiekuńczych i wychowawczych	szt.	2	
	liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny (w tym na zlecenie sądu)	szt.	56	
	liczba sprawców przemocy skierowanych i objętych programem korekcyjno – edukacyjnym	os.	3	
	liczba przyjętych zgłoszeń dotyczących przemocy domowej	szt.	5	
	liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”	szt.	113	
	liczba rodzin monitorowanych w związku z zagrożeniem przemocą domową	szt.	71	
	liczba osób skierowanych do specjalistów zajmujących się wspieraniem osób dotkniętych przemocą w rodzinie	os.	410	
	Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie	liczba założonych „Niebieskich Kart”	szt.	113
		liczba udzielonych informacji, porad i konsultacji	szt.	
baza podmiotów świadczących pomoc i wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową		szt.	1	
liczba form pomocy udzielonych ofiarom przemocy w rodzinie		szt.	6	
liczba osób uczestniczących w Grupie wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej		os.	5	
liczba realizowanych programów		szt.	2	

	liczba osób skierowanych do specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doświadczających przemocy	os.	2
	liczba funkcjonujących telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych	szt.	1
	liczba rodzin, które otrzymały lokal mieszkalny	szt.	1
Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie	liczba przekazywanych informacji o miejscach pomocy	szt.	102
	liczba założonych „Niebieskich Kart”	szt.	113
	liczba posiedzeń grup roboczych	szt.	409
	liczba rodzin z procedurą „Niebieskiej Karty”	szt.	122
	liczba osób skierowanych do specjalistów zajmujących się sprawami przemocowymi	os.	102
	liczba zawiadomień skierowanych do prokuratury i policji o podejrzeniu popełnienia czynów określonych w art. 2 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy	szt.	1
	liczba działań edukacyjnych i wspierających	szt.	10
Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	liczba przeszkolonych osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy objętych działaniami wspierającymi	os.	70
	liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	szt.	4
	liczba przeprowadzonych superwizji	szt.	12

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie

Telefon zaufania

Telefon zaufania o numerze **535 472 733** funkcjonuje w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Bielawie, w związku z coraz powszechniejszym problemem przemocy domowej. W 2023 r. z porady skorzystało 15 osób. Telefon jest adresowany do wszystkich osób ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Telefon zaufania obsługuje pracownik socjalny w godzinach pracy Ośrodka Pomocy Społecznej w Bielawie. Telefon jest również przeznaczony dla dorosłych, w tym dla rodziców oraz pracowników oświaty, którzy mają potrzebę omówienia ze specjalistą różnych wątpliwości dotyczących dziecka, u którego zachodzi podejrzenie, że może być ofiarą przemocy.

Działalność Zespołu ds. Asysty Rodzinnej

Zespół ds. Asysty Rodzinnej powstał w marcu 2013 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielawie, na mocy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. W 2023 r. w skład Zespołu wchodziło 4 pracowników socjalnych w tym koordynator Zespołu, 3 asystentów rodziny do sierpnia i od września 2 asystentów rodziny, 2 psychologów.

W 2023 r. asystenci rodziny wspierali 56 rodzin przejawiających dysfunkcję w zakresie opieki i wychowania dzieci, z czego 24 rodziny zostały zobowiązane postanowieniem sądu do pracy z asystentem, jednocześnie sąd zobowiązał Ośrodek do sporządzania okresowych informacji z przebiegu współpracy rodziny z asystentem.

Tabela 35. Wspieranie rodziny w 2023 r.

Nazwa	szt.
Liczba zatrudnionych asystentów	3
Liczba rodzin objętych opieką asystenta	56
Liczba dzieci, które wróciły do rodzin naturalnych	19
Liczba dzieci umieszczonych w innej rodzinie zastępczej	84
Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych*	36

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie

W ramach działań Zespołu ds. Asysty Rodzinnej w 2023 r. prowadzone były:

- warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców,
- arteterapia,
- grupy wsparcia:
 - grupę wsparcia dla nastolatków,
 - grupa wsparcia dla kobiet z doświadczeniem przemocy,
- Akademia Dziecka,
- bezpłatne wsparcie edukacyjne dla dzieci,
- poradnictwo psychologiczne,
- współdziałanie podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny celem zapewnienia interdyscyplinarnej pomocy i podjęcie stosownych działań.

Wieloletni program rządowy w zakresie dożywiania „**Posiłek w szkole i w domu**” – zgodnie z założeniami Programu, strategicznym celem udzielania pomocy żywieniowej jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. W ramach realizowanego w 2023 r. rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”, udzielano pomocy w formie obiadów lub świadczenia na zakup żywności lub posiłku. Z tej formy pomocy pokryto: koszty obiadów dla 41 dzieci w przedszkolach, szkołach tj. **3.972 świadczeń**, opłaty obiadów dla 5 osób dorosłych – **551 świadczeń**. Udzielono pomocy w formie pieniężnej na zakup artykułów żywnościowych dla 133 osób tj. **866 świadczeń**. Koszt dożywiania poniesiony ze środków własnych gminy w 2023 r. wyniósł 77.501,70 zł. Pozostałe 111.000,00 zł stanowiła dotacja z budżetu państwa.

Program „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023, który był finansowany ze środków Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych. Program adresowany jest do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami dorosłymi ze znacznym stopniem niepełnosprawności/z orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności. W 2023 r. objęto opieką wytchnieniową **11 osób**, w tym 9 osób dorosłych dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności lub orzeczeniami równoważnymi i 2 dzieci z niepełnosprawnością. Świadczenie usługi opieki wytchnieniowej odbywało się w ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Wysokość środków wydatkowanych na realizację Programu wynosiła 76.643,84 zł.

Program „Korpus wsparcia seniorów” edycja 2023. Celem programu jest zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej oraz realizacja usług opiekuńczych poprzez dostęp do tzw. „opieki na odległość” za pomocą opaski bezpieczeństwa lub innego typu urządzenia bezpieczeństwa. Teleopieka stanowi nowoczesną formę sprawowania opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, którzy czasowo lub na stałe wymagają wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Ma na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych. W ramach programu wsparciem objęto **75 osób w wieku 65 lat i więcej**. Na realizację programu w 2023 r. przyznana została kwota 17.358,00 zł, natomiast wysokość środków faktycznie wydatkowanych na realizację Programu wynosiła 7.959,00 zł. Gmina Bielawa zakupiła 15 opasek bezpieczeństwa na kwotę 3.321,00 zł oraz przeznaczyła kwotę 4.047,00 zł na zakup 75 abonamentów – usług obsługi systemu polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu.

Program „Opieka 75+”, którego strategicznym celem jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej. W 2023 r. w ramach programu, wsparciem objęto łącznie **93 osoby**. Program „Opieka 75+” dał możliwość uzyskania wsparcia finansowego dla Gminy Bielawa w wysokości 60% całkowitych kosztów realizacji przedmiotowego zadania, które wynosiło 458.768,20 zł. Kwota uzyskanej dotacji to 275.260,92 zł.

Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023 r. Głównym celem Programu była poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami, w szczególności poprzez umożliwienie im jak największej niezależności, zapewnienie wsparcia, pomocy adekwatnej do potrzeb oraz umożliwienie zaangażowania osób z niepełnosprawnościami w wydarzenia społeczne, kulturalne, rozrywkowe lub sportowe. Udział w programie osób był całkowicie nieodpłatny. Wsparcia udzielono dla **9 osób**, w tym 1 dziecka. Łączna kwota środków Funduszu Solidarnościowego wykorzystana na realizację Programu wyniosła 151.230,49 zł.

Mieszkanie chronione – na podstawie Zarządzenia nr 152/20 Burmistrza Miasta Bielawa z dnia 20 maja 2020 r. w sprawie przekazania Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Bielawie lokalu chronionego wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Bielawa, otrzymał do dyspozycji na czas określony, na 10 lat, lokal położony w Bielawie przy ul. 3 Maja 50/2. Mieszkanie chronione przeznaczone jest dla 4 osób. W 2023 wydano skierowanie do mieszkania chronionego dla 1 osoby. Wydatki na realizację zadania wyniosły 8.107,66 zł.

Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bielawa na lata 2023–2030

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bielawa na lata 2023–2030 została przyjęta Uchwałą nr LXVI/586/2022 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 28 grudnia 2022 r., na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Jest dokumentem, który ustala główne kierunki polityki społecznej w mieście na kolejnych 7 lat. Wyznacza cele strategiczne, operacyjne i działania, które mają minimalizować skutki negatywnych zjawisk występujących na obszarze Bielawy i przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych. Stanowi podstawę do realizacji działań rozwojowych w obszarze pomocy społecznej i realizacji programów zawierających bardziej szczegółowe zadania, służące poprawie jakości życia w węższych sferach naszej społeczności. Opiera się na przeprowadzonej diagnozie najważniejszych obszarów problemowych w zakresie spraw społecznych.

Tabela 36. Realizacja wskaźników Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bielawa na lata 2023–2030 w 2023 r.

Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika	2023
WSPIERANIE WŁĄCZANIA SPOŁECZNEGO, ZWŁASZCZA OSÓB STARSZYCH I NIEPEŁNOSPRAWNYCH		
Zwiększanie poziomu tolerancji dla inności wśród mieszkańców.	liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem systemu pomocy społecznej	224 osoby – Zespół Ośrodków Wsparcia w Bielawie
Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych.		212 osób – pomoc udzielona przez OPS pomoc z tytułu niepełnosprawności
Wsparcie materialne i niematerialne dla osób starszych i niepełnosprawnych oraz wszystkich potrzebujących.		184 osoby – pomoc udzielona przez OPS pomoc z tytułu długotrwałej choroby
Ograniczanie skutków		280 rodzin – objętych pracą socjalną przez Zespół ds. Usług Opiekuńczych w Ośrodku Pomocy Społecznej

niepełnosprawności, braku samodzielności osób.	liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych usługami socjalnymi	50 osób – Stowarzyszenie „Nowa Nadzieja” 224 osoby – Zespół Ośrodków Wsparcia w Bielawie 226 osób – Ośrodek Pomocy Społecznej
	liczba osób uczestnicząca w wolontariacie na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych	50 osób – Stowarzyszenie „Nowa Nadzieja”
	liczba ofert pracy dla osób niepełnosprawnych	11 ofert – Powiatowy Urząd Pracy w Dzierżonowie 1 oferta – Zespół Ośrodków Wsparcia w Bielawie
ROZWÓJ MIESZKALNICTWA I PODNOSZENIE POZIOMU BEZPIECZEŃSTWA		
Budowa mieszkań chronionych i socjalnych.	ilość zasobu mieszkaniowego nowo wybudowanego	Brak danych
Budowa mieszkań na własność i wynajem.	ilość mieszkań socjalnych i chronionych	141 lokali socjalnych (MZBM Sp. z o.o. w Bielawie) 1 lokal chroniony
	ilość budowanych i remontowanych chodników, punktów oświetleniowych	Brak danych
Rozbudowa zasobów mieszkaniowych w Gminie.	ilość popełnianych przestępstw	644 – dane Komisariatu Policji w Bielawie
Optymalne wykorzystanie istniejących zasobów mieszkaniowych.		
Zwiększanie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców. Pozyskiwanie środków zewnętrznych na remonty.		
PRZECIWDZIAŁANIE UBÓSTWU, BEZDOMNOŚCI, BEZROBOCIU I ZAPOBIEGANIE ICH SKUTKOM		
Pomoc osobom bezdomnym, ubogim, bezrobotnym i osobom zagrożonym tymi zjawiskami.	liczba osób ubogich, bezdomnych i bezrobotnych	429 osób bezrobotnych w Bielawie (stan na dzień 31.12.2023 r.) ok. 1500 osób potrzebujących – Stowarzyszenie „Nowa Nadzieja” Ośrodek Pomocy Społecznej – liczba rodzin objętych wsparciem z powodu: – ubóstwa – 230 osób – bezrobocia – 69 osób – bezdomności – 53 osoby
	Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	
Monitoring zjawiska bezdomności, ubóstwa, bezrobocia.	stopa bezrobocia	Stopa bezrobocia w powiecie dzierzoniowskim 5,5 % (stan na dzień 31 grudnia 2023 r.)
Opracowywanie programów dla poszczególnych obszarów Gminy w zakresie zmniejszania zjawiska bezdomności, ubóstwa i bezrobocia.	liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem	ok. 1500 osób potrzebujących – Stowarzyszenie „Nowa Nadzieja” 165 – Ośrodek Pomocy Społecznej
	Intensywna edukacja pracowników zajmujących się zjawiskami bezdomności, ubóstwa i bezrobocia w Gminie, ze szczególnym uwzględnieniem dobrych praktyk oraz rozwiązań innowacyjnych.	liczba beneficjentów

ZWIĘKSZANIE INTEGRACJI SPOŁECZNEJ		
Zwiększenie współpracy międzypokoleniowej.	liczba realizacji przedsięwzięć międzypokoleniowych	5 osób – Przedszkole Publiczne nr 3 w Bielawie 5 osób – Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima w Bielawie 12 osób – Zespół Ośrodków Wsparcia w Bielawie
Podnoszenie znaczenia współpracy w każdym aspekcie działań publicznych.		
Rozwój wolontariatu.	liczba wykrytych i popełnionych przestępstw	517 wykrytych przestępstw 644 popełnionych przestępstw
Wzmacnianie tożsamości i wspólnotowości wśród mieszkańców.	liczba inwestycji poprawiających bezpieczeństwo publiczne	Brak danych
WSPARCIE RODZIN, RODZIN WIELODZIENTNYCH, CHORYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH, SAMOTNIE WYCHOWUJĄCYCH DZIECI		
Podnoszenie jakości funkcjonowania rodzin.	liczba rodzin objętych pracą socjalną	60 – Stowarzyszenie „Nowa Nadzieja” 35 – Komisariat Policji w Bielawie 25 – Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima w Bielawie 911 – Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie
Udzielanie pomocy rodzinom w kryzysie.	liczba asystentów rodziny	10 – Stowarzyszenie „Nowa Nadzieja” 3 – Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie
Pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy domowej.	liczba szkoleń i projektów adresowanych do rodzin	2 – Stowarzyszenie „Nowa Nadzieja” 1 – Niepubliczna Poradnia Pedagogiczna w Bielawie 1 – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie 377 – udziałów Grup Diagnostyczno–Pomocowych i Zespołów Interpersonalnych 4 – Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima w Bielawie 7 – Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie
Wspieranie procesu kształcenia i dbałość o rozwój dzieci i młodzieży.	liczba rodzin objętych wsparciem systemu pomocy społecznej	60 – Stowarzyszenie „Nowa Nadzieja” 377 – udziałów Grup Diagnostyczno–Pomocowych i Zespołów Interpersonalnych 50 – Żłobek Publiczny nr 2 w Bielawie 25 – Ekologiczna Szkoła Podstawowa nr 7 im. Juliana Tuwima w Bielawie 911 rodzin – Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie
Aktywizacja rodzin wielodzietnych, chorych, niepełnosprawnych i samotnie wychowujących dzieci.		

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Bielawie

15.6. Pomoc dla Ukrainy

W 2023 r. Gmina Bielawa w dalszym ciągu pomagała obywatelom Ukrainy dotkniętym skutkami wojny. W roku 2023 Ośrodek Pomocy Społecznej realizował pomoc na rzecz obywateli Ukrainy w formie:

- zasiłek celowy na całodzienne wyżywienie dzieci w przedszkolu (dla 3 dzieci) na kwotę 1.576,00 zł;
- zasiłek stały (dla 1 osoby) na kwotę 1.179,06 zł oraz składka zdrowotna dla osoby korzystającej z zasiłku stałego w wysokości 106,13 zł;
- jednorazowe świadczenia w wysokości 300,00 zł (dla 38 osób) kwota wydatkowana 14.076,00 zł (w tym wypłata świadczeń 13.800,00 zł i koszty obsługi 276,00 zł);
- świadczenie 40 zł za dobę dla osoby zapewniającej zakwaterowanie i wyżywienie na swój koszt obywatelom Ukrainy (45 wniosków i wypłacono świadczenia dla 57 obywateli Ukrainy) kwota wydatkowana 84.592,00 zł (w tym wypłata świadczeń 83.120,00 zł i koszty obsługi 1.472,00 zł);
- świadczenia rodzinne:
 - zasiłek rodzinny – 364 świadczenia, oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka (1 świadczenie), samotnego wychowywania dziecka (55 świadczenia), rozpoczęcia roku szkolnego (16 świadczeń), pokrycie kosztów związanych z wychowywaniem dziecka w rodzinie wielodzietnej (31 świadczeń), podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (30 świadczeń), wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej (47 świadczeń), zasiłek pielęgnacyjny (51 świadczeń), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka (1 świadczenie);
 - świadczenia rodzicielskie – 39 świadczeń.

W 2023 r. Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał świadczenia rodzinne i świadczenia rodzicielskie dla obywateli Ukrainy, którzy przekroczyli granice w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa. Wypłacano świadczenia rodzinne dla osób posiadających status UKR (33 rodziny), w tym:

- zasiłek rodzinny – 354 świadczenia oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 1 świadczenie;
 - samotnego wychowywania dziecka – 52 świadczenia;
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 16 świadczeń;
 - pokrycie kosztów związanych z wychowywaniem dziecka w rodzinie wielodzietnej – 47 świadczeń;
 - podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 30 świadczeń;
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka – 1 świadczenie;
- zasiłek pielęgnacyjny – 51 świadczeń;
- świadczenia rodzicielskie – 39 świadczeń.

Ponadto, w związku z wybuchem wojny na terytorium Ukrainy, Gmina Bielawa przygotowała 175 instytucjonalnych miejsc (w 3 punktach pobytu), w których uchodźcy mogli się zatrzymać po ucieczce z kraju. Szacuje się, że na terenie Miasta (także w kwaterach prywatnych) przebywało około 500 osób. Na początku 2023 r. w instytucjonalnych punktach pobytu przebywały 54 osoby. Z powodu nowelizacji ustawy z dnia 12 kwietnia 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy (...) od dnia 1 marca 2023 r. uchodźcy, którzy przebywali w Polsce ponad 120 dni, musieli pokrywać koszty pomocy. Z tego powodu liczba osób przebywających w w/w punkcie w trakcie roku ulegała zmniejszeniu i na koniec 2023 r. wyniosła 11 osób. Środki, jakie Gmina Bielawa wydatkowała na zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia dla uchodźców (w całości refundowane przez Wojewodę Dolnośląskiego) wyniosły – 860.861,50 zł.

16. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

WYDATKI ZREALIZOWANE W RAMACH GOSPODARKI KOMUNALNEJ I OCHRONY ŚRODOWISKA w 2023 r.

plan **11.793.994 zł**
wykonanie **7.849.490,81 zł**
-29,4 % do roku 2022

W 2023 r. na ochronę środowiska i gospodarkę komunalną wydatkowano 7.849.490,81 zł, co stanowi 4,05 % ogółu wydatków Gminy. Największą część tych środków przeznaczono na oświetlenie ulic, placów i dróg (2.642.500,14 zł) oraz oczyszczanie miasta (2.557.902,03 zł).

Na podstawie umów zawartych na czas nieokreślony (z podmiotem TAURON Dystrybucja S.A. oraz TAURON Sprzedaż Sp. z o.o.), w 2023 r. Gmina Bielawa ponosiła koszty energii (1.634.611,23 zł):

- za oświetlenie uliczne dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich,
- za przepompownie ścieków.

Za usługi związane z konserwacją i eksploatacją oświetlenia ulicznego dróg i miejsc publicznych na terenie Gminy poniesiono koszty w wysokości 494.488,60 zł.

Za wynajem urządzeń infrastruktury oświetlenia ulicznego zlokalizowanego na terenie Gminy, stanowiącego własność TAURON–Nowe Technologie zapłacono 19.468,94 zł.

Gmina Bielawa dysponuje 78,99 km dróg gminnych. Długość sieci kanalizacji deszczowej, będącej własnością Gminy Bielawa wynosi 64,67 km, a długość kanalizacji sanitarnej to 12,94 km. Liczba słupów oświetleniowych to 1.494 szt., przy czym tylko w otoczeniu Jeziora Bielawskiego jest ich 66 szt., a w Parku Miejskim 125 szt.

Tabela 37. Dane dotyczące infrastruktury technicznej w 2023 r.

Rodzaj	Jednostka	2023
Liczba mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	os.	26.839
Udział mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	%	99,9
Liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji sanitarnej	os.	26.705
Udział mieszkańców korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej	%	99,4

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Referat Infrastruktury Technicznej

16.1. Inwestycje i działania

W 2023 r. Gmina Bielawa wykazywała się aktywnością na rzecz zarządzania gospodarką komunalną oraz ochrony środowiska poprzez m.in. następujące działania:

- obsługę i utrzymanie szaleatów miejskich znajdujących się przy parkingu Urzędu Miejskiego przy ul. Stefana Żeromskiego oraz przy ul. Wojska Polskiego obok Skate Parku – 49.350,00 zł;
- bieżąco dbano o zimowe i letnie utrzymanie dróg i chodników gminnych w celu zmniejszenia lub ograniczenia zakłóceń w ruchu drogowym wywoływanych opadami

- atmosferycznymi i zmianami temperatur oraz zachowania dróg w czystości – 2.487.395,16 zł;
- zakupiono sorbent dla Ochotniczej Straży Pożarnej – 1.230,00 zł;
 - zakupiono 50.000 szt. woreczków foliowych do zbierania psich odchodów – 1.968,00 zł;
 - zakupiono 10 szt. koszy ulicznych, które zamontowano w Parku Miejskim – 6.273,00 zł;
 - zakupiono rękawice foliowe i worki na potrzeby Akcji Sprzątania Świata 2023 r. – 221,24 zł;
 - zakupiono wrzutnik do monet do kaczkomatu, 4 szt. tabliczek informacyjnych „zakaz używania sprzętu nagłaśniającego”, 14 szt. tabliczek z napisem „zakaz palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych”, płotki – 1.060,14 zł;
 - usunięto dzikie wysypiska z następujących miejsc: Jezioro Bielawskie – pod przejazdami pod nasypem kolejowym, ul. Adama Asnyka, ul. Kwiatowa za garażami, wzdłuż ciepłociągu, ul. Ceglana przy wysypach żużla, ul. Stefana Żeromskiego przy Cmentarzu Parafialnym; uporządkowano teren przy drewnianych obiektach za budynkiem nr 1 ul. Piastowskiej; uporządkowano pomieszczenie gospodarcze przy ul. Piastowskiej 31 (była pralnia) przeznaczone do sprzedaży; wywieziono i zutylizowano odpady zebrane przez uczestników akcji Sprzątanie Świata; usunięto pozostałości po spalonym samochodzie osobowym w postaci opon, stopionych plastików, znajdujących się za garażami przy ul. Przemysłowej – 10.404,49 zł;
 - na przełomie marca/kwietnia oraz we wrześniu 2023 r. przeprowadzono przeglądy urządzeń zabawowych zlokalizowanych na 12 placach zabaw i 5 siłowniach plenerowych – 9.368,00 zł;
 - zakupiono 300 szt. bratków – 420,00 zł;
 - zamówiono 50 ton piasku, który został rozsypany na placu zabaw w Parku Miejskim – 2.249,67 zł;
 - zamówiono 5 szt. ławek królewskich do ustawienia w Parku Miejskim – 3.948,30 zł;
 - zamówiono 5 szt. donic zewnętrznych, które ustawiono na dziedzińcu przed budynkiem Dolnośląskiego Inkubatora Przedsiębiorczości ICT przy ul. Piastowskiej – 2.700,00 zł;
 - zakupiono impregnaty do malowania drewna oraz elementy drewniane jako uzupełnienie do ławek, koszy, stołów, narzędzia ogrodnicze i rękawice dla pracowników zatrudnionych w ramach robót publicznych, nasiona trawy do obsiania tzw. ubytków na terenach zielonych, 20 szt. tabliczek „nie parkuję na zielonym” – 6.245,59 zł;
 - zakupiono automat sprzedażowy na karmę dla kaczek tzw. kaczkomat, który ustawiono na nowo utworzonej plaży na Jeziorze Bielawskim – 4.450,00 zł;
 - dokonano naprawy urządzeń zabawowych i siłowych zlokalizowanych na gminnych placach zabaw i siłowniach plenerowych – 8.141,65 zł;
 - przycięto korony 2 szt. dębów rosnących przy parkingu przed budynkiem urzędu na pl. Wolności 1, usunięto 2 szt. lip z terenu Parku Miejskiego, będących w złym stanie zdrowotnym – 1.944,00 zł;
 - wykonano tabliczki informacyjne pt. „Czym i jak dokarmiać ptaki wodne” – 81,12 zł;
 - w Parku Miejskim wykonano 3 studnie chłonne, w celu odbioru oraz szybkiego odprowadzania nadmiaru wód podczas intensywnych opadów deszczu – 12.054,00 zł;
 - nasadzono drzewa na terenie Miasta – 1.171,80 zł;
 - zakupiono paliwo do kosiarek, narzędzi oraz materiałów niezbędnych do bieżącego utrzymania terenów Jeziora Bielawskiego – 9.633,20 zł;
 - zakupiono wodę do poideł dla ptaków pl. Wolności 163,20 zł;
 - wykonano roboty budowlane związane z naprawami kanalizacji deszczowej, naprawy uszkodzonych elementów murów i ogrodzeń oraz roboty nawierzchniowe – 91.693,00 zł;

- wyczyszczono kanalizację deszczową, oczyszczono szandorów w rejonie ul. Ludwika Waryńskiego i ul. Szewskiej, flagowanie Miasta na uroczystości, całoroczną obsługę fontanny płynącej w Parku Miejskim, konserwację Potoku Bielawica, usunięcie karpiny po dwóch ściętych drzewach w Parku Miejskim, przygotowanie i przeprowadzenie postępowań o udzielenie zamówień publicznych na zakup energii elektrycznej na potrzeby punktów poboru energii w obiektach użyteczności publicznej oraz oświetlenia publicznego w 2023 r. – 9.889,95 zł.

W ramach obowiązujących umów Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o., w okresie wegetacyjnym (tj. od 1 maja do 31 października), zajmował się:

- konserwacją zieleni miejskiej w tym Parku Miejskiego tj. – koszenie traw i chwastów z terenów o powierzchni ok. 41 ha, sprzątanie, zmiatanie i usuwanie różnego rodzaju zanieczyszczeń, oczyszczanie i skardowanie obrzeży chodnikowych, cięcia, formowanie żywopłotów, grabienie, zmiatanie i wywożenie liści, ustawianie i opróżnianie kontenerów na odpady oraz na tzw. Cegielni i przy różnie w okolicach Leśnego Dworku – 960.000,00 zł;
- sadzeniem i pielęgnacją kwiatów sezonowych na terenie Miasta m.in. begonii wiecznie kwitnących, pelargonii wiszących oraz chryzantem oraz do ich podlewaniem, nawożeniem, odchwaszczaniem, likwidacją nasadzeń na koniec okresu wegetacyjnego – 108.000,00 zł.

W 2023 r. kwotę 48.900,00 zł przeznaczono na dotacje celowe na rzecz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska dla:

- Polskiego Związku Działkowców Stowarzyszenia Ogrodowego w Warszawie Rodzinnego Ogrodu Działkowego im. Stanisława Staszica w Bielawie, ul. Wojska Polskiego 18A – 25.000,00 zł na zadanie pn. „Drugi etap elektryfikacji ogrodów działkowych przy ul. Wojska Polskiego”;
- Polskiego Związku Działkowców Stowarzyszenia Ogrodowego w Warszawie Rodzinnego Ogrodu Działkowego im. Władysława Sikorskiego w Bielawie, ul. Władysława Sikorskiego 10 – 5.600,00 zł na zadanie pn. „Wymiana na terenie ROD w budynku działkowca przy ul. Władysława Sikorskiego 10 drzwi wewnętrznych oraz zakup i montaż okapu gastronomicznego”;
- Polskiego Związku Działkowców Stowarzyszenia Ogrodowego w Warszawie Rodzinnego Ogrodu Działkowego „WOLNOŚĆ” w Bielawie, ul. Sportowa 1A– 7.800,00 zł na zadanie pn. „Wymiana bramy wjazdowej na terenie ROD oraz schodów wejściowych do domu działkowca przy ul. Sportowej”;
- Polskiego Związku Działkowców Stowarzyszenia Ogrodowego w Warszawie Rodzinnego Ogrodu Działkowego im. Mikołaja Reja w Bielawie, ul. Rolna 13 – 10.500,00 zł na zadanie pn. „Zainstalowanie na terenie ROD zewnętrznych gablot informacyjnych oraz zakup kosiarki paliwowej”.

W ramach wydatków inwestycyjnych w obszarze gospodarki komunalnej i ochrony środowiska zrealizowano m.in.:

- zakup udziałów w Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. na realizację projektu pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno–ściekowej na terenie gmin powiatu dzierzoniowskiego etap I”. W ramach zadania Gmina Bielawa objęła 204 udziały w spółce Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. – 102.000,00 zł;
- zakup udziałów w Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. na realizację projektu pn. „Przebudowa sieci wodociągowej w ul. Słowiańskiej, ul. Fryderyka Chopina i ul. Wysokiej w Bielawie”. W ramach zadania Gmina Bielawa objęła 800 udziałów w spółce Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. – 400.000,00 zł;

- ograniczenie niskiej emisji polegającej na zmianie systemu ogrzewania w lokalach lub budynkach mieszkalnych – 50.481,71 zł;
- w ramach zadania inwestycyjnego pn. Ciepłe Mieszkanie, realizowany jest ogólnopolski program Priorytetowy Ciepłe Mieszkanie, ze środków udostępnionych Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Wysokość wypłaconej dotacji odnosi się do 15 właścicieli mieszkań, którzy w ramach zawartych z Gminą umów rozliczyli się w II i III kwartale 2023r. – 148.861,60 zł;
- wykonano energooszczędne oświetlenie uliczne na terenie Powiatu Dzierżoniowskiego – 57.133,09 zł ze środków własnych oraz 436.798,28 zł z Regionalnego Programu Województwa Dolnośląskiego 2014–2020;
- przygotowano dokumentację do projektów finansowanych ze środków zewnętrznych (II etap) – 15.022,04 zł;
- zbudowano dojścia do budynku przy ul. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego 1 – 18.713,96 zł;
- przygotowano dokumentację dotyczącą aplikowania o dofinansowanie ze środków zewnętrznych – 51.215,70 zł.

16.2. Realizacja programów

16.2.1. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Gminy Bielawa na lata 2015–2032

W 2023 r. Związek Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego „ZGPD–7” kontynuował realizację programu usuwania azbestu na terenie gmin członkowskich. W ramach zadania właściciele nieruchomości, którzy złożyli kompletne wnioski o dofinansowanie do Związku Gmin, uzyskali pomoc w postaci pokrycia kosztów demontażu i utylizacji azbestu. W 2023 r. z terenu Związku Gmin usunięto 72,06 tony płyt azbestowo–cementowych, w tym:

- z terenu Gminy Dzierżoniów – z 6 nieruchomości o wadze 29,54 tony,
- z terenu Gminy Niemcza – z 14 nieruchomości o wadze 33,34 tony,
- z terenu Gminy Bielawa – z 2 nieruchomości o wadze 3,2 tony,
- z terenu Gminy Pieszycy – z 1 nieruchomości o wadze 3,26 tony,
- z terenu Gminy Piława Górna – z 2 nieruchomości o wadze 2,72 tony.

Realizacja zadania była możliwa dzięki dotacji na usuwanie azbestu, którą Związek Gmin Powiatu Dzierżoniowskiego ZGPD–7 pozyskał z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu w kwocie 36.878,10 zł. Łącznie z wkładem własnym Związku Gmin, na usuwanie azbestu w 2023 r. zostało przeznaczonych 74.598,87 zł.

Tabela 38. Dane o wyrobach zawierających azbest na terenie Gminy Bielawa w 2023 r.

Rodzaj wyrobu zawierającego azbest	zinventaryzowane (t)			unieszkodliwione (t)			pozostałe do unieszkodliwienia (t)		
	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
Płyty azbestowo–cementowe płaskie stosowane w budownictwie	17,8	8,6	9,2	14,1	8,6	5,5	3,8	0	3,8
Płyty azbestowe–cementowe faliste dla budownictwa	68,4	68,4	0	36,6	36,6	0	31,8	31,8	0
Rury i złącza azbestowo–cementowe do usunięcia	17,0	0	17,0	17,0	0	17,0	0	0	0

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Referat Ochrony Środowiska

16.3. Założenia do Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Bielawa

W 2022 r. Gmina Bielawa opracowała i wyłożyła do publicznej wiadomości projekt aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Bielawa, a następnie uzyskała wszystkie wymagane opinie. Ostatecznie 24 stycznia 2023 r. Uchwałą nr LXVII/609/2023 Rady Miejskiej Bielawy przyjęto aktualizację założeń do planu. Wynika z niej, że przedsiębiorstwa dostarczające nośniki energetyczne zapewniają w chwili obecnej dostawę tych mediów na poziomie zabezpieczającym potrzeby Gminy Bielawa i nie jest konieczne opracowanie przez Gminę planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

Trendy społeczno-gospodarcze stanowiły podstawę do wyznaczenia trzech scenariuszy rozwoju Gminy Bielawa do 2035 r.: pasywnego, umiarkowanego oraz aktywnego. Na potrzeby opracowania „Aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” najbardziej prawdopodobny w rozwoju wydawał się scenariusz umiarkowany. W związku z przewidywanym rozwojem mieszkalnictwa i podmiotów gospodarczych następuje wzrost zapotrzebowania na nośniki energetyczne na terenie Gminy do 2035 r. Przyrost zapotrzebowania na nośniki energetyczne wynikający z chłonności z terenów wyznaczonych w istniejących i planowanych do opracowania planach miejscowych oszacowano na poziomie:

- potrzeby grzewcze dla nowych terenów wyniosą – 22,3 TJ,
- zapotrzebowanie na moc grzewczą dla nowych terenów wyniesie – 4,6 MW,
- zapotrzebowanie na energię elektryczną – 6,5 GWh,
- zapotrzebowanie mocy energii elektrycznej – 3,1 MW.

W bilansie nośników energii Gminy Bielawa najistotniejszym paliwem pierwotnym jest węgiel kamienny zużywany w kotłowniach w budownictwie indywidualnym, w systemach etażowych z piecami kaflowymi w budownictwie wielorodzinnym oraz do produkcji ciepła sieciowego w kotłowni Spółdzielni Mieszkaniowej.

Odbiorcami energii na terenie Gminy jest głównie sektor mieszkaniowy (67 % udziału w rynku energii), w następnej kolejności sektor handlu, usług, przedsiębiorstw produkcyjnych (28,5 %). System gazowniczy zaspokaja potrzeby dotychczasowych odbiorców gazu ziemnego na terenie Gminy. Obecnie dostęp do gazu ziemnego, sieciowego posiada około 97 % mieszkańców Miasta. Gaz wykorzystywany jest głównie do celów bytowych i przygotowania ciepłej wody, ale również grzewczych. Rezerwy istniejących stacji redukcyjno-pomiarowych I stopnia pozwalają na nowe podłączenia do systemu w zakresie jego zasięgu oraz zwiększenie liczby odbiorców na cele bytowe, grzewcze oraz technologiczne. Sieć podwyższonego średniego ciśnienia wymaga modernizacji. System elektroenergetyczny zaspokaja potrzeby wszystkich dotychczasowych odbiorców energii elektrycznej. Dostawy energii elektrycznej dla Gminy pochodzą z krajowego systemu elektroenergetycznego. Przyłączenie nowych odbiorców o znaczącym zużyciu energii elektrycznej związane będzie z koniecznością rozbudowy infrastruktury średniego i niskiego napięcia. W systemie elektroenergetycznym na terenie Gminy występują drobni wytwórcy energii elektrycznej, produkujący na potrzeby własne.

Na terenie Miasta, działa system ciepłowniczy prowadzony przez Spółdzielnię Mieszkaniową (producent i sprzedawca ciepła) oraz BARL Sp. z o.o. (spółka zajmująca się dystrybucją i sprzedażą ciepła, właściciel sieci ciepłowniczej). Źródłem ciepła dla systemu jest kotłownia, której właścicielem jest Spółdzielnia Mieszkaniowa. Istniejący system ciepłowniczy zaspokaja potrzeby odbiorców w zakresie centralnego ogrzewania i przygotowania ciepłej wody użytkowej, głównie dla sektora mieszkaniowego. Łączna moc zmówiona ciepła sieciowego wynosi obecnie

ok. 16,3 MW. System ciepłowniczy jest po gruntownych modernizacjach. Moc w istniejącym źródle ciepła jest na poziomie mocy zamówionej. W przypadku dalszego rozwoju systemu ciepłowniczego konieczna może być inwestycja w dodatkowe źródła ciepła.

16.4. Wieloletni Plan Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych dla Gminy Bielawa na lata 2022–2025 w 2023 r.

Realizacja Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych dla Gminy Bielawa na lata 2022–2025 w 2023 r. polegała zarówno na wykonywaniu bieżących remontów istniejącej infrastruktury technicznej, jak i budowie nowej.

Tabela 39. Realizacja wykonania Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych dla Gminy Bielawa na lata 2022–2025 w 2023 r.

Przedsięwzięcie	WPRiMUWiUK	Wykonanie	Wyszczególnienie
Projekt pn. „Budowa instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej gmin powiatu dzierzoniowskiego, Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. oraz Zakładu Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Łagiewnikach”, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego			
Budowa instalacji fotowoltaicznych na obiektach WiK Sp. z o.o. w Dzierżonowie	133.325,00	587.079,69	Zadanie zrealizowane w ramach projektu pn. „Budowa instalacji fotowoltaicznych na obiektach użyteczności publicznej gmin powiatu dzierzoniowskiego, Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. oraz Zakładu Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Łagiewnikach”, ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014–2020.
Pozostałe przedsięwzięcia rozwojowo–modernizacyjne			
Modernizacja węzła krat wraz z budową wiaty na oczyszczalni ścieków w Bielawie	157.311,00	0,00	Z uwagi na brak możliwości pozyskania środków unijnych w ramach Programu Operacyjnego Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021–2027 (działanie FENX.01.03 Gospodarka wodno-ściekowa) zadanie nie weszło w zakres rzeczowy projektu pn. „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gmin powiatu dzierzoniowskiego – etap III”, zgłoszonego przez Spółkę do dofinansowania. Szukamy nowych możliwości finansowania zadania.
Rozbudowa i modernizacja sieci wod.–kan. wraz z przyłączami do budynków w obrębie pasa drogowego, w tym: ul. Mikołaja Kopernika (w trakcie przebudowy drogi przez UM realizacja I etapu w 2023 r. a II etapu w 2024 r. – kwota 200.000,00 zł ul. Stefana Żeromskiego (w trakcie przebudowy drogi przez UM realizacja I etapu w 2023 r. a II etapu w 2024 r. – kwota 1.000.000,00 zł ul. Henryka Sienkiewicza (w trakcie przebudowy drogi przez UM realizacja I etapu w 2023 r. a II etapu w 2024 r. – kwota 100.000,00 zł Plac Wolności, ul. Wolności (w 2023 r. Spółka opracowuje dokumentację, w 2024 r. i 2025 r. realizacja wykonania sieci) – kwota 25.000,00 zł ul. 3 Maja (w 2023 r. Spółka opracowuje dokumentację, w 2024 r. realizacja wykonania sieci) – kwota 10.000,00 zł ul. Wysoka, ul. kmdr Stefana Frankowskiego	1.360.000,00	1.650.497,41	Wykonano budowę odcinka sieci wodociągowej z rur PE \varnothing 110 mm o łącznej długości 581,70 mb, \varnothing 90 mm o łącznej długości 32,90 mb, przepięcie 21 szt. przyłączy wodociągowych w granicach pasa ruchu drogowego o łącznej długości 203,40 mb w ul. Witolda Pileckiego. Wykonano budowę odcinka sieci wodociągowej z rur PE \varnothing 160 mm o łącznej długości 273,25 mb, \varnothing 110 mm o łącznej długości 120,45 mb, \varnothing 90 mm o łącznej długości 3,70 mb, przepiętych przyłączy wod. \varnothing 63, 50, 40 mm o łącznej długości 26,24 mb, zamontowano 4 hydranty w ul. Stefana Żeromskiego, budowę odcinka sieci wodociągowej z rur PE \varnothing 160 mm o łącznej długości 96,95 mb, \varnothing 90 mm o łącznej długości 2,25 mb, przepiętych przyłączy wod. \varnothing 63 mm o łącznej długości 0,60 mb, zamontowano 1 hydrant na wysokości dz. nr 705/4 O/Północ w ul. Przedwiośnia oraz wykonano budowę odcinka sieci wodociągowej z rur PE \varnothing 225 mm o łącznej długości 24,72 mb w ul. Wolności. Wykonano budowę odcinka sieci wodociągowej \varnothing 160 z rur PE o łącznej długości 664,59 mb, \varnothing 110 z rur PE o łącznej długości 61,32 mb, \varnothing 90 z rur PE o łącznej długości 28,18 mb, przepięcie 32 szt. przyłączy wodociągowych w granicach pasa ruchu drogowego o łącznej długości 150,03 mb, zamontowano 5 szt. hydrantów nadziemnych oraz 2 szt. hydrantów podziemnych przy ul. kmdr Stefana Frankowskiego. Wykonano budowę odcinka sieci wodociągowej \varnothing 110 z rur PE

Raport o stanie Miasta Bielawa za 2023

(w 2023 r. Spółka opracuje dokumentację a w 2024 i 2025 r. zrealizuje wykonanie tej sieci) – kwota 25.000,00 zł			o łącznej długości 28,55 mb oraz przepięcie 1 szt. przyłącza wodociągowego w granicach pasa ruchu drogowego o łącznej długości 1,14 mb przy ul. Bolesława Chrobrego. Wykonano budowę odcinka sieci wodociągowej z rur PE ø 160 mm o łącznej długości 184,10 mb, ø 110 mm o łącznej długości 2,20 mb w ul. Wysokiej. Wykonano budowę 1 szt. hydrantu DN 80. Opracowano dokumentację projektową na budowę sieci wodociągowej w ul. Piastowskiej, Mikołaja Kopernika, Wolności, Kasztanowej i Bankowej.
RAZEM	1.650.636,00	2.237.577,10	
Ponadto wykonano nw. zadania inwestycyjne:			
Rozbudowa SUW Ostroszowice o proces ultrafiltracji – I etap.	0,00	9.900,00	Opracowano dokumentację projektową na termomodernizację budynku pompowni.
Włączenie do systemu SCADA nw. obiektów: SUW Bielawa (Bester) ze zbiornikiem i studnią w Bielawie na ul. 1 Maja, SUW Józefówek ze zbiornikiem i studnią, SUW Góry Sowie ze zbiornikiem, Studnia Głębinowa przy ul. Władysława Sikorskiego w Bielawie wraz z modernizacją bazy WiK Sp. z o.o. w Dzierżonowie	0,00	439.015,88	Zadanie zrealizowane i odebrane.
Modernizacja oczyszczalni ścieków w Bielawie w zakresie: a) Budowy automatycznej stacji zlewnej ścieków dowożonych – realizacja II etapu. b) Budowy instalacji przyjmowania zanieczyszczeń z czyszczenia kanalizacji deszczowej i sanitarnej i likwidacji poletek ociekowych (osadowych) i budowa zadaszonych boksów na odpady wytwarzanych w procesie oczyszczania ścieków oraz budowa pompowni ścieków bytowych – w zakresie opracowania dokumentacji.	0,00	984.844,17	Zadanie zrealizowane i odebrane. Wykonano budowę stacji zlewnej oraz przebudowę zjazdu i placu manewrowego. Wykonano budowę nowej szafy zasilająco-sterującej zgarniacza pompowego piasku. Zamontowano i uruchomiono macerator sitowo-nożowego wraz z wykonaniem rurociągu omijającego osadu recyrkulowanego i niezbędnej infrastruktury technicznej.
Modernizacja przepompowni ścieków w Bielawie ul. Piławska 23, ul. Piławska 34, ul. Wodna w zakresie opracowania dokumentacji.	0,00	6.750,00	Opracowano koncepcje modernizacji przepompowni.
Zakup środków trwałych wykorzystywanych w procesach uzdatniania wody i oczyszczania ścieków, w tym m.in.: – oprogramowanie i sprzęt komputerowy; – elektronarzędzia, falowniki na przepompownię, pompy ściekowe, aparaty do nawiercania, pompy dla potrzeb SUW, przerywacz przepływu do rur, zgrzewarka elektrooporowa, niwelator, lampy oświetleniowe, itp. – zakup wodomierzy, – odpłatne przejęcie sieci wodociągowej w ul. Wojska Polskiego i sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Wodnej.	0,00	316.867,58	Koszty zakupów zostały podzielono procentowo na wszystkie Gminy.
RAZEM	0,00	1.757.377,63	
ŁĄCZNIE	1.650.636,00	3.994.954,73	

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Referat Infrastruktury Technicznej

16.5. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w 2023 r.

W 2023 r. Gmina Bielawa przeprowadziła konkurs na wyłonienie podmiotu, który ma zapewnić opiekę bezdomnym zwierzętom i zapewnić im miejsca w schronisku dla zwierząt w 2023 r. W jego wyniku wyłoniono Stowarzyszenie Przyjaciół Zwierząt „AZYL” z siedzibą w Dzierżoniowie przy ul. Brzegowej 151, które m.in. prowadzi schronisko dla psów. Zadanie obejmowało w szczególności: całodobowe odławianie bezdomnych psów z terenu Miasta i umieszczanie ich w schronisku, prowadzenie działań na rzecz adopcji zwierząt, prowadzenie ewidencji psów przyjmowanych do schroniska, oddawanych do adopcji oraz zgonów psów, uśpienie psów, całodobowe odławianie kotów wymagających opieki weterynaryjnej i umieszczanie ich w schronisku, prowadzenie sterylizacji/kastracji kotów wolno żyjących, prowadzenie sterylizacji suczek i sterylizacji kotów posiadających właścicieli.

W 2023 r. zapewniono miejsca w schronisku dla 41 psów i kotów, wysterylizowano/wykastrowano 44 zwierząt, a na dokarmianie wolno żyjących kotów zużyto 210 kg karmy.

Tabela 40. Realizacja Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Bielawa w 2023 r.

Nazwa	2023
Ilość karmy zakupionej z przeznaczeniem na dokarmianie wolno żyjących kotów (kg)	210
Liczba zwierząt wysterylizowanych/wykastrowanych (szt.)	44
Liczba zwierząt dzikich z wypadków i chorych, którym udzielono opieki (szt.)	8
Liczba zwierząt oznakowanych elektronicznie (szt.)	47
Liczba zwierząt, którym zapewniono miejsce w schronisku (szt.)	41

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Referat Ochrony Środowiska

Na opiekę nad zwierzętami bezdomnymi wydano łącznie 230.348,44 zł, z czego najwięcej na zapewnienie im miejsca w schronisku (212.500,00 zł). Sterylizacja i kastracja wolno żyjących kotów kosztowała Gminę 2.135,00 zł. Dla kotów wolno żyjących zakupiono 210 kg karmy (1.843,44 zł). Za udzielenie pomocy weterynaryjnej rannym zwierzętom: 2 sarnom, 3 jeżykom, lisowi, bocianowi, dzięciołowi oraz 6.100,00 zł.

Tabela 41. Wydatki w ramach Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Bielawa w 2023 r.

Rodzaj działania	zł
Dokarmianie wolno żyjących kotów	1.843,44
Steryliczacja i kastracja wolno żyjących kotów	2.135,00
Umieszczenie 3 kotów w schronisku dla bezdomnych zwierząt	7.500,00
Opieka nad zwierzętami dzikimi z wypadków i chorymi	6.100,00
Elektroniczne oznakowanie psów	270,00
Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom i zapewnienie im miejsca w schronisku dla zwierząt przy ul. Brzegowej 151 w Dzierżoniowie	212.500,00

Źródło: Urząd Miejski w Bielawie – Referat Ochrony Środowiska

17. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

WYDATKI ZREALIZOWANE W RAMACH KULTURY I OCHRONY DZIEDZICTWA NARODOWEGO w 2023 r.

plan **3.343.280** zł
wykonanie **3.338.976,83** zł
+ 14,6 % do roku 2022

Na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w 2023 r. wydatkowano 3.338.976,83 zł czyli 1.72 % ogółu wydatków Gminy. Środki te przeznaczono na:

- działalność kulturalną Miejskiego Ośrodka Kultury i Sztuki – 1.695.00,00 zł,
- działalność w zakresie czytelnictwa Miejskiej Biblioteki Publicznej – 1.363.000,00 zł,
- ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami – 52.000,00 zł,
- na realizację zadań publicznych przez stowarzyszenia i fundacje – 141.399,00 zł,
- pozostałą działalność w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego – 64.800,00 zł.

17.1. Miejska Biblioteka Publiczna

W 2023 r. w Gminie Bielawa zrealizowano szereg działań o charakterze kulturalnym. W niektórych z nich udało się osiągnąć wyniki sprzed pandemii, zarówno w zakresie frekwencyjnym, jak i finansowym. W organizację przedsięwzięć włączyły się głównie Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki oraz Miejska Biblioteka Publiczna.

Tabela 42. Działania w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zrealizowane w 2023 r.

Nazwa	Termin	Krótki opis
Ferie w Bibliotece	13–26 lutego	Zajęcia feryjne w ramach akcji „Ferie ze Sztuką” dla dzieci i młodzieży: gry planszowe, Feryjna Szkołka Mahjonga, gry na konsoli XBOX, zajęcia origami.
Drzwi Otwarte – Ferie w Muzeum	13–26 lutego	Dział Regionalno–Badawczy MBP udostępnił bezpłatnie swoje zbiory wszystkim chętnym.
Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki	6 marca	Spotkanie bibliotecznego klubu miało wyjątkową oprawę, z okazji Dnia Kobiet goszczono Osobowość Roku 2022 Powiatu Dzierżoniowskiego w kategorii kultura plebiscytu Gazety Wrocławskiej – Miguela Fonsecę oraz znanego bielawskiego muzyka – Mariusza Kajrysa.
Występy Teatryku „Kukielkowo”	20–23 marca	Cykl spektakli pt. "Krecik i telewizja" oglądały dzieci z klas pierwszych szkół podstawowych: Szkoły Podstawowej nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi, Ekologicznej Szkoły Podstawowej nr 7 im. Juliana Tuwima oraz Szkoły Podstawowej nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Olimpijczyków Polskich.
Spotkanie z Marcinem Długopolskim	28 marca	O trwającej trzy lata podróży –Rowerem przez świat Marcin Długopolski opowiadał uczniom klasy 7a z Ekologicznej Szkoły Podstawowej nr 7 im. Juliana Tuwima w Bielawie oraz czytelnikom biblioteki.
Spotkanie z Panem Poetą	3 kwietnia	Lubiany autor, Pan Poeta, spotkał się z Żabkami i Sówkami z Przedszkola Publicznego z Oddziałami Integracyjnymi prowadzonego przez Zgromadzenie Sióstr Augustianek oraz z Delfinkami z Przedszkola Publicznego nr 3.

Wernisaż prac Alicji Grzędziel „Z pasją za pan brat”	19 kwietnia	Wernisaż prac niezwykle uzdolnionej bielawianki, wykonanych różnymi technikami, prace zostały czasowo wyeksponowane w przestrzeni bibliotecznej.
Spotkanie z Adamem Lizakowskim	17 kwietnia	Adam Lizakowski promował najnowszy tomik poezji pt.: "Pieszyczka księga umarłych".
Akcja „Żonkile”	19 kwietnia	Biblioteka, wraz z wychowawcą i uczniami klasy Vc Ekologicznej Szkoły Podstawowej nr 7 im. Juliana Tuwima w Bielawie, wzięła udział w akcji "Żonkile", upamiętniającej rocznicę wybuchu powstania w getcie warszawskim. Włączając się w obchody organizowane od 11 lat przez Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN.
XX Edycja Tygodnia Bibliotek „Moja, Twoja, Nasza – Biblioteka”	8–15 maja	W ramach obchodów Tygodnia Bibliotek odbyły się m.in.: wystawa prac dzieci ze Żłobka Publicznego w Bielawie, spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki, podczas którego wspólnie stworzono plakat towarzyszący obchodom Tygodnia Bibliotek, promocja tomiku poezji Bronisława Grzędziela pt. "Przez smutek do radości", premiera on-line drugiego tegorocznego tomiku "Enneady" autorstwa Bogdana Nowickiego oraz warsztaty poetycko-plastyczne z panem Sławomirem Gołombiowskim, w których uczestniczyli uczniowie z Ekologicznej Szkoły Podstawowej nr 7 im. Juliana Tuwima.
Wystawę fotografii Tadeusza Łazowskiego	22 maja	Wystawa unikatowych fotografii Tadeusza Łazowskiego, Honorowego Członka Stowarzyszenia Towarzystwo Przyjaciół Bielawy, z okazji 50-lecia Jeziora Bielawskiego.
XXII Ogólnopolski Tydzień Czytania Dzieciom pod hasłem „Książka jest jak ogród”.	5 czerwca	w ramach XXII Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom odbyło się „Parkowe Czytanie” dla przedszkolaków z Ekologicznego Przedszkola Niepublicznego w Bielawie (grupy Ananasy, Mrówki) oraz Przedszkola Publicznego nr 3 w Bielawie (grupy Kotki, Zajączki).
Konkurs fotograficzny „Wiem, co czytasz tego lata!”	wakacje 2023	Promocja biblioteki i czytelnictwa poprzez konkurs na wakacyjne zdjęcie przedstawiające nietypowe miejsce do czytania.
Wakacje w Bibliotece 2023	wakacje 2023	Na warsztatach "Moje wymarzone wakacje!", prowadzonych przez Annę Ząbek,, dzieci tworzyły pamiątnik z pracą plastyczną, poznały sztukę kaligrafii, wykonały prace plastyczne za pomocą embossingu i scrapbookingu, oraz nauczyły się obsługi plotera Brother i programu graficznego scanncut. Podczas warsztatów "Wakacyjna Dawka Wiedzy! – Odlotowe Warsztaty Profilaktyczno-Naukowe" prowadzonych przez firmę Mini Naukowiec z Ząbkowic Śląskich, uczestnicy mieli okazję poznać m.in.: tajemnice suchego lodu i polimerów, odkryć sekrety kuchni molekularnej oraz zastanowić się nad pytaniem, czy woda ma skórę.
Międzypokoleniowy Konkurs Plastyczny Dla Seniorów „Drzewo genealogiczne mojej rodziny”	wakacje 2023	Konkurs plastyczny dla seniorów, mający na celu integrację i aktywizację tej grupy społecznej, wspierał wzmocnienie poczucia przynależności społecznej oraz budował więzi międzyludzkie.
Narodowe Czytanie w Bielawie	8 września	Bibliotekarki oraz seniorzy z Dziennego Domu Senior+ i Klubu Senior+ z Zespołu Ośrodków Wsparcia wzięli udział w wspólnym czytaniu fragmentów książki „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej. Wydarzenie odbyło się przy fontannie na Jeziorze Bielawskim.

Europejskie Dni Dziedzictwa	13–27 września	Dział Regionalno–Badawczy przygotował wystawę fotografii zatytułowaną "Dziedzictwo bielawskich włókienników".
Spotkanie z Agnieszką Ciszewską	20 września	Spotkanie z Agnieszką Ciszewską: Odkrywanie Zanzibaru. Opowieści o wielkich sercach i wielkich marzeniach odbyło się w ramach DKK.
Wernisaż wystawy prac Aleksandry Krakowiak „Emocje”	25 września	Unikalne szkice i obrazy młodej artystki, związanej z biblioteką, ukazują jej spojrzenie na ludzką duszę i ciało.
Noc Bibliotek: Absurd nie czyta! Obchody Dnia Gier Planszowych	6 października	W ramach wydarzenia "Noc Bibliotek: Absurd nie czytać!" przewidziano wiele atrakcji, m.in.: absurdalne godziny otwarcia (od godziny 18 do północy), kiermasz książek używanych, wspólne tworzenie obrazu ukazującego absurdu codzienności, wystawa absurdalnych książek, obchody Dnia Gier Planszowych, akcja "Podziel się książkami", oraz wystawa "Emocje" Aleksandry Krakowiak.
Promocja publikacji wydawnictwa Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bielawie	14 grudnia	Promocję rocznika miejskiego "Bibliotheca Bielaviana 2022" oraz promocja tomiku pokonkursowego XII Konkursu Literackiego na Utwór Inspirowany Fotografiami Bielawy.

Źródło: Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki w Bielawie oraz Miejska Biblioteka Publiczna w Bielawie

Zlecono również realizację 10 zadań publicznych o łącznej wartości 141.399,25 zł, których celem były różnego rodzaju działania kulturalne skierowane do mieszkańców Bielawy:

- Sudeckiej Agencji Artystycznej „SART” w Bielawie – 18.700,00 zł na zadanie pn. „Utrzymanie tradycji orkiestry dętej;
- Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów Zarządu Rejonowego w Bielawie – 25.000,00 zł na zadanie pn. „Z seniorami jest wesoło”;
- Towarzystwa Przyjaciół Bielawy w Bielawie – 7.819,25 zł na zadanie pn. „Spotkania z historią i krajobrazami Bielawy”;
- Polskiego Związku Niewidomych Okręgu Dolnośląskiego w Bielawie – 7.380,00 zł na zadanie pn. „Niewidomi są wśród nas”;
- Stowarzyszenia POLONEZIAKI – Tradycja i Współczesność w Bielawie – 40.000,00 zł na zadanie pn. „Poloneziaki 2023”;
- Stowarzyszenia Edukacji Artystycznej „FART” w Bielawie – 16.500,00 zł na zadanie pn. „Czas dla nas, czas dla kultury”;
- Stowarzyszenia Edukacji Artystycznej „FART” w Bielawie – 2.000,00 zł na zadanie pn. „Udział w 50 Międzynarodowym Harcerskim Festiwalu Kultury Młodzieży Szkolnej”;
- Stowarzyszenia Edukacji Artystycznej „FART” w Bielawie – 9.000,00 zł na zadanie pn. „Koncert 6 XI „NIE PYTAJ MNIE...” w ramach obchodów 11–listopada”;
- ZHP Chorałwi Dolnośląskiej z siedzibą we Wrocławiu – 5.000,00 zł na zadanie pn. „Jesienny Rajd Hufca”.
- Forum Dialogu Między Kulturami w Dzierżonowie 10.000,00 zł na zadanie pn. „Cyfrowe Archiwum Bielawy – zebranie i opracowanie materiałów wspomnieniowych i ikonograficznych”.

Miejska Biblioteka Publiczna w 2023 r. zarejestrowała **2.537** czytelników, którzy odwiedzili placówkę **25.960** razy i wypożyczyli **78.540** pozycji (w tym 3199 pozycji z kategorii zbiory specjalne). Biblioteka zakupiła **2.088** nowych książek i **569** multimediiów. Nieustającą popularnością cieszyła się usługa bezpłatnego dostępu dla czytelników do bazy e–booków i audiobooków Legimi. Uczestnictwo Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bielawie w projekcie „Legimi na Dolnym Śląsku” umożliwiła czytelnikom dostęp do ponad 140.000 pozycji. W związku z rosnącym zapotrzebowaniem na wykorzystanie przez czytelników kodów Legimi, biblioteka wydała w 2023 r. na ten cel 16.000,00 zł. Powyższa inwestycja umożliwiła placówce wnioskowanie o wyższe niż dotychczas dofinansowanie w ramach programu „Narodowy Program Rozwoju

Czytelnictwa 2.0 na lata 2021–2025”. W ramach dotacji celowej na zakup nowości wydawniczych w 2023 r. przyznano 38.000,00 zł (o 9.000,00 zł więcej niż w 2022 r.).

Tabela 43. Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bielawie w 2023 r.

Księgozbiór	
Stan księgozbioru w dniu 31.12.2023 r.	72.210
Kwota wydatkowana na materiały biblioteczne (w zł)	90.053,00
w tym książki	57.770
w tym czasopisma	1.053
w tym zbiory specjalne	15.230
w tym zbiory elektroniczne online	16.000
Czytelnictwo	
Liczba użytkowników zarejestrowanych w bibliotece	2.537
Liczba czytelników aktywnie wypożyczających	2.302
Liczba wypożyczeń	78.540
w tym księgozbioru	75.302
w tym zbiorów specjalnych	3.199
Liczba odwiedzin w bibliotece	25.960

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Bielawie

Dział Dziecięco–Młodzieżowy współpracuje ze wszystkimi bielawskimi przedszkolami i szkołami organizując tematyczne lekcje biblioteczne, konkursy plastyczne, czytanie książek, przedstawienia bibliotecznego Teatryku „Kukiełkowo”. Bierze także od lat z powodzeniem udział w ogólnopolskiej kampanii „Mała książka–wielki człowiek”. W 2023 r. Dział wziął udział w ogólnopolskim wyzwaniu Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 „Książka – stosuj codziennie” oraz w akcji „Książkowy NieKalendarz”. Wraz z pozostałymi działami biblioteki aktywnie uczestniczył w organizacji Ferii ze Sztuką (we współpracy z MOKiS) oraz Wakacji w bibliotece. Dodatkowo w 2023 r. Dział Dziecięco–Młodzieżowy prowadził on–line’ową akcję czytelniczną pod tytułem „Ilustratorzy i projektanci książek dla dzieci” oraz akcję „Książki na temat”.

Dział Regionalno–Badawczy prowadzi działania służące promowaniu i przybliżaniu wiedzy o naszym mieście i regionie. W 2023 r. Dział ten odwiedziły 1.062 osoby. Kontynuowano również cykl „Wędrówek Ulicami Miasta”. Prowadzono cykliczne Lekcje Muzealne „w terenie” we współpracy z Klubem Senior+ Zespołu Ośrodków Wsparcia. 15 września 2023 r. Dział Regionalno–Badawczy gościł Christiana Dieriga – potomka założyciela imperium włókienniczego w Bielawie. W ramach Europejskich Dni Dziedzictwa Dział zorganizował wystawę „Dziedzictwo bielawskich włókienników”.

17.2. Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki

Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki w Bielawie działa od 1 stycznia 2002 r. jako gminna instytucja kultury powołana Uchwałą nr XXIX/234/2000 Rady Miejskiej Bielawy z dnia 15 grudnia 2000 r. W ramach swojej działalności statutowej w oparciu o dotację podmiotową, uzyskane przychody z działalności oraz stan środków pieniężnych z 2022 r., które można przeznaczyć na realizację zadań statutowych w następnym roku budżetowym. Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki w 2023 r. zrealizował koszty w wysokości 2.541.288,21 zł.

W 2023 r. uzyskał łączne przychody w wysokości 793.329,19 zł z czego kwotę 445.712,76 zł stanowiły przychody z działalności kulturalnej, kwotę 219.690,09 zł stanowiły przychody z działalności gospodarczej, a kwotę 127.926,34 zł stanowiły pozostałe przychody operacyjne.

Tabela 44. Realizacja przychodów uzyskanych przez Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki wg źródeł pochodzenia w 2023 r.

Rodzaj przychodu	zł
Działalność kulturalna	
Sprzedż biletów do kina	161.863,70
Wpływy z imprez kulturalnych	268.883,83
Wpływy z akredytacji i sekcji zainteresowań	14.965,23
Działalność gospodarcza	
Plakatowanie afiszy	10.591,37
Wynajem sali i sprzętu, obsługa techniczna imprez	193.350,61
Usługi reklamowe, wynajem powierzchni handlowych na imprezach	15.748,11
Pozostałe przychody operacyjne	
Darowizny pieniężne	6.055,00
Inne przychody	121.871,34
RAZEM	793.329,19

Źródło: Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki w Bielawie

Tabela 45. Wykaz najważniejszych wydarzeń w 2023 r.

Nazwa	Termin	Krótki opis
Koncert i musical „It’s my Party”	27 stycznia	W Teatrze Robotniczym w ramach Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy odbył się koncert i musical w wykonaniu podopiecznych Spółdzielczego Centrum Kultury w Bielawie, przy którym działa sztab WOŚP-u.
31. finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy	29 stycznia	Przez cały dzień do Teatru Robotniczego wolontariusze przynosili puszkę z pieniędzmi przeznaczonymi na szczytne cele. Na scenie zaprezentowali się bielawscy artyści m.in.: Czerwona Jarzębina, Sekcja wokalna Miejskiego Ośrodka Kultury i Sztuki, Studio Piosenki i Tańca FART, BWA Breakers, Poloneziaki SCK SM Bielawa oraz Kapela Podwórkowa. Tradycją wydarzenia są licytacje różnego rodzaju nagród np. fotel Burmistrza Bielawy, który dawał możliwość sprawowania władzy w mieście przez jeden, dowolnie wybrany dzień.
Karnawałowa Gala Operetkowa	5 lutego	Joanna Horodko z Lucyną Białas oraz Tomaszem Janczakiem, przy akompaniamencie pianistki Katarzyny Neugebauer zaprezentowali znane, klasyczne pieśni operowe. Tancerze Kuba Dance Studio uatrakcyjniali koncert pokazami tańca klasycznego i latynoamerykańskiego.
Ferie zimowe	13–25 lutego	Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki przygotował bardzo szeroką ofertę kulturalną m.in. były to: seanse filmowe, spektakle teatralne, pokaz iluzjonisty oraz zajęcia z grami planszowymi prowadzone przez Bielawski Bractwo Kości. W salach Art Inkubatora odbywały się zajęcia plastyczno-rzeźbiarskie prowadzone przez Stowarzyszenie AGAMA, zajęcia wokalne prowadzone i teatralne prowadzone przez instruktorkę Miejskiego Ośrodka Kultury i Sztuki oraz zajęcia wokalne w Studio FART.
„Kwiatek dla Ewy”	8 marca	W Teatrze Robotniczym, jak co roku – 8 marca Panowie wystąpili składając najserdeczniejsze, artystyczne życzenia wszystkim Paniom. Tego dnia został również zorganizowany tradycyjny konkurs sms-owy, gdzie odpowiadano na pytanie: „Co by Panie chciały, żeby mężczyzna zrobił za nie”.
Oskarowy Tydzień	17–22 marca	W Kinie Miejskiego Ośrodka Kultury i Sztuki, przez całe 7 dni, były realizowane emisje 10 najlepszych produkcji filmowych.
Koncert LUXTORPEDY	19 marca	Lider grupy – Litza i spółka zagrali prawie dwugodzinny koncert, prezentujący utwory z płyty OMEGA oraz szeroki pakiet najbardziej znanych utworów z pozostałych płyt.
Występ Marcina Dańca	25 marca	Ponad 1,5 godzinny popis kabaretowy znanego komika, a zarazem legendy polskiego kabaretu.
Polsko-Czeski	2 kwietnia	Jarmark odbył się w ramach projektu „Spotkania sąsiedzkie – Bielawa

Jarmark Wielkanocny		<p>i Hronov”, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach Programu Interreg V–A Republika Czeska – Polska 2014–2020 za pośrednictwem Euroregionu Glacensis.</p> <p>Podczas imprezy swoje wyroby prezentowali lokalni i regionalni przedsiębiorcy, rolnicy, artyści i lokalne stowarzyszenia. Grupa mieszkańców z zaprzyjaźnionego, czeskiego miasta Hronov, zaraz po powitaniu przez Burmistrza – Andrzeja Hordyja, wzięła aktywny udział w konkursie wypieków wielkanocnych oraz w pokazie kulinarnym prowadzonym przez kuchmistrza Zbigniewa Koźlika. Mieszkańcy konkurowali również o najładniejszą palmę wielkanocną. W trakcie trwania jarmarku wręczono nagrody laureatom konkursu "Jajo z klasą i jajo z fantazją". Na scenie wystąpiły zespoły Czerwona Jarzębina, Poloneziaki, Bielanie oraz wokalistki i wokaliści zespołów Miejskiego Ośrodka Kultury i Sztuki w Bielawie oraz Studia Piosenki i Tańca FART z Bielawy.</p>
Występ Stanisława Sojki	15 kwietnia	Na deskach Teatru Robotniczego w Bielawie wystąpił znany wszystkim muzyk Stanisław Soyka wraz ze swoim zespołem.
Występ Olki Szcześniak	19 kwietnia	Na deskach bielawskiego Teatru Robotniczego swój najnowszy program zaprezentowała gwiazda polskiego stand up'u Olka Szcześniak, wraz z supportem Marty Łojek.
Koncert Laureatów XXVI Festiwalu Piosenki Przedszkolnej "Śpiewające Brzdące".	21 kwietnia	W Miejskim Ośrodku Kultury i Sztuki w Bielawie odbył się Koncert Laureatów XXVI Festiwalu Piosenki Przedszkolnej "Śpiewające Brzdące". Tego dnia na deskach teatru zaśpiewało trzynastu fenomenalnych wokalistów, a cały wieczór umilił nam Zespół Pieśni i Tańca – Poloneziaki.
Obchody dnia 3 Maja	3 maja	Tradycyjnie w Parku Miejskim, z okazji obchodów Święta Konstytucji 3 Maja odbyła się tradycyjna Majówka, zaprezentowali się: orkiestra Sart, ZPiT Poloneziaki, duet Maryla i Waław oraz zespoły: SONATA z Bielawskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku i Katarzynki z Ostroszowic. Na zakończenie zagrał zespół Jowita Kowalewska i Kawior. Do późnych godzin popołudniowych zajęcia animacyjne prowadzili harcerze z Hufca Ziemi Dzierżoniowskiej.
Koncert Janusza Cedro	7 maja,	W bielawskim Teatrze Robotniczym odbył się koncert wrocławskiego muzyka Janusza Cedro.
Międzynarodowy Festiwal Piosenki Dolnośląska Nutka 2023	2 i 13 maja	2 i 13 maja, w bielawskim Teatrze Robotniczym odbywał się Międzynarodowy Festiwal Piosenki Dolnośląska Nutka 2023.
Koncert Roberta Janowskiego	13 maja	W Teatrze Robotniczym odbył się koncert Roberta Janowskiego z towarzyszeniem zespołu Acoustic Trio. Koncert był zwieńczeniem dwudniowych zmagania młodych wokalistów biorących udział w Festiwalu Dolnośląska Nutka 2023.
Koncert na Dzień Matki	28 maja	Koncert na Dzień Matki "Co gramy na Dzień Mamy?". Dla wszystkich Mam wystąpiły dzieci i młodzież z Bielawy i okolic: Studio Piosenki i Tańca FART, Szkoła Podstawowa nr 10 z Oddziałami Sportowymi im. Polskich Olimpijczyków w Bielawie oraz zespoły PASJA i Dzieciaki–Śpiewaki działające przy Miejskim Ośrodku Kultury i Sztuki.
Dzień Dziecka	1 czerwca	Łąkę w Parku Miejskim zapełniły dzieci i ich opiekunowie. Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki w Bielawie ponownie przygotował moc atrakcji.
Dni Bielawy	3–4 czerwca	W pierwszy weekend czerwca zorganizowano uroczyste dni miasta. Tym razem imprezy kulturalne i sportowe połączono z obchodami pięćdziesiątej rocznicy powstania zbiornika wodnego "Sudety."
Złote Sówki	20 czerwca	W Teatrze Robotniczym, najlepsi uczniowie bielawskich szkół z rąk Burmistrza Andrzeja Hordyja otrzymali symboliczne statuetki będące

		uhonorowaniem ich pracy i aktywności w roku szkolnym 2022–2023.
Letnie Kino Plenerowe	24 czerwca	Emisja pierwszego filmu odbyła się w Parku Miejskim. Tego samego dnia na Campingu „SUDETY“ ruszyła również Letnia Scena Kultury. Miały miejsce animacje taneczne oraz prezentacje wokalne Studio Piosenki i Tańca FART oraz pokaz tańca z ogniem.
Reggae Rock festiwal 2023	11–12 sierpnia	Na terenie bielawskiego Campingu "Sudety", odbyła się kolejna edycja "Regałowiska". Aby podnieść atrakcyjność artystyczną oraz dotrzeć do większej ilości grup docelowych, na scenie "REGAŁOWISKO – REGGAE ROCK FESTIWAL" zaprezentowali się nie tylko przedstawiciele nurtu reggae, ale także gwiazdy dużego formatu, grające inne gatunki muzyczne.
Koncert Dominiki Żukowskiej i Andrzeja Koryckiego	25 sierpnia	W Parku Miejskim w Bielawie koncertował znakomity duet Dominika Żukowska i Andrzej Korycki. Znani wykonawcy szant i poezji śpiewnej.
Występ Aberalda Giza	26 września	Po raz pierwszy na scenie bielawskiego Teatru Robotniczego swój program stand-upowy zaprezentował jeden z najbardziej rozpoznawalnych komików w Polsce Abelard Giza.
SENIORALIA	30 września – 8 października	Odbyły się SENIORALIA. To pierwsza impreza skierowana do bielawskich seniorów, która przygotowała różnorodną ofertę kulturalno–rekreacyjną rozłożoną aż na 8 dni.
Otwarcie Dolnośląskiego Inkubatora Przedsiębiorczości ICT	10 października	Dokonano otwarcia Dolnośląskiego Inkubatora Przedsiębiorczości ICT w Bielawie. Miłym akcentem na rozpoczęcie był program artystyczny w wykonaniu Kuba Dance Studio, Studio Piosenki i Tańca Fart w Bielawie oraz BWA Breakers. Za program artystyczny odpowiadał Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki.
V Ogólnopolski Festiwal Piosenek Eleni	13–14 października	W Bielawie odbył się V Ogólnopolski Festiwal Piosenek Eleni. Zgłosiło się 52 uczestników.
Nocny Maraton Filmowy	31 października	W dużej sali kinowej miał miejsce Nocny Maraton Filmowy. Jak co roku, miłośnicy grozy mieli okazję spędzić czas przy trzech starannie dobranych produkcjach filmowych.
Koncert zespołu Erato	24 listopada	W bielawskim Teatrze Robotniczym odbył się koncert zespołu Erato w starym składzie.
Występ Kacpra Rucińskiego	26 listopada	W Teatrze Robotniczym, ze swoim najnowszym programem gościł Kacper Ruciński.
Jarmark Bożonarodzeniowy	10 grudnia	Na Placu Wolności w Bielawie miał miejsce Jarmark Bożonarodzeniowy, parada postaci bajkowych oraz program artystyczny. Ponad 40 wystawców, ponad 100 artystów.

Źródło: Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki w Bielawie

W ramach wydatków inwestycyjnych w obszarze kultury i ochrony dziedzictwa narodowego:

- wykonano modernizację projektora kinowego – 22.777,58 zł;
- udzielono dotacji na renowację dachu kościoła pw. Bożego Ciała – 50.000,00 zł.

18. Kultura fizyczna

WYDATKI ZREALIZOWANE W RAMACH KULTURY FIZYCZNEJ w 2023 r.

plan **7.783.300** zł
wykonanie **7.751.360,07** zł
+ 25.8 % do roku 2022

Na kulturę fizyczną w 2023 r. wydatkowano 7.751.360,07 zł czyli 4 % ogółu wydatków Gminy. Środki te przeznaczono na:

- działalność Ośrodka Sportu i Rekreacji – 2.850.000,00 zł;
- dotacje dla stowarzyszeń – 1.035.723,25 zł;
- nagrody i stypendia – 72.413,00 zł;
- inwestycje – 3.793.223,82 zł.

18.1. Ośrodek Sportu i Rekreacji

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bielawie jest samorządowym zakładem budżetowym, realizującym zadania z zakresu szeroko rozumianej kultury fizycznej i rekreacji. Jednostka posiada w zarządzie łącznie kilkanaście obiektów:

- Pływalnię Miejską AQUARIUS, Studio Odnowy – ul. gen. Grota Roweckiego,
- Camping „SUDETY” – obiekty rekreacyjno-sportowe, basen otwarty z atrakcjami wodnymi, zjeżdżalnią oraz brodzikiem dla dzieci, boisko trawiaste, pole kempingowe, kąpielisko miejskie;
- korty tenisowe, boisko asfaltowe – ul. 1 Maja,
- Góra Parkowa – ul. gen Władysława Sikorskiego,
- hala sportowa i boisko – ul. Bankowa,
- zespół obiektów i boisk sportowych KS Bielawianka – ul. Sportowa,
- sala sportowa – ul. Ludwika Waryńskiego,
- Skatepark – ul. Wojska Polskiego,
- Eko Cafe – ul. Wojska Polskiego,
- sezonowe lodowisko,
- miasteczko ruchu drogowego – ul. Wojska Polskiego,
- wieża widokowa Kalenica.

Do zadań Ośrodka Sportu i Rekreacji należy:

1. Udostępnianie bazy sportowej i rekreacyjnej zainteresowanym podmiotom, w tym: klubom i związkom sportowym, fundacjom, organizacjom kultury fizycznej i turystyki, organizacjom społecznym i zawodowym, szkołom i zakładom pracy oraz osobom fizycznym.
2. Prowadzenie działalności służącej upowszechnianiu kultury fizycznej.
3. Organizowanie imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych.
4. Organizowanie zajęć rekreacyjnych, sportowych i rehabilitacji ruchowej.
5. Eksploatacja i konserwacja istniejącej bazy sportowej, rekreacyjnej oraz jej rozbudowa.

Tabela 46. Realizacja przychodów uzyskanych z tytułu sprzedaży usług w 2023 r.

Rodzaj przychodu	zł
Usługi rekreacyjno-sportowe – pływalnia, basen (sauna, siłownia) oraz obiekty przy ul. Wysokiej i ul. Bankowej	3.122.290,50
Sprzedaż usług OSiR – instruktor, reklama, masaż	156.842,03
Pozostałe usługi – sprzedaż Eko Cafe, pole namiotowe, wypożyczalnia, wpisowe, opłaty startowe, parking	2.082.528,34
Przychody z tytułu kaucji, półkoloni, zimowiska i wycieczek	216.519,51
RAZEM	5.578.180,38

Źródło: Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bielawie

W okresie od stycznia do grudnia 2023 r. Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bielawie organizował imprezy dostępne dla ogółu mieszkańców:

- międzynarodowy turniej zapaśniczy o puchar Burmistrza Bielawy,
- Bielawską Akademię Biegania (edycję wiosenną i jesienną),
- zakończenie sezonu „Morsowanie”,
- Ogólnopolski Nocny Maraton Pływacki OTYLIADA,
- Otwarte Mistrzostwa Powiatu w skoku wzwyż,
- Jarmark Wielkanocny, Majówkę, Dzień Dziecka, Mikołaj na lodowisku,
- zlot dmuchańców, maraton Zumbi, Noc Poetów,
- Mistrzostwa Bielawy Szkół Podstawowych w pływaniu,
- otwarcie Sudeckiej Plaży i basenu odkrytego, festiwal kolorów,
- powiatowy miting lekkoatletyczny szkół podstawowych,
- Tropem Wilczym, Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych,
- Wielki wyścig Małych kolarzy, Rowerowe Sowie, Sowiogórski Maraton Rowerowy,
- Sowi Bieg, Bieg Gladiatora, Super Bieg – Kalenica Półmaraton Bielawa,
- Regaty o Puchar Burmistrza Miasta Bielawa, Sowiogórskie Żagle,
- Rajd pieszy „Sowie Szczyty”,
- Bielawa CUP turniej dla dzieci,
- turniej koszykówki, ogólnopolski turniej NO-GI Fight,
- Memoriał im. Michała Wojtanowskiego,
- turniej piłki nożnej im. Grzegorza Żułanika,
- Lines of Bielawa, Break King Bielawa, Bike Maraton,
- Run Magedon, Triathlon Bielawa,
- Sudeckie Lato, Festiwal Smaków Świata, Regałowisko,
- Gala MMA Bebson Bielawa,
- Moped Tour – międzynarodowy zlot motorowerowy.

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Bielawie organizował również cykliczne zajęcia dla mieszkańców:

- wypożyczalnię sprzętu wodnego w Parku Miejskim,
- wypożyczalnię sprzętu wodnego przy Sudeckich Plażach,
- wypożyczalnię rowerów miejskich, gokardów, hulajnóg elektrycznych przy Basenie odkrytym,
- park linowy w Parku Miejskim,
- naukę pływania dla dorosłych i dzieci,
- indywidualne lekcje pływania,
- ćwiczenia gimnastyczne w wodzie – AQUA AEROBIK,
- udostępnienie sezonowego lodowiska.

W ramach wydatków inwestycyjnych w obszarze kultury fizycznej m.in.:

- wybudowano Dolnośląski Park Umiejętności Rowerowych – 856.161,36 zł ze środków własnych oraz 235.100,00 zł ze środków zewnętrznych z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej oraz 300.000,00 zł z Województwa Dolnośląskiego;
- opracowano Program Funkcjonalno–Użytkowy dla zadania pn. „Budowa zamkniętego toru treningowo–wyścigowego dla kolarstwa szosowego w Gminie Bielawa”;
- zagospodarowano Camping „Sudety” – 600.000,00 zł;
- zakupiono wyposażenie sportowe do wypożyczalni sprzętu pływającego – 50.000,00 zł;
- opracowano dokumentację projektową dla zadania pn. „Budowa hali OLIMPIA w Gminie Bielawa”, na budowę której pozyskano środki zewnętrzne w ramach programu pn. „OLIMPIA” – program budowy przyszkolnych hal sportowych na 100–lecie pierwszych występów reprezentacji Polski na Igrzyskach Olimpijskich” – 79.458,00 zł.

19. Przedsiębiorczość

WYDATKI ZREALIZOWANE W RAMACH PRZEDSIĘBIORCZOŚCI w 2023 r.

plan **12.929.756 zł**
wykonanie **12.767.291,94 zł**
-19,4 % do roku 2022

Na obszar związany w rozwojem przedsiębiorczości w 2023 r. wydatkowano 12.767.291,94 zł, czyli 6,59 % ogółu wydatków Gminy. Kwotę 239,630,32 zł wydatkowano na opłaty związane z członkostwem w „Stowarzyszeniu Ziemi Dzierżoniowskiej” oraz na utworzenie i funkcjonowanie biura Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Południowego Obszaru Funkcjonalnego.

19.1. Inwestycje i działania

W ramach wydatków inwestycyjnych w obszarze rozwoju przedsiębiorczości wykonano zadanie pn. Przebudowa i adaptacja budynku przemysłowego na potrzeby utworzenia Dolnośląskiego Inkubatora Przedsiębiorczości ICT w Bielawie. W 2023 r. zmodernizowano obiekt przemysłowy o powierzchni zabudowy 874,00 m² i powierzchni użytkowej 2.756,63 m². Wykonano instalacje wewnętrzne w tym sanitarne, elektryczne, CO, wentylacji mechanicznej oraz wybudowano wewnętrzny szyb windy. Do dyspozycji przedsiębiorców oddane zostały pokoje biurowe o różnej powierzchni, kameralne sale spotkań, recepcja, pomieszczenia kuchenne i sanitarne. Inkubator dysponuje w sumie 26 biurami. Zagospodarowano również teren wokół budynku. Na finansowanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego Gmina Bielawa pozyskała środki zewnętrzne z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014–2020: Działanie 1.3 Rozwój przedsiębiorczości Poddziałanie 1.3.1 Rozwój przedsiębiorczości – konkurs horyzontalny Typ 1.3 B Wsparcie infrastruktury przeznaczonej dla przedsiębiorstw w kwocie 12.345.256,65 zł. Otrzymana dotacja ze środków Unii Europejskiej stanowi 42,7 % wartości całego przedsięwzięcia, opiewającej na kwotę 28.896.425,36 zł.

20. Indeks tabel

1. **Tabela 1.** Przedsiębiorstwa w 2023 r.
2. **Tabela 2.** Skład Rady Miejskiej Bielawy w 2023 r.
3. **Tabela 3.** Skład Młodzieżowej Rady Miasta Bielawa w 2023 r.
4. **Tabela 4.** Zatrudnienie w 2023 r.
5. **Tabela 5.** Wykaz dokumentów strategicznych i programowych obowiązujących na terenie Gminy Bielawa w 2023 r.
6. **Tabela 6.** Zestawienie zmian w planie dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów w 2023 r.
7. **Tabela 7.** Wykonanie budżetu Gminy w zestawieniu ogólnym za 2023 r.
8. **Tabela 8.** Wykonanie budżetu Gminy wg działów klasyfikacji budżetowej za 2023 r.
9. **Tabela 9.** Realizacja dochodów Gminy wg źródeł i rodzaju za 2023 r.
10. **Tabela 10.** Kategorie dochodów własnych w 2023 r.
11. **Tabela 11.** Realizacja wydatków Gminy wg rodzaju w 2023 r.
12. **Tabela 12.** Wykaz aktywnych pożyczek wraz z kwotą pozostałą do spłaty na dzień 31 grudnia 2023 r.
13. **Tabela 13.** Wykaz środków zewnętrznych pozyskanych przez Gminę w 2023 r.
14. **Tabela 14.** Zasoby komunalne Gminy w 2023 r.
15. **Tabela 15.** Gospodarka nieruchomościami w 2023 r.
16. **Tabela 16.** Realizacja gospodarki nieruchomościami w 2023 r.
17. **Tabela 17.** Dane Urzędu Stanu Cywilnego Urzędu Miejskiego w Bielawie za 2023 r.
18. **Tabela 18.** Dane Referatu Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Bielawie za 2023 r.
19. **Tabela 19.** Dane dotyczące działań Ochotniczej Straży Pożarnej w Bielawie w 2023 r.
20. **Tabela 20.** Struktura interwencji Straży Miejskiej Bielawy w 2023 r.
21. **Tabela 21.** Dane dotyczące bezpieczeństwa publicznego w 2023 r.
22. **Tabela 22.** Liczba dzieci w przedszkolach i żłobkach w 2023 r.
23. **Tabela 23.** Liczba dzieci w szkołach w 2023 r.
24. **Tabela 24.** Stypendia w 2023 r.
25. **Tabela 25.** Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2023 r.
26. **Tabela 26.** Realizacja działań w ramach Strategii Rozwoju Oświaty w Gminie Bielawa do roku 2030 w 2023 r.
27. **Tabela 27.** Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w 2023 r.
28. **Tabela 28.** Przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi i ustawy o narkomanii w 2023 r.
29. **Tabela 29.** Realizacja działań w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Bielawie w 2023 r.
30. **Tabela 30.** Realizacja wskaźników Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Bielawie w 2023 r.
31. **Tabela 31.** Główne przyczyny korzystania z finansowej pomocy w 2023 r.
32. **Tabela 32.** Wydatki na świadczenia rodzinne i opiekuńcze (wraz z wydatkami dla obywateli Ukrainy ze statusem UKR) w 2023 r.
33. **Tabela 33.** Wydatki z funduszy pomocy społecznej w 2023 r.
34. **Tabela 34.** Realizacja wskaźników Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020–2023 w 2023 r.
35. **Tabela 35.** Wspieranie rodziny w 2023 r.
36. **Tabela 36.** Realizacja wskaźników Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Bielawa na lata 2023–2030 w 2023 r.

37. **Tabela 37.** Dane dotyczące infrastruktury technicznej w 2023 r.
38. **Tabela 38.** Dane o wyrobach zawierających azbest na terenie Gminy Bielawa w 2023 r.
39. **Tabela 39.** Realizacja wykonania Wieloletniego Planu Rozwoju i Modernizacji Urzędzeń Wodociągowych i Urzędzeń Kanalizacyjnych dla Gminy Bielawa na lata 2022–2025 w 2023 r.
40. **Tabela 40.** Realizacja Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Bielawa w 2023 r.
41. **Tabela 41.** Wydatki w ramach Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Bielawa w 2023 r.
42. **Tabela 42.** Działania w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego zrealizowane w 2023 r.
43. **Tabela 43.** Działalność Miejskiej Biblioteki Publicznej w Bielawie w 2023 r.
44. **Tabela 44.** Realizacja przychodów uzyskanych przez Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki wg źródeł pochodzenia w 2023 r.
45. **Tabela 45.** Wykaz najważniejszych wydarzeń w 2023 r.
46. **Tabela 46.** Realizacja przychodów uzyskanych z tytułu sprzedaży usług w 2023 r.